

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt
over
Selskabets Virksomhed

1990-1991

Annual Report

With an English Summary

Kommissionær: Munksgaard · København 1991

Publikationsrækker · *Series of Publications*

The Academy issues the following series of publications:

Oversigt over Selskabets Virksomhed (8°) <i>(Annual Report. With an English Summary)</i>	<i>Bibliographical Abbreviation:</i> Overs. Dan. Vid. Selsk.
Historisk-filosofiske Meddelelser (8°) Historisk-filosofiske Skrifter (4°) <i>(History, Philology, Philosophy, Archaeology, Art History)</i>	Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk. Hist. Filos. Skr. Dan. Vid. Selsk.
Matematisk-fysiske Meddelelser (8°) <i>(Mathematics, Physics, Chemistry, Astronomy, Geology)</i>	Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.
Biologiske Skrifter (4°) <i>(Botany, Zoology, General Biology)</i>	Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk.

The majority of the monographs are in English. Those published in Danish contain a summary in either English, German or French.

Adresse/*The address is:*

*Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab/
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters
H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 Copenhagen V
Denmark*

Selskabets kommissionær/*The publications are sold by the agent of the Academy:*

MUNKSGAARD BOG- OG TIDSSKRIFTSERVICE/
MUNKSGAARD EXPORT AND SUBSCRIPTION SERVICE
Nørre Søgade 35
DK-1370 Copenhagen K
Denmark

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt

over

Selskabets Virksomhed

1990-1991

Annual Report

With an English Summary

Kommissionær: Munksgaard · København 1991

Redaktionen sluttet den 1. juli 1991
Færdig fra trykkeriet den 26. november 1991

INDHOLDSFORTEGNELSE

<i>Forkortelser</i>	6
<i>Præsidium og sekretariat</i>	7
<i>Medlemmer</i>	
Indenlandske medlemmer. Humanistiske klasse	8
Indenlandske medlemmer. Naturvidenskabelige klasse	13
Udenlandske medlemmer. Humanistiske klasse	21
Udenlandske medlemmer. Naturvidenskabelige klasse	27
Indenlandske medlemmer efter indvalgsår	37
<i>Tillidshverv</i>	
Interne hverv	39
Fælles for begge klasser	43
Humanistiske klasse	45
Naturvidenskabelige klasse	46
UAI, Union Académique Internationale	46
ICSU, International Council of Scientific Unions	48
CIOMS, Council for International Organization of Medical Sciences	61
<i>Medlemsmøder · 249. sæson</i>	62
<i>Behandlede sager. Personalialia</i>	
Vedtægtsændringer	74
Legater	74
Møder i Selskabets lokaler	76
Besøg på Eksperimentarium 16.5.1991	77
Ekskursion til Møn 8.6.1991	78
International repræsentation	78
Udgivne og optagne publikationer	79
Personalialia	79
<i>Regnskaber</i>	
Videnskabernes Selskab	81
Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	84
Niels Bohr Legatet	85
Lillian og Dan Finks Fond	87
Emil Herborgs Legat	89
Aksel Tovborg Jensens Legat	90
Inge Lehmann's Legat af 1983	92

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat	93
Suhrs Legat	94
Thotts Legat (tidl. Videnskabernes Selskabs Legatkonto)	96

Beretninger

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark	97
Selskabets forskningspolitiske udvalg	97
Selskabets jubilæumskomite	98
ESF, European Science Foundation	100
Udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie	100
Forskningsarealer: Stavns Fjord, Draved, Løvenholm. Tilføjelse	102
Udforskning af Danmarks ældste landbrug og de samtidige naturforhold	103
Registrering af litterære kilder til dansk historie	103
Undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	104
CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum	105
Etymologicum Genuinum	105
TLL, Thesaurus Linguae Latinae	106
Carlsbergfondets syriske ekspeditioner	106
Danmarks Akvarium, Charlottenlund	106
Physica Scripta	107
Acta Zoologica	108
Dansk Bilharziose Laboratorium	108

<i>UAI</i>	<i>Union Académique Internationale</i>	
	65. Generalforsamling	109
	Forretningsudvalget	110
I.	CVA, Corpus Vasorum Antiquorum	111
V.	NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis	112
XII.	MMB, Monumenta Musicae Byzantinae	112
XVIII.	CPD, A Critical Pāli Dictionary	113
XX.	CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium	113
XXII.	FHA, Fontes Historiae Africanae	114
XXVI.	SNG, Sylloge Nummorum Graecorum	114
XXVIII.	LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae	114
XXXI.	ALE, Atlas Linguarum Europae	114
XXXV.	JAI, Jewish Art Index	115

<i>ICSU</i>	<i>International Council of Scientific Unions</i>	115
COSPAR	Committee on Space Research samt SCOSTEP	118
IAU	International Astronomical Union	118
ICL	Inter-Union Commission on the Lithosphere	118
IGBP	International Geosphere-Biosphere Programme	119
IGU	International Geographical Union	119
IMU	International Mathematical Union	120
INQUA	International Union for Quaternary Research	120
IUB	International Union of Biochemistry	120

IUBS	International Union of Biological Sciences	121
IUCr	International Union of Crystallography	122
IUGG	International Union of Geodesy and Geophysics	122
IUGS	International Union of Geological Sciences	123
IMA	International Mineralogical Association	123
IUHPS	International Union of History and Philosophy of Science	124
IUIS	International Union of Immunological Societies	124
IUMS	International Union of Microbiological Societies	124
IUNS	International Union of Nutritional Sciences	125
IUPAB	International Union of Pure and Applied Biophysics	125
IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry	126
IUPAP	International Union of Pure and Applied Physics	126
IUPHAR	International Union of Pharmacology samt IUTOX	127
IUPS	International Union of Physiological Sciences	127
IUPSyS	International Union of Psychological Sciences	127
IUTAM	International Union of Theoretical and Applied Mechanics	127
IUTOX	International Union of Toxicology, se IUPHAR	127
SCOR	Scientific Committee on Oceanic Research	128
SCOSTEP	Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics, se COSPAR	118
URSI	Union Radio-Scientifique Internationale	128
WCRP	World Climate Research Programme	129
<i>CIOMS</i>	<i>Council for International Organizations of Medical Sciences</i>	<i>129</i>
<i>Fundats for Ole Rømer Fondet</i>		<i>131</i>
<i>Mindeord</i>		
	Einer Steemann Nielsen af Pétur M. Jónasson	133
	Otto Kofoed-Hansen af Jens Als-Nielsen	143
	Christian Ulrik Crone af Poul Kruhøffer	151
	Selskabets tidligere arkivar, cand.theol. Asger Lomholt af Erik Dal	65
<i>Summary of the Yearbook 1990-91</i>		<i>169</i>
<i>Henvisninger</i>		<i>185</i>

Forkortelser

I alfabetisk rækkefølge:

ATV	Akademiet for de Tekniske Videnskaber
AUC	Aalborg Universitetscenter
DADL	Den Almindelige Danske Lægeforening
DFH	Danmarks Farmaceutiske Højskole
DGU	Danmarks Geologiske Undersøgelse
DKVL	Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole
DMI	Danmarks Meteorologiske Institut
DONG	Dansk Olie og Naturgas
DTH	Danmarks Tekniske Højskole
ESF	European Science Foundation
FPR	Forskningspolitisk Råd
GGU	Grønlands Geologiske Undersøgelse
ICSU	International Council of Scientific Unions
HCØ	H. C. Ørsted Institut
KB	Det kongelige Bibliotek
KDVS	Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
KU	Københavns Universitet
KUA	Københavns Universitet (Amager)
NORDITA	Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik
OU	Odense Universitet
RH	Rigshospitalet
RUC	Roskilde Universitetscenter
SHF	Statens Humanistiske Forskningsråd
SNF	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
SSVF	Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd
STVF	Statens Teknisk-videnskabelige Forskningsråd
UAI	Union Académique Internationale
AaU	Aarhus Universitet

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Protektor: HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

PRÆSIDIUM

Præsident: fhv. administrator, dr. phil. Erik Dal

Vicepræsident og formand for den humanistiske klasse:

Professor, dr. litt. Birger Munk Olsen

Vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse:

Professor, dr. phil. Gert Kjærgård Pedersen

Sekretær: Professor, dr. phil. Thor A. Bak

Redaktør: Professor, dr. phil. Poul Lindegård Hjorth

Kasserer: Professor, dr. phil. Aage Winther

fra 1.5. professor, dr. polit. Hector Estrup

Formand for kassekommissionen:

Overlæge, dr. phil. Jes Forchhammer

Formand for Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:

Professor, dr. phil. & scient. Rodney Cotterill

Fhv. præsident: Professor Jens Lindhard

SEKRETARIAT

Adresse: H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 København V

Telefon: 33 11 32 40

Telefax: 33 91 07 36

Sekretariatschef Cand.mag. Pia Grüner

Overassistent Henrik Caspersen

Fuldmægtig Jørgen Maes

Korrespondent Else Løvdal Nielsen

Økonoma Ella Mortensen

Sekretariatet er åbent 9-16.

Medlemmer

* betegner nyvalg

INDENLANDSKE MEDLEMMER HUMANISTISKE KLASSE

- Andersen, Ellen (f. 1.3.1937), dr. polit., professor i økonomi ved KU. Buddingevej 26A, 2800 Lyngby (1984)
- Asmussen, Jes Peter (f. 2.11.1928), dr. phil. & theol., professor i iransk filologi ved KU. *R^l*. – Selskabets bibliotekar. – Bredgade 77, 1260 Kbh. K (1973)
- Bagge, Povl (f. 30.11.1902), dr. phil., fhv. professor i historie ved KU. Plejehjemmet Nybodergården, Kronprinsessegade 61, 1306 Kbh. K (1962)
- Balling, Jakob Leth (f. 11.2.1928), dr. theol., professor i kirke- og dogme-historie med særligt henblik på oldtid og middelalder, AaU. *R^l*. Voldbækvej 3, 8220 Brabrand (1989)
- *Bashøll, Hans (f. 12.7.1943), cand. mag., professor i sprog og kommunikation ved OU. Solvangen 5, 5260 Odense S (1991)
- Becker, Carl Johan (f. 3.9.1915), dr. phil., fhv. professor i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie ved KU. *R^l*. Egernevej 23, 2000 Frederiksberg (1961)
- Bergsagel, John Dagfinn (f. 19.4.1928), dr., professor i musikvidenskab ved KU. Strandvejen 63, 2100 Kbh. Ø (udenl. medl. 1978, indenl. medl. 1985)
- Blegvad, Mogens (f. 25.6.1917), dr. phil., fhv. professor i filosofi ved KU. *R^l*. Soldalen 7, 2100 Kbh. Ø (1973)
- Bredsdorff, Elias Lunn (f. 15.1.1912), dr. phil., fhv. Reader in Scandinavian Studies ved universitetet i Cambridge, England. Kronprinsesse Sofies Vej 28, 2000 Frederiksberg (udenl. medl. 1975, indenl. medl. 1980)
- Brøndsted, Mogens Holger (f. 12.11.1918), dr. phil., fhv. professor i nordisk litteratur ved OU. Åløkken 50, 5250 Odense SV (1978)
- Bukdahl, Else Marie (f. 12.6.1937), dr. phil., rektor ved Det kongelige danske Kunstakademis billedkunstskoler. *R^l*. Puggaardsgade 10, 1573 Kbh. V (1985)

- Christensen, Bent (f. 20.11.1921), dr. jur., professor i retsvidenskab ved KU. Soldalen 3, 2100 Kbh. Ø (1982)
- Christensen, Johnny Carl (f. 5.3.1930), dr. phil., professor i klassisk filologi ved KU. Duevej 28, 2000 Frederiksberg (1979)
- Christiansen, Sofus Emil (f. 23.6.1930), dr. phil., professor i geografi (med særligt henblik på landbrugsgeografi og økologisk kulturgeografi) ved KU. Hummeltoften 16, 2830 Virum (1979)
- Dahlerup, Troels (f. 3.12.1925), dr. theol., professor i nyere historie ved AaU. R. Bøgebjergvej 10, 8270 Højbjerg (1983)
- Dal, Per Johan Erik (f. 20.12.1922), dr. phil., fhv. administrator ved Det danske Sprog- og Litteraturselskab. R^I. – Selskabets præsident. – Forchhammersvej 1, 1920 Frederiksberg C (1971)
- Dalgård, Sune Bysted (f. 9.5.1922), dr. phil., fhv. landsarkivar ved Landsarkivet for Sjælland. R. Italiensvej 56, 2300 Kbh. S (1974)
- Danø, Sven (f. 22.2.1922), dr. polit., professor i driftsøkonomi ved KU. Helsingevej 41, 2830 Virum (1983)
- Ebbesen, Sten (f. 23.6.1946), dr. phil., lektor i græsk og latinsk middelalderfilologi, KU. Skolevej 20, 2820 Gentofte (1989)
- Egerod, Søren Christian (f. 8.7.1923), dr. phil., professor i østasiatiske sprog (med særligt henblik på kinesisk) ved KU. K. Gl. Carlsbergvej 15, 2500 Valby (1971)
- Ejskjær, Inger Jensen (f. 20.5.1926), dr. phil., professor i dansk dialektologi ved KU. R. C. F. Richsvej 101A, 2000 Frederiksberg (1981)
- Estrup, Hector (f. 16.1.1934), dr. polit., professor i nationaløkonomi ved KU. – Medlem af Kassekommissionen, fra 1.5.1991 Selskabets kasserer. – Skaføgård, 8544 Mørke (1980)
- Favrholdt, David Cornaby (f. 24.4.1931), dr. phil., professor i filosofi ved OU. Oehlenschlägersvej 57, 5230 Odense M (1976)
- Feldbæk, Ole (f. 22.7.1936), dr. phil., professor i økonomisk historie ved KU. – Medlem af Udvalget for udadrettet virksomhed. – Efterårsvej 15, 2920 Charlottenlund (1987)
- Fenger, Ole (f. 22.1.1931), dr. jur., professor i retshistorie ved AaU. R. Kildegården 15, 8000 Århus C (1986)
- Fink, Troels Marstrand Trier (f. 18.4.1912), dr. phil., fhv. professor i historie ved AaU. K. Vægterpladsen 1, 6200 Åbenrå (udenl. medl. 1974, indenl. medl. 1977)
- Fischer, Erik (f. 8.10.1920), dr. phil. h.c., mag. art., fhv. overinspektør, fhv. lektor i kunsthistorie ved KU. R. Agergårdsvej 5, Ammendrup, 3200 Helsingør (1977)

- Fischer-Jørgensen, Eli (f. 11.2.1911), dr. phil., fhv. professor i fonetik ved KU. Kongestien 45, 2830 Virum (1968)
- From, Franz Gustav (f. 14.2.1914), dr. phil., fhv. professor i psykologi ved KU. *R^l*. Azaleavej 28, 2000 Frederiksberg (1974)
- Gelting, Jørgen Henrik (f. 19.12.1912), dr. polit., fhv. professor i nationaløkonomi ved AaU. Krathusvej 6, 8240 Risskov (1975)
- *Giversen, Søren (f. 9.1.1928), dr. theol., professor i teologi (Ny Testamente) ved AaU. *R*. Pileallé 16, 2840 Holte (1991)
- Glahn, Henrik (f. 29.5.1919), dr. phil., fhv. professor i musikvidenskab ved KU. K. Dantes Plads 3, 3., 1556 Kbh. V (1972)
- Glamann, Kristof (f. 26.8.1923), dr. phil., fil. dr., fhv. professor i historie ved KU, formand for Carlsbergfondets direktion og bestyrelsen for Carlsberg A/S. K. Bjerregårdsvej 6, 2500 Valby (1968)
- Gomard, Bernhard (f. 9.1.1926), dr. jur., jur. dr., professor i retsvidenskab ved KU. K. Hyldegårds Tværvej 10A, 2920 Charlottenlund (1975)
- Grane, Leif Henning (f. 11.1.1928), dr. theol. & dr. theol. h.c., professor i teologi (kirke- og dogmehistorie, særligt Nordens Kirkehistorie) ved KU. Store Kannikestræde 2, 1169 Kbh. K (1981)
- Hammershaimb, Erling (f. 3.3.1904), dr. theol. & phil., fhv. professor i semitisk filologi ved AaU. K. Jens Munks Vej 25, 8200 Århus N (1966)
- *Hannestad, Lise (f. 15.10.1943), dr. phil., docent i klassisk arkæologi ved AaU. Korshøjen 47, 8240 Risskov (1991)
- Hansen, Mogens Herman (f. 20.8.1940), dr. phil., docent i klassisk filologi ved KU. – Medlem af Udvalget for udadrettet virksomhed. – Wilhelm Marstrandsgade 15, 2100 København Ø (1987)
- Hansen, Svend Aage (f. 4.4.1919), dr. polit., fhv. professor i dansk samfundsbeskrivelse og dansk økonomisk historie ved KU. *R^l*. Byvej 42, 5892 Gudbjerg (1981)
- Hjorth, Poul Valdemar Lindegård (f. 24.7.1927), dr. phil., professor i nordiske sprog ved KU. *R^l*. – Selskabets redaktør. – Anemonevej 25, 2970 Hørsholm (1974)
- Hvidtfeldt, Anton Poul Arild Peter (f. 26.6.1915), dr. phil., fhv. professor i religionssociologi ved KU. *R^l*. Dommergården, 4243 Rude (1975)
- Hørby, Kai Anker (f. 22.10.1935), dr. phil., docent i historie ved KU. – Revisorsuppleant. – C. F. Richsvej 101D st.tv, 2000 Frederiksberg (1989)
- Jacobsen, Eric August (f. 5.4.1923), dr. phil., fhv. professor i engelsk sprog og litteratur ved KU. Schweizerdalstien 51, 2610 Rødovre (1971)

- Jansen, Frederik Julius Billeskov (f. 30.9.1907), dr. phil., fhv. professor i dansk litteratur ved KU. K. Frydendalsvej 20, 1809 Frederiksberg C (1957)
- Jensen, Jørgen (f. 30.7.1936), mag.art., museumsinspektør ved Nationalmuseets 1. afd. Absalonsgade 14,3., 1658 København V (1989)
- Johansen, Hans Christian (f. 27.6.1935), dr. oecon., professor i økonomisk historie ved OU. Anne Maries Allé 4A, 5250 Odense SV (1984)
- Johansen, Holger Friis (f. 29.4.1927), dr. phil., professor i klassisk filologi ved AaU. R^l. Fortebakken 38, 8240 Risskov (1977)
- Johansen, Karsten Friis (f. 5.12.1930), dr. phil., professor i antik og middelalderlig filosofi ved KU. R^l. Hjortekærvej 177B, 2800 Lyngby (1978)
- Jørgensen, Sven-Aage (f. 22.7.1929), professor i tysk filologi ved KU. R^l. – Medlem af kassekommissionen. – Nyvej 20, 1851 Frederiksberg C (1986)
- *Koch, Carl Henrik (f. 15.11.1938), dr. phil., docent i filosofi ved KU. Fredensvej 47, 2970 Hørsholm (1991).
- Kaarsted, Tage Holst (f. 27.5.1928), dr. phil., professor i moderne historie ved OU, de kongelige ordeners historiograf. K. Rosenvænget 7A, 5250 Odense SV (1986)
- Lidin, Olof Gustav (f. 3.2.1926), dr. phil., professor i japansk ved KU. R. Øverødvej 67B, 2840 Holte (1980)
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (f. 24.1.1937), dr. phil., lektor i nordisk filologi ved KU. Tølløsevej 59, 2700 Brønshøj (1989)
- Læssøe, Jørgen (f. 2.6.1924), dr. phil., fhv. (1957-87) ekstraordinær professor i assyriologi ved KU. R^l. Bredgade 77, 1260 Kbh. K (1970)
- Maegaard, Jan Carl Christian (f. 14.4.1926), dr. phil., professor i musik ved KU. R. Duevej 14, 2000 Frederiksberg (1986)
- Matthiessen, Poul Chr. (f. 1.2.1933), dr. polit., professor i demografi ved KU. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Prs. Alexandrines Allé 14, 2920 Charlottenlund (1982)
- Monberg, Torben (f. 25.7.1929), dr. phil., fhv. professor i kultursociologi ved KU. Veksebo, 3480 Fredensborg (1975)
- Moustgaard, Ib Kristian (f. 10.1.1926), dr. phil., professor i psykologi ved KU. R. Høyrups Allé 23, 2900 Hellerup (1979)
- Nielsen, Eduard Mikael Vandborg (f. 8.5.1923), dr. theol., professor i teologi ved KU. Vasehøjvej 4, 2920 Charlottenlund (1981)
- Nøjgaard, Morten (f. 28.7.1934), dr. phil., professor i romansk sprog og litteratur ved OU. Åløkken 48, 5250 Odense SV (1982)

- Olsen, Birger Munk (f. 26.6.1935), dr. litt., professor i romansk sprog og litteratur ved KU. *R^l*. – Vicepræsident og formand for den humanistiske klasse. – Godthåbsvej 127, 2.th., 2000 Frederiksberg (1985)
- Olsen, Olaf Heymann (f. 7.6.1928), dr. phil., rigsantikvar, fhv. professor i middelalder-arkæologi ved AaU. Nationalmuseet, Frederiksholms Kanal 12, 1220 Kbh. K (1979)
- Otzen, Benedikt (f. 16.12.1929), dr.theol., professor i teologi ved AaU. *R^l*. Haslevangsvej 36, 8210 Århus V (1989)
- Petersen, Erling Ladewig (f. 1.4.1929), dr. phil., professor i historie ved OU. Løkkevej 82, 5250 Odense SV (1978)
- Rasmussen, Holger (f. 8.4.1915), dr. phil., fhv. overinspektør ved Nationalmuseet, Brede. R. Fuglsangvej 30, 2830 Virum (1978)
- Rasmussen, Poul Nørregaard (f. 9.5.1922), dr. polit., fhv. professor i nationaløkonomi ved KU. – Medlem af kassekommissionen. – Strandboulevarden 32, 2100 Kbh. Ø (1974)
- Riis, Poul Jørgen (f. 26.5.1910), dr. phil., fhv. professor i klassisk arkæologi ved KU. – Selskabets præsident 1975-1981. – Roskildevej 102, 2000 Frederiksberg (1953)
- Rischel, Jørgen (f. 10.8.1934), dr. phil., professor i lingvistik ved KU. Stenhøjgårdsvej 57, 3460 Birkerød (1978)
- Raasted, Jørgen Juul (f. 19.3.1927), dr. phil., docent i klassisk filologi ved KU. Svanevej 12, 4000 Roskilde (1980)
- Schiørring, Nils (f. 8.4.1910), dr. phil., fhv. professor i musikvidenskab ved KU. *R^l*. Forchammersvej 2, 1920 Frederiksberg C (1962)
- Skydsgaard, Jens Erik (f. 16.4.1932), dr. phil., professor i antikkens historie ved KU. Duevej 10, 2000 Frederiksberg (1984)
- Spang-Hanssen, Ebbe Cato (f. 14.9.1928), dr. phil., professor i romansk filologi ved KU. Lindevej 29, Hareskov, 3500 Værløse (1982)
- Spang-Hanssen, Henning (f. 22.1.1920), dr. phil., fhv. professor i anvendt og matematisk lingvistik ved KU. – Moltkesvej 40, 2000 Frederiksberg (1977)
- Steensberg, Axel (f. 1.6.1906), dr. phil. & dr. agro. h. c., fhv. professor i materiel folkekultur (med særligt henblik på Norden) ved KU. *R^l*. Cæciliavej 30, 2500 Valby (1954)
- Steensgaard, Niels (f. 7.3.1932), dr. phil., professor i historie ved KU. Lemnosvej 19, 2300 Kbh. S (1982)
- Stief, Carl (f. 11.8.1914), dr. phil., fhv. professor i slavisk filologi ved KU. *R^l*. Vespervej 34, 2900 Hellerup (1971)
- *Stoklund, Bjarne (f. 17.1.1928), dr. phil., professor i europæisk folkelivsforskning ved KU. Uglevangen 13, 2830 Virum (1991)

- Svane, Gunnar (f. 25.9.1927), dr. phil., professor i slavisk filologi ved AaU. Enebakken 4, 8520 Lystrup (1979)
- Sørensen, Bengt Algot (f. 24.11.1927), dr. phil., professor i germansk filologi ved OU, Campusvej 55, 5230 Odense M (1978)
- Sørensen, John Kousgård (f. 6.12.1925), dr. phil., professor i dansk sprog ved KU. Nivåvænge 12, 2990 Nivå (1980)
- Sørensen, Knud Oscar (f. 2.2.1928), dr. phil., professor i engelsk filologi ved AaU. Råhøj Allé 12, 8270 Højbjerg (1986)
- Sørensen, Søren (f. 29.9.1920), dr. phil., fhv. professor i musikvidenskab ved AaU. K. Heibergsgade 32, 8000 Århus C (1977)
- Tamm, Ditlev (f. 7.3.1946), dr. jur. & phil., professor i retshistorie ved KU. Svanemøllevej 13, 2100 København Ø (1987)
- Thodberg, Christian (f. 7.2.1929), dr. phil., professor i teologi ved AaU, kgl. konfessionarius, K. Thunøgade 16, 8000 Århus C (1987)
- Thomsen, Niels Jørgen (f. 21.4.1930), dr. phil., professor i historie ved KU. Christiansholms Parallelvej 1, 2930 Klampenborg (1976)
- Thomsen, Rudi (f. 21.7.1918), dr. phil., fhv. professor i oldtidens historie ved AaU. Funch Thomsens Gade 4, 8200 Århus N (1967)
- Thyssen, Anders Pontoppidan (f. 17.7.1921), dr. theol., professor i kirkehistorie ved AaU. Æblehegnet 7
- Waaben, Knud (f. 6.6.1921), dr. jur., fhv. professor i retsvidenskab ved KU. Åmosebakken 8, 2830 Virum (1977)
- *Øhrgaard, Per (f. 6.2.1944), dr. phil., professor i germansk filologi ved KU. Kongensvej 23, 2000 Frederiksberg (1991)
- Ørnsnes, Mogens (f. 7.3.1925), dr. phil., fhv. overinspektør ved Nationalmuseet. Kamstrupvej 101 A, 2610 Rødovre (1985)

INDENLANDSKE MEDLEMMER NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

fys betegner den matematisk-fysiske gruppe, biol den biologiske gruppe

- Als-Nielsen, Jens Aage (f. 21.1.1939), dr. phil., leder af sektionen for faststoffysik, Fysikafdelingen, Forskningscenter Risø. Fuglebakkevej 57, 2000 Frederiksberg (1981 – fys)
- Andersen, Erik Albrecht Sparre (f. 29.12.1919), dr. phil., fhv. professor i matematik ved KU. Høeghsmindparken 15, 2900 Hellerup (1962 – fys)
- Andersen, Jens Ulrik (f. 2.9.1941), professor i eksperimentalfysik ved AaU. Saralystvej 29, 8270 Højbjerg (1982 – fys)

- Andersen, Svend Olav (f. 9.10.1929), dr. phil., professor i biokemi ved KU. Platanvej 24, 1810 Frederiksberg C (1977 – biol)
- Andersen, Svend Thorkild (f. 12.9.1926), dr. phil., statsgeolog ved DGU. Nordvangsparken 35, 3460 Birkerød (1974 – biol)
- Andersen, Torkild (f. 19.6.1934), dr. phil., professor i fysik ved AaU. Klokkerbakken 37, 8210 Århus V (1979 – fys)
- † Asmussen, Erling (f. 6.8.1907, d. 12.4.1991), dr. phil., fhv. professor i gymnastikteori ved KU. Kollegievej 17, 2920 Charlottenlund (1962 – biol)
- Bak, Thor Anders (f. 28.4.1929), dr. phil., professor i kemi ved KU. *R^l*. – Selskabets sekretær. – Strandvejen 59, 1. th., 2100 Kbh. Ø (1965 – fys)
- Ballhausen, Carl Johan (f. 4.4.1926), dr. phil., professor i kemi ved KU. *R^l*. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Holmegårdsvej 31, 2920 Charlottenlund (1965 – fys)
- Bang, Thøger Sophus Vilhelm (f. 27.6.1917), dr. phil., fhv. professor i matematik ved KU. *R^l*. Vagtelvej 8, 2000 Frederiksberg (1955 – fys)
- Barndorff-Nielsen, Ole Eiler (f. 18.3.1935), dr. phil., professor i matematik (med særligt henblik på matematisk statistik) ved AaU. *R*. Dalvangen 48, 8270 Højbjerg (1980 – fys)
- Bechgaard, Klaus (f. 5.3.1945), lic. scient., professor i organisk kemi ved KU. Åbovænge 4, 2610 Rødovre. (1984 – fys)
- Behnke, Olav (f. 3.5.1929), dr. med., professor i cytologi ved KU. Frederikkevej 19, 2900 Hellerup (1974 – biol)
- Berg, Christian (2.6.1944), dr. phil., professor i matematik ved KU. – Selskabets revisor. – Kaningårdsvej 23, 2830 Virum (1982 – fys)
- Berthelsen, Asger (f. 30.4.1928), dr. phil., professor i geologi ved KU. *R^l*. St. Regnegade 19A, 1110 Kbh. K (1977 – fys)
- Berthelsen, Ole (f. 24.3.1919), dr. phil., fhv. direktør for DGU. *R^l*. Granhøjvej 18, 2800 Lyngby (1979 – biol)
- Billing, Gert Due (f. 8.4.1946), dr. scient., forskningsprofessor i kemi ved KU. Clausholmsvej 35, 2720 Vanløse (1990 – fys)
- Bjerrum, Jannik (f. 5.4.1909), dr. phil., fhv. professor i kemi ved KU. *K*. Reersøgade 2, 2100 Kbh. Ø (1948 – fys)
- Bjørnholm, Sven (f. 8.9.1927), dr. phil., docent i fysik ved KU. Frederiksberg Allé 45, 1820 Frederiksberg C (1977 – fys)
- Bock, Klaus (f. 2.7.1944), professor ved Carlsberglaboratoriets kemiske afd. Fasanvænget 492, 2980 Kokkedal (1990 – biol)
- Bohr, Aage Niels (f. 19.6.1922), dr. phil. & scient., professor i fysik ved KU. *K*. Strandgade 34, 1401 Kbh. K (1955 – fys)

- Bræstrup, Claus Tycho (f. 18.1.1945), dr. med., forskningsdirektør i Novo Nordisk A/S, adjungeret professor i neurovidenskab ved KU. Badstuestræde 17,3., 1209 Kbh. K (1984 – biol)
- Buchwald, Vagn Fabritius (f. 23.6.1929), dr. scient., docent i metallære ved DTH. Ingeborgvej 4, 2920 Charlottenlund (1979 – fys)
- Christensen, Bent (f. 22.8.1930), dr. phil., professor i systematisk zoologi ved KU. *R^l*. Rypevej 19, 2970 Hørsholm (1971 – biol)
- Christensen-Dalsgaard, Jørgen (f. 6.10.1950), Ph.D., lektor i astronomi ved AaU. P. S. Krøyers Vej 14, 8270 Højbjerg (1990 – fys)
- Christiansen, Freddy Villiom Bugge (f. 22.1.1946), lic. scient., docent i genetik ved AaU. Geysergade 3A, 8200 Århus (1988 – biol)
- Cotterill, Rodney Michael John (f. 27.9.1933), dr. phil. & scient., professor i fysisk materiallære ved DTH. *R.* – Formand for Udvalget for udadrettet virksomhed fra 10.5.90. – Vibevangen 9, 3520 Farum (1984 – fys)
- Dahl, Jens Peder (f. 30.7.1934), dr. phil., professor i kemisk fysik ved DTH. *R.* Digevænget 5, 2730 Herlev (1978 – fys)
- Dansgaard, Willi (f. 30.8.1922), dr. phil., professor i massespektrometri ved KU. Soløsevej 21, 2820 Gentofte (1977 – fys)
- Eliassen, Erik (f. 8.9.1922), dr. phil., professor i teoretisk meteorologi ved KU. *R^l*. Dronningengen 5, 2950 Vedbæk (1981 – fys)
- Ellitsgaard-Rasmussen, Knud (f. 23.6.1923), D.Sc.h.c., fhv. direktør for GGU. *R^l*. *FM. 2**. Dammegade 22, Damme, 4792 Askeby (1974 – fys)
- Engberg, Ingemar (f. 1.3.1935), med. dr., professor i fysiologi ved AaU. Nørre Allé 75, 8000 Århus C (1977 – biol)
- Fenchel, Tom Michael (f. 19.3.1940), dr. phil., professor i marinbiologi ved KU. Strandgade 23, 3000 Helsingør (1977 – biol)
- Fiil, Niels Peter (f. 8.2.1941), lic. scient., fhv. lektor ved Mikrobiologisk Institut, KU, forskningsdirektør i Novo Nordisk A/S. Fuglebakkevej 5, 2000 Frederiksberg (1982 – biol)
- Forchhammer, Jes (f. 5.4.1934), dr. phil., overlæge ved Fibiger-Institutet. – Formand for kassekommissionen. – Krogmosevej 25, 2880 Bagsværd (1980 – biol)
- Friis, Ib (f. 12.1.1945), fil. dr., docent ved Botanisk Museum KU. Selsøvej 19A, 2720 Vanløse (1990 – biol)
- Fuglede, Bent (f. 8.10.1925), dr. phil., professor i matematik ved KU. *R^l*. – Medlem af kassekommissionen. – Trongårdsparken 67, 2800 Lyngby (1968 – fys)

- Hald, Anders Hjorth (f. 3.6.1913), dr. phil., fhv. professor i matematisk statistik ved KU. Furesøvej 87 A, 2830 Virum (1961 – fys)
- Hammer, Claus Uffe (f. 3.11.1945), lic. scient. i geofysik, cand. scient. i fysik, docent i geofysik ved KU. Mynstersvej 15, 1827 Frederiksberg C (1988 – fys)
- Hansen, Hans Jørgen Steen (f. 6.8.1939), dr. phil., docent i geologi ved KU. Henrik Steffensvej 1, 1866 Frederiksberg C (1978 – biol)
- Hansen, Peder Gregers (f. 11.1.1933), dr. phil., professor i fysik ved AaU. R. Det fysiske Inst., Ny Munkegade, 8000 Århus C (1986 – fys)
- Hoffmann, Else Kay (f. 10.3.1942), dr. scient., docent i biokemi ved KU. Holmevej 6, 2950 Vedbæk (1988 – biol)
- Holmsgaard, Erik (f. 21.6.1921), dr. agro., forstander ved Statens forstlige Forsøgsvæsen. R^l. Springforbi, 2930 Klampenborg (1977 – biol)
- Holstener-Jørgensen, Helge (f. 10.12.1924), dr. agro., afdelingsleder ved Statens forstlige Forsøgsvæsen. R. Solbjerget 44, 3460 Birkerød (1980 – biol)
- Holter, Heinz Alois Alfred Friedrich (f. 5.6.1904), dr. med. & phil., fhv. professor ved Carlsberg Laboratoriet og forstander for dets fysiologiske afdeling. R^l. Farendløse Enghave 37, 4100 Ringsted (1944 – biol)
- Hultborn, Hans (f. 17.11.1943), med.dr., professor ved Neurofysiologisk Institut, KU. Blegdamsvej 10, 4.th., 2200 København N (1990 – biol)
- Huus, Torben (f. 5.12.1919), dr. phil., fhv. professor i fysik ved KU. R^l. Vordingborggade 5, 2100 Kbh. Ø (1961 – fys)
- Haagerup, Uffe Valentin (f. 19.12.1949), professor i matematik ved OU. R. Vestervangen 8, 5260 Odense S (1986 – fys)
- Jensen, Henning Højgaard (f. 21.11.1918), dr. techn., fhv. professor i fysik ved KU. Rødtjørnevej 18 A, 2720 Vanløse (1974 – fys)
- Jensen, Kai Arne (f. 27.3.1908), dr. phil., fhv. professor i kemi ved KU. R^l. Bøgehøj 64, 2900 Hellerup (1948 – fys)
- Jessen, Børge Christian (f. 19.6.1907), dr. phil., fhv. professor i matematik ved KU. Store Tuborg Plejehjem, Strandvejen 123, 2900 Hellerup (1939 – fys)
- Johansen, Peter (f. 29.1.1938), dr. phil., professor i datalogi ved KU. Ørnebakken 72, 2840 Holte (1984 – fys)
- Jónasson, Pétur Mikkel (f. 18.6.1920), dr. phil., fhv. professor i ferskvandsbiologi ved KU. R. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Helsingørgade 51, 3400 Hillerød (1980 – biol)
- Jørgensen, Bo Barker (f. 22.9.1946), dr. scient., forskningsprofessor i mikrobiel økologi ved AaU. Tranebærkæret 3, 8220 Brabrand (1984 – biol)

- Jørgensen, Carl Christian Barker (f. 11.8.1915), dr. phil., fhv. professor i zoofysiologi (med særligt henblik på sammenlignende fysiologi) ved KU. Slettevej 8, 2860 Søborg (1965 – biol)
- Jørgensen, Peter Leth (f. 31.1.1938), dr. med., professor ved August Krogh Institutet, KU. Vester Søgade 22, 1601 København V (1990 – biol)
- Kjeldgaard, Niels Ole (f. 2.6.1926), dr. phil., professor i molekylær biologi ved AaU. Høegh Guldbergsgade 57, 8000 Århus C (1971 – biol)
- Kjær, Anders Clausen (f. 10.8.1919), dr. phil., fhv. professor i organisk kemi ved DTH. *R^l*. Opnæsgård 45, 2970 Hørsholm (1962 – fys)
- Klenow, Hans (f. 7.2.1923), dr. phil., fhv. professor i biokemi ved KU. *R^l*. Skovmindevej 21, 2840 Holte (1975 – biol)
- Kristensen, Leif (f. 4.1.1934), dr. phil., professor i matematik ved AaU. Vesttoften 2, 8250 Egå (1971 – fys)
- Kristensen, Niels Peder (f. 2.3.1943), dr. scient., docent i entomologi ved KU. Æblehaven 7, 3450 Allerød (1988 – biol)
- Krogsgaard-Larsen, Povl (f. 17.5.1941), dr. pharm., professor i medicinal kemi ved DFH. Elmevej 25, Blovstrød, 3450 Allerød (1986 – fys)
- Kruhøffer, Poul Weber (f. 15.11.1914), dr. med., fhv. professor i fysiologi ved KU. Livjærgergade 12, 2100 Kbh. Ø (1971 – biol)
- Kullenberg, Gunnar Erik Börje (f. 1.7.1938), dr. phil., fhv. professor i fysisk oceanografi ved KU. Secretary IOC, UNESCO, Paris (1980 – fys)
- Larsen, Kai (f. 15.11.1926), professor i botanik ved AaU. *R^l*. Gråstenvej 6, Søften, 8382 Hinnerup (1979 – biol)
- Larsen, Peder Olesen (f. 7.9.1934), dr. phil., direktør for Forskningsafd., Undervisnings- og Forskningsministeriet. *R^l*. Marievej 10A, 2900 Hellerup (1976 – biol)
- Lassen, Niels Alexander (f. 7.12.1926), med. dr., dr. med. h. c., professor i neurovidenskab ved Bispebjerg Hospitals klinisk-fysiologiske laboratorium. R. Ole Olsens Allé 9, 2900 Hellerup (1978 – biol)
- Lassen, Niels Ove (f. 18.5.1914), dr. phil., fhv. professor i eksperimental-fysik ved KU. *R^l*. Søndervej 43, 2830 Virum (1958 – fys)
- Lassen, Ulrik Vilhelm (f. 17.4.1930), dr. med., fhv. professor i zoofysiologi ved KU. Forskningsdirektør i Novo Nordisk A/S. Skovmindevej 26, 2840 Holte (1974 – biol)
- Linderberg, Jan Erik (f. 27.10.1934), fil. dr., professor i teoretisk kemi ved AaU. Janus La Cours Gade 20, 8000 Århus C (1982 – fys)

- Lindhard, Jens (f. 26.2.1922), professor i teoretisk fysik ved AaU. – Selskabets præsident 1981-1988. – J. F. Willumsens Vej 4, 8270 Højbjerg (1962 – fys)
- Lund, Bodil Jerslev (f. 30.4.1919), dr. phil., fhv. professor i kemi ved DFH. *R^l*. Heslegårdsvej 39, 2900 Hellerup (1971 – fys)
- Lund, Ebba (f. 22.9.1923), dr. scient., professor i veterinær virologi og immunologi ved DKVL. *R^l*. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Dronningensgade 9, 1420 Kbh. K (1978 – biol)
- Lund, Henning (f. 15.9.1929), dr. phil., lektor i kemi ved AaU. Vinkelvej 8A, 8240 Risskov (1979 – fys)
- Lundquist, Frank (f. 31.5.1916), dr. phil., fhv. professor i biokemi ved KU. Kastanievej 46, 2840 Holte (1977 – biol)
- Mackintosh, Allan Roy (f. 22.1.1936), dr. phil., fil. dr., professor i eksperimentel faststoffysik ved KU. *R^l*. Henrik Thomsens Vej 4, 3460 Birkerød (1977 – fys)
- Madsen, Ib Henning (f. 12.4.1942), Ph. D., professor i matematik ved AaU. Vestervang 2, 8000 Århus C (1978 – fys)
- Marcker, Kjeld Adrian (f. 27.12.1932), professor i biologisk kemi ved AaU. Toftevej 1, 8250 Egå (1976 – biol)
- Maunsbach, Arvid B. (f. 9.5.1937), med. dr., professor i anatomi ved AaU. R. Agrivej 1, 8240 Risskov (1977 – biol)
- Michelsen, Axel Albert (f. 1.3.1940), dr. phil., professor i biologi ved OU. *R^l*. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Læssøgade 204, 5230 Odense M (1979 – biol)
- Mohr, Jan Gunnar Faye (f. 10.1.1921), dr. med., professor i medicinsk genetik ved KU. *R^l*. Skodsborgparken 62, 2942 Skodsborg (1968 – biol)
- Molin, Søren (f. 29.11.1947), professor i mikrobiologi ved DTH. Mothsvej 70, 2840 Holte (1986 – biol)
- Mottelson, Ben Roy (f. 9.7.1926), dr., professor ved NORDITA. Tårbækdalsvej 9A, 2930 Klampenborg (udenl. medl. 1958, indenl. medl. 1974 – fys)
- Munch-Petersen, Inger Agnete (f. 8.9.1917), dr. phil., fhv. professor i biologisk kemi ved KU. Prins Valdemarsvej 26, 2820 Gentofte (1978 – biol)
- Møller, Christian Knakkergård (f. 4.7.1920), dr. phil., fhv. professor i kemi ved OU. Bødtchersvej 8, 5230 Odense M (1968 – fys)
- Møller, Hans Bjerrum (f. 11.5.1932), dr. phil., adm. direktør ved Forskningscenter Risø. R. Kirsebærhaven 12, 4000 Roskilde (1978 – fys)

- Nansen, Peter (f. 8.6.1938), dr. med. vet., professor i veterinær parasitologi ved DKVL. Elmekrogen 2, 3500 Værløse (1988 – biol)
- Nathan, Ove Heymann Wandall (f. 12.1.1926), dr. phil., professor i fysik. Rektor ved KU. Svanevænget 4, 2100 Kbh. Ø (1976 – fys)
- Nielsen, Aksel Christopher Wiin (f. 17.12.1924), fil. dr., dr. scient. h. c., professor i fysik (med særligt henblik på dynamisk meteorologi) ved KU, Solbakken 6, 3230 Græsted (1986 – fys)
- Nielsen, Christian Overgaard (f. 16.1.1918), dr. phil., fhv. professor i zoologi (med særligt henblik på almen zoologi) ved KU. Ravnsnæsvej 72, 3460 Birkerød (1961 – biol)
- Nielsen, Holger Frits Bech (25.8.1941), professor i fysik ved KU. Falkonervænget 13, 1952 Frederiksberg C (1988 – fys)
- Nilsson, Jytte Reichstein (f. 27.4.1932), dr. phil., docent i protozoologi ved KU. Gåsebæksvej 9, 2500 Valby (1984 – biol)
- Nissen, Poul Erik (f. 2.9.1939), lic. scient., docent i astronomi ved AaU. Januarvej 39, 8210 Århus V (1979 – fys)
- †Noe-Nygaard, Arne (f. 30.7.1908, d. 3.6.1991), dr. phil., fhv. professor i geologi, (med særligt henblik på dynamisk geologi) ved KU. *K., FM.2**. Lundehave, Nordre Strandvej 26 C, 3000 Helsingør (1954 – fys)
- Olesen, Poul (f. 28.4.1939), mag. scient., docent i teoretisk fysik ved KU. Malmlosevej 1, 2840 Holte (1980 – fys)
- Olsson, Lennart (f. 18.9.1949), dr. med., professor, Reception USA. 2, Bien Venida, Orinda. Cal. 94563. (1982 – biol)
- Ottesen, Martin (f. 14.12.1920), dr. phil., fhv. professor ved Carlsberg Laboratoriet og forstander for dets kemiske afdeling. Anfangervej 6, Fensmark, 4700 Næstved (1960 – biol)
- Pedersen, Gert Kjærgård (f. 13.4.1940), dr. phil., professor i matematik ved KU. *R.* – Vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse. – Kildeskovsvej 81, 2820 Gentofte (1977 – fys)
- Pedersen, Olaf (f. 8.4.1920), dr. phil., professor i de eksakte videnskabers historie ved AaU. Elbækvej 16, 8240 Risskov (1978 – fys)
- Peters, Bernard (f. 22.12.1910), dr. phil., fhv. professor og bestyrer af Dansk Rumforskningsinstitut. Lundtoftevej 155 A, 2800 Lyngby (udenl. medl. 1961, indenl. medl. 1968 – fys)
- Poulsen, Ove (f. 23.1.1946), dr. scient., professor i fysik ved AaU. Stationsgade 29, 8240 Risskov (1990 – fys)
- Poulsen, Valdemar Jules (f. 28.11.1929), dr. phil., professor i geologi

- (med særligt henblik på biostratigrafi), ved KU. R. Murkærvænget 3, Græse, 3600 Frederikssund (1981 – biol)
- Rasmussen, Svend Erik (f. 19.11.1925), dr. phil., professor i uorganisk kemi ved AaU. Højkolvej 39, 8210 Århus V (1981 – fys)
- Rehfeld, Jens Frederik (f. 11.10.1941), dr. med. & scient., professor i klinisk kemi ved KU. Frederik V's Vej 13, 2100 Kbh. Ø (1981 – biol)
- Reiz, Sven Anders Torsten (f. 7.6.1915), fil. dr., fhv. professor i astronomi ved KU. Løvspringsvej 3 B, 2920 Charlottenlund (1959 – fys)
- Roepstorff, Peter (f. 10.6.1942), cand. polyt., forskningsprofessor ved Institut for Molekylær Biologi, OU. Vindmøllegaard, Børupskovvej 19, 7000 Fredericia (1990 – biol)
- Rudkjøbing, Mogens Hegelund (f. 6.9.1915), dr. phil., fhv. professor i astronomi ved AaU. Hejrebakken 22, 8220 Brabrand (1961 – fys)
- Schäffer, Claus Erik (f. 31.1.1930), professor i uorganisk kemi ved KU. Rønnebærvej 136 B, 2840 Holte (1977 – fys)
- Seidenfaden, Gunnar (f. 24.2.1908), dr. phil. & scient., botaniker, fhv. ambassadør og udenrigsråd. *K^l. FM. 2**. Borsholmgård, 3100 Hornbæk (1974 – biol)
- Sigmund, Peter (f. 5.4.1936), dr. rer. nat., professor i fysik ved OU. Frølichsvvej 9, 5230 Odense M (1988 – fys)
- Siim, Jørgen Christian (f. 1.10.1915), dr. med., fhv. direktør for Statens Seruminstitut. Rosenørns Allé 10, 1634 Kbh. V (1974 – biol)
- Simonsen, Morten (f. 31.3.1921), dr. med., fhv. professor i transplantations- og immunbiologi ved KU. St. Kannikestræde 11, 1169 Kbh. K (udenl. medl. 1965, indenl. medl. 1968 – biol)
- Skou, Jens Christian (f. 8.10.1918), dr. med., fhv. professor i biofysik ved AaU. Rislundvej 9, 8240 Risskov (1965 – biol)
- Sten-Knudsen, Ove (f. 14.3.1919), dr. med., fhv. professor i biofysik ved KU. Smakkegårdsvej 8, 2820 Gentofte (1968 – biol)
- Strid, Arne Krister (f. 7.3.1943), fil. dr., professor i systematisk botanik ved KU. R. Tulipanvej 4, 3450 Allerød (1976 – biol)
- Surlyk, Finn Christian (f. 17.3.1943), dr. scient., professor i geologi ved KU. – Medlem af Udvalget for udadrettet virksomhed. – Islandsvej 11, 2800 Lyngby (1986 – biol)
- Svejgaard, Arne (f. 13.3.1937), dr. med., overlæge, professor i immunologi ved KU. Skovvang 67, 3450 Allerød (1980 – biol)
- Sørensen, Henning (f. 20.4.1926), dr. phil., professor i petrologi ved KU. Fuglsangvej 64 B, 2830 Virum (1978 – fys)
- Thaysen, Jørn Hess (f. 19.10.1921), dr. med., professor i intern medicin ved KU. *R^l*. Frederik V's Vej 21, 2100 Kbh. Ø (1977 – biol)

- Thomassen, Carsten (f. 22.8.1948), Ph. D., professor i matematik, DTH. Skovparken 6, 2990 Nivå (1990 – fys)
- Thorn, Niels Anker (f. 1.8.1924), dr. med., professor i fysiologi ved KU. Tonysvej 17, 2920 Charlottenlund (1982 – biol)
- Tornehave, Hans Marius Nielsen (f. 24.4.1915), dr. phil., fhv. professor i matematik ved KU. Tornebakken 45, 2830 Virum (1960 – fys)
- †Troels-Smith, Jørgen Andreas (f. 7.6.1916, d. 11.2.1991), dr. phil. & dr. phil.h.c., fhv. overinspektør ved Nationalmuseet, fhv. lektor i mosegeologi ved KU. Grønnemose Allé 103, 2860 Søborg (1961 – biol)
- Tygstrup, Niels (f. 26.5.1926), dr. med., professor i intern medicin ved KU. Wiedeweltsgade 6, 2100 Kbh. Ø (1981 – biol)
- Ussing, Hans Henriksen (f. 30.12.1911), dr. med., phil. & scient., fhv. professor i biokemi ved KU. K. Carl Blochs Allé 17, 2860 Søborg (1955 – biol)
- Wettstein Ritter von Westersheim, Diter Holger (f. 20.9.1929), fil. dr., dr. rer. nat., professor ved Carlsberglaboratoriet og forstander for dets fysiologiske afd. R. Åsevej 13, 3500 Værløse (1965 – biol)
- Wingstrand, Karl Georg (f. 2.3.1919), fil. dr., fhv. professor i sammenlignende anatomi og morfologi ved KU. R^l. Dyssegårdsvej 55, 2860 Søborg (1959 – biol)
- Winther, Aage (f. 8.5.1926), dr. phil., professor i teoretisk fysik ved KU. Dyssegårdsvej 39, 2860 Søborg (1968 – fys)

UDENLANDSKE MEDLEMMER HUMANISTISKE KLASSE

- Akurgal, Ekrem (f. 30.3.1911), dr., professor i klassisk arkæologi ved universitetet i Ankara (1977)
- Alpers, Klaus (f. 27.9.1935), dr. phil., professor i klassisk filologi ved universitetet i Hamborg (1985)
- Andersson, Karl Thorsten Gunnar (f. 23.2.1929), fil. dr., professor i nordisk stednavneforskning ved universitetet i Uppsala (1986)
- Bailey, Sir Harold Walter (f. 16.12.1899), dr., fhv. professor i sanskrit ved universitetet i Cambridge, England (1946)
- Balassa, Iván (f. 5.10.1917), dr., direktør for det ungarske landbrugsmuseum i Budapest (1975)
- Baldwin, John Wesley (f. 13.7.1929), professor i historie ved The Johns Hopkins University, Baltimore, Md. (1978)

- Barth, Thomas Fredrik Weybye (f. 22.12.1928), professor i socialantropologi og etnografi ved universitetet i Oslo (1976)
- Benediktsson, Sigurður Jakob (f. 20.7.1907), dr., hovedredaktør af Den Islandske Ordbog, Reykjavik (1961)
- *Benestad, Finn (f. 30.10.1929), dr. philos., professor i musikvidenskab ved universitetet i Oslo (1991)
- Berg, Gösta (f. 31.7.1903), fil.dr., professor, fhv. direktør for Nordiska Museet och Skansen i Stockholm. K. (1980)
- Bergsland, Knut (f. 7.3.1914), dr., professor i finsk-ugriske sprog ved universitetet i Oslo (1964)
- Bischoff, Bernhard (f. 20.12.1906), dr., fhv. professor i latinsk middelalderfilologi ved universitetet i München (1969)
- Bjøl, Erling (f. 11.12.1918), dr. scient., pol., fhv. professor i statskundskab ved AaU. Saint-Germain-en-Laye, Frankrig (indenl. medl. 1974, udenl. medl. 1984)
- Boardman, Sir John (f. 20.8.1927), Lincoln professor i klassisk kunst og arkæologi ved universitetet i Oxford, England (1979)
- Bottéro, Jean (f. 30.8.1914), professor i assyriologi ved l'Ecole Pratique des Hautes Etudes, la Sorbonne, Paris (1978)
- Boyce, Norah Elizabeth Mary (f. 2.8.1920), professor i iranske studier ved universitetet i London (1978)
- Brems, Hans Julius (f. 16.10.1915), professor i økonomi ved University of Illinois at Urbana-Champaign, Urbana, IL (1979)
- Chéhab, Emir Maurice (f. 27.12.1904), fhv. generaldirektør for antikvitetsvæsenet ved Nationalmuseet i Beirut, Paris (1980)
- Clark, John Grahame Douglas (f. 28.7.1907), dr., professor i arkæologi ved universitetet i Cambridge, England. K. (1964)
- Duchesne-Guillemin, Jacques-Alfred-Maurice (f. 21.4.1910), fhv. professor i iransk sprog og kultur ved universitetet i Liège (1975)
- Fant, Gunnar (f. 8.10.1919), fil.dr., fhv. professor i talöverföring ved Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm (1989)
- Fehrman, Carl Abraham Daniel (f. 3.2.1915), dr., fhv. professor i litteraturhistorie ved universitetet i Lund (1969)
- Fellows-Jensen, Gillian (f. 5.7.1936), dr. phil., lektor i navneforskning ved KU (1982)
- Fenton, Alexander (f. 26.6.1929), dr., director of the European Ethnological Research Center, Edinburgh, professor of Scottish Ethnology and director of the School of Scottish Studies, University of Edinburgh (1979)

- Firth, Sir Raymond William (f. 25.3.1901), dr., fhv. professor i antropologi ved universitetet i London (1966)
- *Fløistad, Guttorm (f. 5.12.1930), professor i idéhistorie ved universitetet i Oslo (1991)
- Fries, Sigurd (f. 22.4.1924), fil.dr., fhv. professor i svensk ved Umeå Universitet (1989)
- Føllesdal, Dagfinn Kåre (f. 22.6.1932), professor i filosofi ved Oslo Universitet (1986)
- Gershevitch, Ilya (f. 24.10.1914), dr. i iransk filologi ved universitetet i Cambridge, England (1982)
- Giorgi, Amadeo Peter (f. 9.7.1931), Ph.D., professor i almen psykologi ved Duquesne University, Pittsburgh, PA (1985)
- Grabar, André (f. 26.7.1896), dr., fhv. professor i byzantinsk arkæologi ved Collège de France, Paris (1951)
- Greenfield, Jonas C. (f. 30.10.1926), Ph.D., professor i semitiske sprog ved The Hebrew University i Jerusalem, Israel (1989)
- Gurney, Oliver Robert (f. 28.1.1911), professor emer. i assyriologi ved universitetet i Oxford, England (1976)
- Haugen, Einar Ingvald (f. 19.4.1906), dr., fhv. professor i nordisk og almen sprogvidenskab ved Harvard University, Cambridge, MA (1970)
- Henne, Henry (f. 21.10.1918), professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Bergen (1979)
- Hoffmann, Erich (f. 16.7.1926), dr., professor i Slesvig-Holstens historie ved universitetet i Kiel (1982)
- Hunger, Herbert (f. 9.12.1914), dr. phil., professor i byzantinistik ved universitetet i Wien (1981)
- Haavelmo, Trygve Magnus (f. 13.12.1911), dr., fhv. professor i nationaløkonomi ved universitetet i Oslo (1975)
- Jacobsen, Thorkild Peter Rudolph (f. 7.6.1904), dr., fhv. professor i assyriologi ved Harvard University, Cambridge, MA (1952)
- Jansson, Erik Valter (f. 22.5.1907), dr., fhv. professor i svensk sprog ved universitetet i Uppsala (1969)
- Jeannin, Pierre (f. 8.12.1924), studievejleder ved Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris (1979)
- †Kellenbenz, Hermann (f. 27.8.1913, d. 26.11.1990), dr., professor i historie ved universitetet i Nürnberg (1972)
- Kuiper, Franciscus Bernardus Jacobus (f. 7.7.1907), dr., fhv. professor i sanskrit og indisk oldtidskundskab ved universitetet i Leiden (1968)

- Kunze, Emil (f. 18.12.1901), dr., fhv. professor, fhv. førstedirektør ved Deutsches Archäologisches Institut i Athen (München) (1963)
- Leclant, Jean (f. 8.8.1920), dr., professor i ægyptologi ved Collège de France, Secrétaire perpétuel i Académie des Inscriptions et Belles Lettres, Paris (1986)
- Lehmann, Winfred Philipp (f. 23.6.1916), professor i lingvistik og tysk sprog ved University of Texas, Austin, TX (1975)
- Lienhard, Siegfried (f. 29.8.1924), dr.phil., professor i indologi ved Stockholms Universitet (1986)
- Lindbeck, Assar Carl Eugen (f. 26.1.1930), dr., professor ved Institut for International Økonomi, Stockholm (1977)
- Lombard, Alf (f. 8.7.1902), dr., fhv. professor i romanske sprog ved universitetet i Lund (1951)
- Lönroth, Nils Erik Magnus (f. 1.8.1910), dr., fhv. professor i historie ved universitetet i Göteborg (1966)
- Mączak, Antoni (f. 30.3.1928), professor i historie ved Warszawa Universitet (1987)
- Malmberg, Bertil (f. 22.4.1913), dr., fhv. professor i almindelig sprogvidenskab ved universitetet i Lund (1974)
- Malmqvist, Nils Göran David (f. 6.6.1924), fil.dr., professor i sinologi ved Stockholms Universitet (1976)
- Martinet, André (f. 12.4.1908), dr., fhv. professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Paris (1954)
- Masson, Vadim Michailovitch (f. 3.5.1929), professor i arkæologi, Leningrad (1987)
- Mathias, Peter (f. 10.1.1928), CBE, FBA, D.Litt., The Master, Downing College, Cambridge, England (1982)
- Maybury-Lewis, David H. P. (f. 9.5.1929), professor i antropologi ved Harvard University, Cambridge, MA (1978)
- Mayrhofer, Manfred (f. 26.9.1926), dr., ordinær professor i almen og indogermansk sprogvidenskab ved universitetet i Wien (1980)
- McFarlane, James Walter (f. 12.12.1920), professorial fellow, University of East Anglia, Norwich, England (1983)
- †Meier, Harri Ernst Hinrich Friedrich (f. 8.1.1905, d. 7.11.1990), dr., fhv. professor i romansk filologi ved universitetet i Bonn (1968)
- Mitchell, Phillip Marshall (f. 23.9.1916), dr., fhv. professor i germanske sprog ved University of Illinois, Urbana, IL, Curator of The Fiske Icelandic Collection, Cornell University, Ithaca, NY. K. (1971)
- Monfrin, Jacques (f. 26.4.1931), direktør for École des Chartes, Paris (1987)

- Mykland, Knut (f. 20.4.1920), fhv. professor i historie ved Bergen Universitet (1989)
- *Mæhle, Leif Magnar (f. 7.5.1927), dr., professor i nordisk litteratur ved universitetet i Oslo (1991)
- Needham, Joseph (f. 9.12.1900), dr., sinolog, fhv. Reader i biokemi ved universitetet i Cambridge, England (1975)
- Nielsen, Thøger Harald (f. 30.10.1919), dr.jur., fhv. professor i retsvidenskab ved KU. Valsolda, Italien. *R^l*. (indenl. medl. 1980, udenl. medl. 1984)
- Norberg, Dag Ludvig (f. 31.7.1909), fhv. professor i latinsk sprog og litteratur ved universitetet i Stockholm (1964)
- Nordenfalk, Carl Adam Johan (f. 13.12.1907), fil.dr., fhv. professor i kunsthistorie, fhv. dir. for Stockholms Nationalmuseum (1977)
- Norman, Kenneth Roy (f. 21.7.1925), professor i indisk filologi ved universitetet i Cambridge, England (1983)
- Nykrog, Per (f. 1.11.1925), dr.phil., professor i romansk filologi ved Harvard University, Cambridge, MA. *R.* (indenl. medl. 1975, udenl. medl. 1982)
- Odén, Agnes Birgitta (f. 11.8.1921), professor i historie ved universitetet i Lund (1977)
- Passmore, John Arthur (f. 9.9.1914), fhv. professor i filosofi ved Australian National University, Canberra (1979)
- Polotsky, Hans Jakob (f. 13.9.1905), dr., fhv. professor i ægyptologi ved universitetet i Jerusalem (1967)
- Romilly, Jacqueline de (f. 26.3.1913), dr., professor i græsk ved universitetet i Paris (1961)
- *Rossel, Sven Hakon (f. 25.10.1943), professor i skandinavisk og sammenlignende litteratur ved University of Washington, Seattle, WA (1991)
- Rudolph, Kurt (f. 3.4.1929), professor i religionshistorie ved Philipps-Universität Marburg (1976)
- Schaar, Claes Göran Gustav Viktor (f. 18.5.1920), professor i engelsk ved universitetet i Lund (1987)
- Schmitt, Rüdiger (f. 1.6.1939), dr.phil., professor i sammenlignende indogermansk sprogvidenskab og indoiranistik ved Saarlands Universitet, Saarbrücken (1985)
- Seip, Jens Laurits Arup (f. 11.10.1905), dr., fhv. professor i politisk idéhistorie ved universitetet i Oslo (1974)
- Sjöblom, Bengt Gunnar Olof (f. 28.10.1933), fil.dr., professor i statskundskab ved KU (1984)

- Stenström, Thure Oscar (f. 12.4.1927), professor i litteraturvidenskab ved universitetet i Uppsala (1982)
- *Strömholm, Stig Fredrik (f. 16.9.1931), jur.dr., professor i civilret med international privatret ved universitetet i Uppsala (1991)
- Sundermann, Werner (f. 22.12.1935), dr.sc., videnskabelig medarbejder ved centralinstitut for oldtidshistorie og arkæologi ved DDR's Videnskabsakademi i Berlin (1989)
- Säflund, Lars Gösta (f. 1.3.1903), dr., fhv. professor i klassisk sprogvidenskab og kulturforskning ved universitetet i Stockholm (1969)
- Säve-Söderbergh, Torgny (f. 29.6.1914), dr., fhv. professor i ægyptologi ved universitetet i Uppsala (1975)
- Thesleff, Berndt Holger (f. 4.12.1924), dr.fil., professor emer. ved Institutum Classicum, universitetet i Helsingfors (1987)
- Thompson, Homer Armstrong (f. 7.9.1906), dr., fhv. professor i klassisk arkæologi ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ (1971)
- Toll, Christopher (f. 9.3.1931), fil.dr., professor i semitisk filologi ved KU (1989)
- *Vozgrin, Valerij (f. 1937), dr.phil., seniorforsker ved det sovjetiske videnskabsakademis historiske institut i Leningrad (1991)
- †Waszink, Jan Hendrik (f. 27.10.1908, d. 5.10.1990), fhv. professor i klassisk arkæologi og filologi ved universitetet i Leiden (1976)
- Weibull, Curt Hugo Johannes (f. 19.8.1886), dr., fhv. professor i historie ved universitetet i Göteborg (1957)
- Wilson, Charles Henry (f. 16.4.1914), professor i moderne historie ved Istituto Universitario Europeo, Firenze (1970)
- Winner, Matthias (f. 11.3.1931), dr., direktør ved Max-Planck-Institut, Biblioteca Herziana, Rom (1987)
- Wistrand, Erik Karl Hilding (f. 24.1.1907), dr., fhv. professor i klassiske sprog ved universitetet i Göteborg (1971)
- von Wright, Georg Henrik (f. 14.6.1916), dr. i filosofi, forskerprofessor ved Finlands Akademi, Helsingfors (1974)
- Wyller, Egil Anders (f. 24.4.1925), dr., professor i antik åndshistorie ved universitetet i Oslo (1972)
- Zilliacus, Johan Henrik (f. 23.1.1908), dr., fhv. professor i græsk litteratur ved universitetet i Helsingfors (1972)
- Aarsleff, Hans Christian (f. 19.7.1925), Ph.D., professor i engelsk ved Princeton University, NJ (1984)

UDENLANDSKE MEDLEMMER
NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

fys betegner den matematisk-fysiske gruppe, biol den biologiske gruppe

- Ahlfors, Lars Valerian (f. 18.4.1907), dr., fhv. professor i matematik ved Harvard University, Cambridge, MA (1977 – fys)
- Ahrland, Sten Harald (f. 4.8.1921), dr., fhv. professor i uorganisk kemi ved universitetet i Lund (1975 – fys)
- Alfsen, Erik Magnus (f. 13.5.1930), dr., professor i matematik ved universitetet i Oslo (1978 – fys)
- Alfvén, Hannes Olof Gösta (f. 30.5.1908), fhv. professor i plasmafysik ved Stockholms tekniska Högskola (1968 – fys)
- Ambartsumian, Viktor Amazaspovich (f. 18.9.1908), professor og direktør for Astrophysical Observatory i Erevan, Armenien, USSR (1971 – fys)
- Andersen, Ole Krogh (f. 11.5.1942), direktør, professor ved Max – Planck – Institut for faststofforskning i Stuttgart (1982 – fys)
- Andersson, Bengt Erik (f. 12.1.1923), vet.med.dr., professor i fysiologi ved veterinæruniversitetet i Uppsala (1977 – biol)
- Anfinsen, Christian Boehmer (f. 26.3.1916), dr., professor i biologi ved The Johns Hopkins University, Bethesda, MD (1965 – biol)
- Auerbach, Charlotte (f. 14.5.1899), dr., fhv. professor i genetik ved universitetet i Edinburgh (1968 – biol)
- Avery, John Scales (f. 26.5.1933), Ph.D., lektor i kemi ved KU (1986 – fys)
- Bak, Per (f. 8.12.1947), dr. scient., senior-scientist ved Brookhaven National Laboratory, NY (1990 – fys)
- Barton, Sir Derek Harold Richard (f. 8.9.1918), dr., professor i organisk kemi ved C.N.R.S., Gif-sur-Yvette (1972 – fys)
- Bass, Ludvik (f. 9.3.1931), professor i matematik ved Queensland University, Brisbane, Australien (1988 – fys)
- Bastiansen, Otto Christian Astrup (f. 5.9.1918), dr., professor i teoretisk kemi ved universitetet i Oslo (1967 – fys)
- Bauer, Heinz (f. 31.1.1928), dr., professor i matematik ved Erlangen-Nürnberg Universitet (1982 – fys)
- Bell, Ronald Percy (f. 24.11.1907), fhv. professor i kemi ved universitetet i Stirling, Skotland (1962 – fys)
- Bénard, Jacques (f. 21.12.1912), dr., professor i fysisk kemi ved universitetet i Paris (Bourg-la-Reine) (1968 – fys)

- Bergström, Lars Ingmar Valeson (f. 6.9.1921), professor, bestyrer for Forskningsinstitutet för Atomfysik, Stockholm (1974 – fys)
- Bernhard, Carl Gustav (f. 28.4. 1910), dr., fhv. professor i fysiologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1975 – biol)
- Berry, R. Stephen (f. 9.4.1931), Ph.D., professor i kemi ved University of Chicago, IL (1980 – fys)
- Blaauw, Adriaan (f. 12.4.1914), professor ved Det astronomiske Institut, universitetet i Groningen (1982 – fys)
- Blackburn, Thomas Henry (f. 8.8.1933), professor i mikrobiel økologi ved AaU (1983 – biol)
- Blasi, Francesco (f. 19.10.1937), professor i molekylærbiologi ved KU (1988 – biol)
- Bogorad, Lawrence (f. 29.8.1921), dr., professor i biologi ved Harvard University, Cambridge, MA (1977 – biol)
- Boström, Kurt Georg Verner (f. 25.3.1932), professor i mineralogi, petrologi og geokemi ved universitetet i Stockholm (1983 – fys)
- Bothmer, Roland von (f. 19.12.1943), fil. dr., professor i kulturvæxternes genetik og förädling ved Sveriges Lantbruks Universitet, Lund (1990 – biol)
- Bridgwater, David (f. 5.7.1934), dr. phil., professor i dynamisk geologi ved KU (1977 – fys)
- Brinck, Per Simon Valdemar (f. 4.9.1919), dr., professor i zoologi ved universitetet i Lund (1972 – biol)
- Brooks, Charles Kent (f. 16.10.1939), d. phil., lektor i petrologi ved KU (1986 – biol)
- Brown, Gerald Edward (f. 22.7.1926), dr., professor ved NORDITA, Kbh., og ved State University of New York, Stony Brook, NY (1967 – fys)
- Buchthal, Fritz (f. 19.8.1907), dr. med., Consultant ved National Inst. of Health, Bethesda, MD. *R¹*. (udenl. medl. 1946, indnl. medl. 1947, udenl. medl. 1986 – biol)
- Busemann, Herbert (f. 12.5.1905), dr., fhv. professor i matematik ved University of Southern California, Los Angeles, CA (1964 – fys)
- Carleson, Lennart Axel Edvard (f. 18.3.1928), dr., professor i matematik ved universitetet i Uppsala og ved University of California, Los Angeles, CA (1970 – fys)
- Cartan, Henri-Paul (f. 8.7.1904), fhv. professor i matematik ved universitetet i Paris (1962 – fys)
- Casimir, Hendrik Brugt Gerhard (f. 15.7.1909), dr., fhv. direktør for Philips' Gloeilampenfabrieken, Eindhoven (Heeze) (1975 – fys)

- Celis, Julio Enrique (f. 21.5.1941), Ph.D., professor i medicinsk biokemi ved AaU (1984 – biol)
- Chanock, Robert M. (f. 8.7.1924), dr., chef for Laboratoriet for infektionssygdomme, National Institutes of Health, Bethesda, MD (1980 – biol)
- Clark, Brian Frederic Carl (f. 26.7.1936), D. Sc., professor i biostrukturmikemi ved AaU (1980 – biol)
- Connes, Alain (f. 1.9.1947), dr., professor i matematik ved universitetet i Paris (1980 – fys)
- Cotton, Frank Albert (f. 9.4.1930), dr., professor i kemi ved Texas A & M University, TX (1975 – fys)
- Coulomb, Jean-Marie-François-Joseph (f. 7.11.1904), dr., fhv. professor i geofysik ved universitetet i Paris (1969 – fys)
- Cox, Sir David Roxbee (f. 15.7.1924), warden for Nuffield College, Oxford (1983 – fys)
- Davie, Earl W. (f. 25.10.1927), dr., professor i biokemi ved University of Washington, Seattle, WA (1990 – biol)
- Davies, John Arthur (f. 28.3.1927), dr., professor i fysik ved McMaster University, Ontario (1970 – fys)
- Edlén, Bengt (f. 2.11.1906), dr., fhv. professor i fysik ved universitetet i Lund (1956 – fys)
- Edsall, John Tileston (f. 3.11.1902), fhv. professor i biokemi ved Harvard University, Boston, MA (1969 – biol)
- Eigen, Manfred (f. 9.5.1927), dr., professor, Max-Planck-Institut für Phys. Chemie, Göttingen (1971 – biol)
- †Emerson, Sterling Howard (f. 29.10.1900, d. 2.5.1988), dr., fhv. professor i genetik ved California Institute of Technology, Pasadena, CA (1974 – biol)
- Falicov, Leopoldo Maximo (f. 24.6.1933), professor i fysik ved University of California, Berkeley, CA (1988 – fys)
- Fey, Hans (f. 30.12.1921), dr., professor, direktør for Veterinär-Bakteriologisches Institut der Universität, Bern (1971 – biol)
- Fischer-Hjalmars, Inga Margrete (f. 16.1.1918), dr., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Stockholm (1982 – fys)
- †Flerov, Georgii Nikolaevitch (f. 2.3.1913, d. 19.10.1990), dr., professor, direktør for laboratoriet for kernereaktioner i Dubna (Moskva) (1969 – fys)
- Flood, Håkon (f. 25.9.1905), dr., fhv. professor i kemi ved Norges tekniske Høgskole, Trondheim (1964 – fys)

- Folkow, Bjørn Uno Gottfrid (f. 13.10.1921), dr., professor i fysiologi ved universitetet i Göteborg (1968 – biol)
- Fredga, Arne (f. 18.7.1902), dr., fhv. professor i organisk kemi ved universitetet i Uppsala (1965 – fys)
- Frey, David Grover (f. 10.10.1915), professor i biologi ved Indiana University, Bloomington, IN (1982 – biol)
- Friis, Else Marie (f. 18.6.1947), lic.scient., professor i palæobotanik, Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm (1990 – biol)
- Fronæus, Sture Adolf (f. 5.10.1916), dr., professor i uorganisk kemi ved universitetet i Lund (1978 – fys)
- Gard, Sven (f. 3.11.1905), dr., fhv. professor i virologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1964 – biol)
- Garnham, Percy Cyril Claude (f. 15.1.1901), fhv. professor i med. protozoologi ved universitetet i London (1976 – biol)
- Giles, Norman Henry (f. 6.8.1915), professor i genetik ved University of Georgia, Athens, GA (1982 – fys)
- Ginzburg, Vitaly Lazarevich (f. 4.10.1916), professor, leder af afd. for teoretisk fysik ved akademiet i Moskva (1977 – fys)
- Glick, David (f. 3.5.1908), dr., fhv. professor ved Department of Pathology, forstander for Division of Histochemistry ved Stanford University, Stanford, CA (1965 – biol)
- Goldanskii, Vitalii Iosifovich (f. 18.6.1923), professor, leder af inst. for kemisk fysik ved akademiet i Moskva (1977 – fys)
- †Granit, Ragnar Arthur (f. 30.10.1900, d. 12.3.1991), dr., fhv. professor i neurofysiologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1956 – biol)
- Gray, Harry Barkus (f. 14.11.1935), dr., professor i kemi ved California Institute of Technology, Pasadena, CA (1974 – fys)
- Groshev, Leonid Vasilievitch (f. 18.3.1907), fhv. professor, Institut for Atomenergi, Moskva (1965 – fys)
- Grove, Karsten (f. 12.8.1946), lic.scient., professor i matematik ved University of Maryland, College Park, MD (1988 – fys)
- Gustafsson, Bengt (f. 18.7.1943), fil.dr., professor ved Astronomiska Observatoriet, Uppsala (1990 – fys)
- Gårding, Lars Jakob (f. 7.3.1919), dr., professor i matematik ved universitetet i Lund (1963 – fys)
- Hamilton, James (f. 29.1.1918), fhv. professor i fysik ved University College, London, fhv. professor ved Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik, Kbh. (1967 – fys)
- Hammen, Thomas van der (f. 27.9.1924), dr., professor i palynologi ved universitetet i Amsterdam (1976 – biol)

- Haraldsen, Haakon Kristian (f. 24.4.1904), dr., fhv. professor i kemi ved universitetet i Oslo (1972 – fys)
- †Heidelberger, Michael (f. 29.4.1888, d. 25.6.1991), dr., adjungeret professor i patologi (immunologi), New York University, NY (1957 – biol)
- Helgason, Sigurður (f. 30.9.1927), dr., professor i matematik ved Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA (1972 – fys)
- Hodgkin, Sir Alan Lloyd (f. 5.2.1914), Foulerton Research Professor of the Royal Society, Physiological Laboratory, Cambridge, England (1964 – biol)
- Hohwü-Christensen, Erik (f. 25.9.1904), dr., fhv. professor i gymnastikteori ved KU, professor i kropsøvelsernes fysiologi og hygiejne ved Kungl., gymnastika Centralinstitutet i Stockholm. (indenl. medl. 1940, udenl. medl. 1965 – biol)
- Hoppe, Ernst Gunnar (f. 24.12.1914), dr., fhv. professor i geografi ved universitetet i Stockholm (1972 – fys)
- Hotchkiss, Rollin Douglas (f. 8.9.1911), Ph.D., fhv. forskningsprofessor ved State University of New York, Albany, NY (1986 – biol)
- Howard, Richard Alden (f. 1.7.1917), dr., professor i botanik og dendrologi ved Harvard University, Jamaica Plain, MA (1968 – biol)
- Hulthén, Lamek (f. 14.12.1909), fhv. professor i teoretisk fysik ved Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm (1976 – fys)
- Huxley, Sir Andrew Fielding (f. 22.11.1917), Master of Trinity College, Cambridge, England (1964 – biol)
- Huxley, Hugh Exmor (f. 25.2.1924), dr., afdelingsleder ved Medical Research Council (molekylær biologi) i Cambridge, England (1971 – biol)
- Hörmander, Lars Valter (f. 24.1.1931), professor i matematik ved universitetet i Lund (1969 – fys)
- Hörstadius, Sven Otto (f. 18.2.1898), dr., fhv. professor i zoologi ved universitetet i Uppsala (1951 – biol)
- Jacob, François (f. 17.6.1920), dr., professor i genetik ved Institut Pasteur, Paris (1962 – biol)
- Jakobsson, Sveinn Peter (f. 20.7.1939), dr. scient., direktør for Naturhistorisk Museum, Reykjavik (1975 – fys)
- Jerne, Niels Kaj (f. 23.12.1911), dr., professor i eksperimentel terapi, direktør for Basel Institut für Immunologie (Gard, Frankrig) (1968 – biol)
- Jonson, Björn Nils Gustav (f. 3.11.1941), professor i fysik ved Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg (1988 – fys)

- Jonsson, Bror Arild (f. 12.5.1948), dr. phil., professor i zoologi ved universitetet i Trondheim, Dragvoll (1988 – biol)
- Jortner, Joshua (f. 14.3.1933), Heinemann professor i kemi ved universitetet i Tel-Aviv (1990 – fys)
- Jørgensen, Axel Christian Klixbüll (f. 18.4.1931), dr., professor i uorganisk kemi ved universitetet i Genève (1965 – fys)
- Kadison, Richard Vincent (f. 25.7.1925), Ph. D., professor i matematik ved University of Pennsylvania, Philadelphia, PA (1974 – fys)
- †Kalckar, Herman Moritz (f. 26.3.1908, d. 17.5.1991), dr. scient., professor i biologisk kemi ved Harvard University, Medical School, Boston, MA (indenl. medl. 1948, udenl. medl. 1959 – biol)
- Katz, Bernhard (f. 26.3.1911), dr., fhv. professor i biofysik ved University College, London (1968 – biol)
- Keynes, Richard Darwin (f. 14.8.1919), dr., professor i fysiologi ved universitetet i Cambridge, England (1971 – biol)
- Kitaigorodskii, Sergei Alexandrovich (f. 13.9.1934), D.Sc., professor i fysisk oceanografi, The Johns Hopkins University, Baltimore, MD (1984 – fys)
- Kurland, Charles Gabriel (f. 14.1.1936), dr., professor i molekylær biologi ved universitetet i Uppsala (1986 – biol)
- Leaf, Alexander (f. 10.4.1920), professor i gerontologi ved Massachusetts General Hospital, Boston, MA (1982 – biol)
- Levan, Johan Albert (f. 8.3.1905), dr., fhv. professor i cytologi ved universitetet i Lund (1962 – biol)
- Lieb, Elliott H. (f. 31.7.1932), professor i matematik og fysik ved Princeton University, Princeton, NJ (1988 – fys)
- Lowry, Oliver Howe (f. 18.7.1910), dr., fhv. professor, fhv. forstander for Department of Pharmacology, Washington University, St. Louis, MO (1968 – biol)
- Lundberg, Paul Anders (f. 10.9.1920), professor i neurofysiologi ved universitetet i Göteborg (1976 – biol)
- Lundquist, Arne John Axel (f. 6.6.1920), dr., professor i genetik ved universitetet i Lund (1971 – biol)
- Löwdin, Per-Olov (f. 28.10.1916), dr., fhv. professor i kvantekemi ved universitetet i Uppsala (1973 – fys)
- Låg, Jul (f. 13.11.1915), dr. agric., fhv. professor i jordbundslære ved Norges Landbrukshøgskole, Ås (1982 – biol)
- MacLane, Saunders (f. 4.8.1909), dr., fhv. professor i matematik ved universitetet i Chicago, IL (1968 – fys)

- Mayr, Ernst (f. 5.7.1904), dr., fhv. professor i zoologi ved Harvard College, direktør ved Museum of Comparative Zoology, Cambridge, MA (1956 – biol)
- von Meyenburg, Hans Kaspar (f. 9.12.1941), dr.sc.nat., professor i bioteknologi ved CIBA-GEIGY AG, Basel, Schweiz (1979 – biol)
- Morgan, William Wilson (f. 3.1.1906), dr., fhv. professor i astronomi ved universitetet i Chicago, IL (1967 – fys)
- Moscowitz, Albert (f. 20.8.1929), dr., professor i kemi ved University of Minnesota, Minneapolis, MN (1977 – fys)
- Munck af Rosenschöld, Lars Mortimer (f. 19.7.1935), dr., docent i genetik ved universitetet i Lund og forskningsleder ved Carlsberg Forsøgslaboratorium, Kbh. (1978 – biol)
- Maak, Wilhelm (f. 13.8.1912), dr., fhv. professor i matematik ved universitetet i Göttingen (1973 – fys)
- †van Niel, Cornelius Bernardus (f. 4.11.1897, d. 10.3.1985), fhv. professor i mikrobiologi ved Stanford University, Stanford, CA (1968 – biol)
- Nilan, Robert A. (f. 23.12.1926), professor i genetik ved Washington State University, Dean, Pullman, WA (1986 – biol)
- Nomura, Masayasu (f. 27.4.1927), dr., professor i genetik og biokemi ved Department of Biological Chemistry ved University of California, Irvine, California College of Medicine, Irvine, CA (1977 – biol)
- North, John David (f. 19.5.1934), dr., professor i de eksakte videnskabers historie og filosofi, Universitetet i Groningen (1984 – fys)
- Oort, Jan Hendrik (f. 28.4. 1900), dr., professor, fhv. direktør for observatoriet i Leiden (1947 – fys)
- Ourisson, Guy Henri (f. 26.3.1926), dr., professor i kemi ved Louis Pasteur Universitetet, Strasbourg (1974 – fys)
- Pais, Abraham (f. 19.5.1918), professor i fysik ved Rockefeller University, New York, NY (1988 – fys)
- Peierls, Sir Rudolf Ernst (f. 5.6.1907), Emeritus Wykeham Professor i fysik ved universitetet i Oxford, England (1980 – fys)
- Perlman, Isadore (f. 12.4.1915), professor i kemi ved University of California, Berkeley, CA (1972 – fys)
- Petersen, Ole Holger (f. 3.3.1943), dr. med., professor i fysiologi ved University of Liverpool (1988 – biol)
- Pethick, Christopher John (f. 22.2.1942), dr., professor ved NORDITA, Kbh. (1977 – fys)
- Pontecorvo, Guido Pellegrino Arrigo (f. 29.11.1907), fhv. professor, Imperial Cancer Research Fund, London (1966 – biol)

- Popov, Andrej Vladimirovich (f. 24.10.1939), dr., afdelingsleder ved Sechenov Institut for udviklingsfysiologi og biokemi, Leningrad (1990 – biol)
- Prance, Ghilleen Tolmie (f. 13.7.1937), Director Royal Botanic Gardens Kew, professor i botanik ved London University (1988 – biol)
- Prelog, Vladimir (f. 23.7.1906), dr., fhv. professor i organisk kemi ved Eidgenössische Technische Hochschule, Zürich (1971 – fys)
- Ramberg, Hans (f. 15.3.1917), dr., professor i geologi (petrografi) og mineralogi ved universitetet i Uppsala (1964 – fys)
- Raven, Peter Hamilton (f. 13.6.1936), Ph.D., direktør for Missouri Botanical Garden, St. Louis, MO (1980 – biol)
- Rechinger, Karl Heinz (f. 16.10.1906), dr., fhv. professor i systematisk botanik og plantegeografi ved universitetet i Wien (1971 – biol)
- Regnéll, Otto Gerhard (f. 19.6.1915), dr., fhv. professor i geologi ved universitetet i Lund (1969 – biol)
- Reynoldson, Thomas Braban (f. 21.3.1914), Ph.D., D.Sc., fhv. professor i økologi ved University of Wales, Bangor (1984 – biol)
- Rhoades, Marcus Morton (f. 24.7.1903), dr., fhv. professor i genetik ved Indiana University, Bloomington, IN (1977 – biol)
- Rice, Stuart Alan (f. 6.1.1932), professor i fysisk kemi ved University of Chicago, IL (1976 – fys)
- Richter, Dietmar (f. 16.5.1939), professor i biokemi ved Centrum for mylekylær Neurobiologi, universitetet i Hamburg (1990 – biol)
- Riste, Tormod (f. 14.5.1925), dr. philos., professor i fysik ved universitetet i Oslo (1986 – fys)
- Roche, Jean-Casimir-Henri-Hilaire (f. 14.1.1901), dr., fhv. professor i almen og sammenlignende biokemi ved Collège de France, Paris (1970 – biol)
- Ryabchikov, Igor Dmitrievich (f. 6.8.1937), professor i petrologi, forstander ved IGEM, Moskva (1988 – fys)
- Saltin, Bengt (f. 3.6.1935), med. dr., professor i fysiologi ved Karolinska Institutet, Stockholm. R. (1984 – biol)
- Sargeson, Alan McLeod (f. 13.10.1930), professor i uorganisk kemi ved Australian National University, Canberra (1976 – fys)
- Schmidt-Nielsen, Knut (f. 24.9.1915), dr., professor i zoologi ved Duke University, Durham, NC (1975 – biol)
- Schnopper, Herbert William (f. 13.3.1933), dr., direktør for Dansk Rumforskningsinstitut, Kbh. (1982 – fys)
- Schrieffer, John Robert (f. 31.5.1931), professor i fysik ved University of California, Santa Barbara, CA (1979 – fys)

- Schwarzschild, Martin (f. 31.5.1912), fhv. professor i astronomi ved Princeton University, NJ (1969 – fys)
- Segal, Irving Ezra (f. 13.9.1918), Ph. D., professor i matematik ved Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA (1977 – fys)
- Selberg, Atle (f. 14.6.1917), dr., professor i matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ (1967 – fys)
- Sheline, Raymond Kay (f. 31.3.1922), dr., professor i kemi og fysik ved Florida University i Tallahassee, FL (1974 – fys)
- Stern, Herbert (f. 22.12.1918), professor i biologi ved University of California, La Jolla, CA (1976 – biol)
- Strand, Kaj Aage Gunnar (f. 27.2.1907), dr. phil., fhv. professor, videnskabelig direktør for U.S. Naval Observatory, Washington, DC. *R'*. (1965 – fys)
- Stumpf, Paul Karl (f. 23.2.1919), dr., professor i biokemi ved University of California, Davis, CA (1975 – biol)
- Størmer, Erling (f. 2.11.1937), Ph.D., professor i matematik ved universitetet i Oslo (1986 – fys)
- Suomalainen, Esko (f. 11.6.1910), dr., fhv. professor i genetik ved universitetet i Helsingfors (1968 – biol)
- Swiatecki, Wladyslaw Jerzy (f. 22.4.1926), dr., kernefysiker, Lawrence Radiation Laboratory, Berkeley, CA (1973 – fys)
- Taube, Henry (f. 30.11.1915), dr., professor i kemi ved Stanford University, Stanford, CA (1984 – fys)
- Teichert, Curt (f. 8.5.1905), dr., fhv. professor i geologi ved University of Rochester, NY (1973 – fys)
- Thorne, Robert Folger (f. 13.7.1920), professor i botanik ved Rancho Santa Ana Botanic Garden, Claremont, CA (1986 – biol)
- Tosteson, Daniel Charles (f. 5.2.1925), dr., Dean of Medical Studies, Harvard University, Boston, MA (1973 – biol)
- Tutin, Winifred (f. 8.10.1915), dr., Honorary Reader in Botany, University of Leicester (1975 – biol)
- Vallee, Bert Lester (f. 1.6.1919), professor i biokemi ved Harvard Medical School, Boston, MA (1977 – biol)
- Voigt, Ehrhard (f. 28.7.1905), dr., fhv. professor i geologi og palæontologi ved universitet i Hamborg (1972 – biol)
- Wall, Charles C.T. (f. 14.12.1936), professor i matematik ved universitetet i Liverpool (1990 – fys)
- Watson, James Dewey (f. 6.4.1928), dr., professor i biologi, dir. for Cold Spring Harbor Laboratory, Long Island, NY (1962 – biol)

- Weisskopf, Victor Frederick (f. 19.9.1908), fhv. professor i fysik ved Institute of Technology, Cambridge, Mass., fhv. generaldirektør for CERN (European Center for Nuclear Research), Genève (1962 – fys)
- Wetzel, Robert G. (f. 16.8.1936), professor i biologi ved University of Alabama, AL (1986 – biol)
- Wheeler, John Archibald (f. 9.7.1911), dr., Joseph Henry professor emeritus i fysik ved Princeton University, NJ (1971 – fys)
- Wickman, Frans Erik (f. 21.3.1915), dr., professor i mineralogi, petrologi og geokemi ved universitetet i Stockholm (1971 – fys)
- Wigglesworth, Sir Vincent Brian (f. 17.4.1899), dr., fhv. professor i biologi ved universitetet i Cambridge, England (1951 – biol)
- Wigzell, Hans Lennart Rudolf (f. 28.10.1938), dr. med., professor i immunologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1986 – biol)
- Wildman, Samuel Goodnow (f. 26.5.1912), dr., fhv. professor i biologi ved University of California, Los Angeles, CA (1977 – biol)
- Wilkinson, Sir Geoffrey (f. 14.7.1921), professor i uorganisk kemi ved Imperial College, London (1968 – fys)
- Wilson, Douglas Patrick (f. 7.8.1902), dr., fhv. Associate, Marine Biological Laboratory, Plymouth (1965 – biol)
- Zamecnik, Paul Charles (f. 22.11.1912), dr., fhv. professor i onkologi ved Worcester Foundation for Experimental Biology, Shrewsbury, MA (1978 – biol)
- Öhrn, Nils Yngve (f. 11.6.1934), fil. dr., professor i kemi og fysik ved University of Florida, Gainesville, FL (1986 – fys)
- Aaboe, Asger Hartvig (f. 26.4.1922), dr., professor i matematik og naturvidenskabernes historie, og i det nære Østens sprog og litteraturer, Yale University, New Haven, CT (1975 – fys)

INDENLANDSKE MEDLEMMER EFTER INDVALGSÅR

Humanistiske klasse: kursiv

1939-50	<i>Hammershaimb</i>	1976-80	Andersen, Torkild
Jessen	<i>Thomsen, Rudi</i>	<i>Favrholdt</i>	Berthelsen, Ole
Holter	<i>Fischer-Jørgensen</i>	Larsen, Olesen	Buchwald
Bjerrum	Fuglede	Marcker	<i>Christensen, Johnny</i>
Jensen, K. A.	<i>Glamann</i>	Nathan	<i>Christiansen, S.</i>
	Mohr	Strid	Larsen, Kai
1951-60	Møller, Knakkegård	<i>Thomsen, Niels</i>	Lund, Henning
<i>Riis</i>	Sten-Knudsen	Andersen, Sv. O.	Michelsen
†Noe-Nygaard	Winther	Berthelsen, A.	<i>Moustgaard</i>
<i>Steensberg</i>	<i>Læssøe</i>	Bjørnholm	Nissen
Bang		Dansgaard	<i>Olsen, Olaf</i>
Bohr	1971-75	Engberg	<i>Svane</i>
Ussing	Christensen, Bent	Fenchel	Barndorff-Nielsen
<i>Jansen, Billeskov</i>	<i>Dal</i>	<i>Fink</i>	<i>Estrup</i>
Lassen, N. O.	<i>Egerod</i>	<i>Fischer</i>	Forchhammer
Mottelson	<i>Jacobsen</i>	Holmsgaard	Holstener-Jørgensen
Reiz	Kjeldgaard	<i>Johansen, H. Friis</i>	Jónasson
Wingstrand	Kristensen, Leif	Lundquist	Kullenberg
Ottesen	Kruhøffer	Mackintosh	<i>Lidin</i>
Tornehave	Lund, Bodil Jerslev	Maunsbach	Olesen, Poul
	<i>Stief</i>	Pedersen, Kjærgård	<i>Raasted</i>
1961-70	<i>Glahn</i>	Schäffer	Svejgaard
<i>Becker</i>	<i>Asmussen, Jes</i>	<i>Spang-Hanssen, Henn.</i>	<i>Sørensen, Kousgård</i>
Hald	<i>Blegvad</i>	<i>Sørensen, Søren</i>	
Huus	Andersen, Sv. Th.	Thaysen, Hess	1981-85
Nielsen, Overgaard	Behnke	<i>Waaben</i>	Als-Nielsen
Peters	<i>Dalgård</i>	<i>Bergsagel</i>	<i>Ejskjær</i>
Rudkjøbing	Ellitsgaard-R.	<i>Brøndsted</i>	Eliassen
†Troels-Smith	<i>From</i>	Dahl, J. P.	<i>Grane</i>
Andersen, Sparre	<i>Hjorth, Lindegård</i>	Hansen, Hans J.	<i>Hansen, Sv. Aa.</i>
†Asmussen, E.	Jensen, Højgaard	<i>Johansen, K. Friis</i>	<i>Nielsen, Eduard</i>
<i>Bagge</i>	Lassen, Ulrik	Lassen, Niels A.	Poulsen, Vald.
Kjær	<i>Rasmussen, Nørregaard</i>	Lund, Ebba	Rasmussen, Sv. E.
Lindhard	Seidenfaden	Madsen, Ib	Rehfeld
<i>Schiørring</i>	Siim	Munch-Petersen	Tygstrup
Bak	<i>Bredsdorff</i>	Møller, Bjerrum	Andersen, J. U.
Ballhausen	<i>Gelting</i>	Pedersen, Olaf	Berg, Christian
Jørgensen, C.	<i>Gomard</i>	<i>Petersen, Ladewig</i>	<i>Christensen, Bent</i>
Barker	<i>Huidtfeldt</i>	<i>Rasmussen, Holger</i>	Fiil
Simonsen	Klenow	<i>Rischel</i>	Linderberg
Skou	<i>Monberg</i>	<i>Sørensen, Algot</i>	<i>Matthiessen</i>
v. Wettstein		<i>Sørensen, Henn.</i>	<i>Nøjgaard</i>

Olsson	<i>Olsen, Munk</i>	<i>Tamm</i>	Christensen-
<i>Spang-Hanssen, Ebbe</i>	<i>Ørsnes</i>	<i>Thodberg</i>	Dalsgaard
<i>Steensgaard</i>		Christiansen, F.	Friis
Thorn	1986-90	Hammer	Hultborn
<i>Dahlerup</i>	<i>Fenger</i>	Hoffmann, Else	P. Leth Jørgensen
<i>Danø</i>	Hansen, P. G.	Kristensen, Niels P.	Ove Poulsen
<i>Andersen, Ellen</i>	Haagerup	Nansen	Roepstorff
Bechgaard	<i>Jørgensen, Sv.-Aa.</i>	Nielsen, H. Bech	C. Thomassen
Bræstrup	Krogsgaard-Larsen	Sigmund	
Cotterill	<i>Kaarsted</i>	<i>Balling</i>	1991
<i>Johansen, Hans Chr.</i>	<i>Maegaard</i>	<i>Ebbesen</i>	<i>Basbøll</i>
Johansen, Peter	Molin	<i>Hørby</i>	<i>Giversen</i>
Jørgensen, Bo Barker	Surlyk	<i>Jensen, Jørgen</i>	<i>Hannestad</i>
Nilsson, Jytte	<i>Sørensen, Knud</i>	<i>Lundgreen-Nielsen</i>	<i>Koch</i>
<i>Skydsgaard</i>	Nielsen, Wiin	<i>Otzen</i>	<i>Stoklund</i>
<i>Thyssen</i>	<i>Feldbæk</i>	Billing	<i>Øhrgaard</i>
<i>Bukdahl</i>	<i>Hansen, M. Herman</i>	Bock	

MEDLEMSANTAL

Indenlandske medlemmer	215	Udenlandske medlemmer	267
Humanistiske klasse	90	Humanistiske klasse	97
Naturvidenskabelige klasse	125	Naturvidenskabelige klasse	170
Mat.-fys. gruppe	65	Mat.-fys. gruppe	92
Biol. gruppe	60	Biol. gruppe	78

Tillidshverv

Årstallet til højre angiver valgperiodens udløb (normalt i april).

INTERNE HVERV

	valgt	til
<i>Præsident:</i> Erik Dal	1988	1992
<i>Klasseformænd og vicepræsidenter:</i>		
Birger Munk Olsen	1989	1992
Gert Kjærgård Pedersen	1987	1993
<i>Sekretær:</i> Thor A. Bak	1985	1994
<i>Redaktør:</i> Poul Lindegård Hjorth	1988	1996
<i>Kasserer:</i> Hector Estrup	1991	1996
<i>Kassekommissionen:</i>		
Jes Forchhammer, fm.	1989	1993
Bent Fuglede	1987	1995
Sven-Aage Jørgensen	1991	1994
P. Nørregaard Rasmussen	1980	1992
<i>Revisorer:</i>		
Christian Berg	1987	1992
Jens E. Skydsgaard	1990	1994
<i>Revisorsuppleanter:</i>		
Kai Hørby	1990	1994
Jens Rehfeld	1988	1992
<i>Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:</i>		
Rodney M. Cotterill, fm.	1986	1992
Ole Feldbæk	1989	1993
Mogens Herman Hansen	1991	1995
Finn Surlyk	1990	1994
<i>Bibliotekar:</i> Jes Asmussen	1978	

<i>Carlsbergfondets direktion:</i>	valgt til 30.9.	
C. J. Ballhausen	1972	1996
Kristof Glamann, fm.	1969	1998
Ebba Lund	1980	1994
Axel Michelsen	1986	2000
P. C. Matthiessen	1989	1992
<i>Frederiksborg-Museets bestyrelse</i>		
Valgt af Selskabet: Kristof Glamann	1969	1998
<i>Bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen</i>		
Valgt af Selskabets præsident: Erik Dal	1985	1991
<i>Tilforordnede til Carlsberg Laboratoriets bestyrelse:</i>		
Valgt af Selskabet:		
Sven G. Petersen, direktør	1991	1996
Poul J. Svanholm, administrerende direktør	1980	1995
<i>Beboer af Gl. Carlsbergs Hovedbygning (Æresboligen):</i>		
Søren Egerod	1988	
<i>Bestyrelsen for Grosserer A. Collstrops Hjem</i>		
<i>for en dansk Videnskabsmand, Lundehave:</i>		1997
Thor A. Bak, fm.	1985	
Jon Palle Buhl, højesteretssagfører	1985	
Sune Dalgård	1977	
Gert Kjærgård Pedersen	1985	
<i>Beboer af Lundehave:</i>		
† Arne Noe-Nyegaard	1963	1991
<i>Bestyrelsen for Lægen, Professor ved Københavns Universitet,</i>		
<i>dr. med. & chir. Knud Sand's Legat:</i>	1988	1992
Jon Palle Buhl, højesteretssagfører		
Bent Christensen		
Jens Peder Dahl		
Suppleanter:		
Tom Fenchel		
Niels Wive Kjærgaard, advokat		
Jan Maegaard		
<i>Beboer af professor Knud Sands bolig:</i>		
Gert Kjærgård Pedersen	1988	

<i>Bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond:</i>	1993	
Christian Berg	1991	
Jes Forchhammer, fm.	1989	
Niels Steensgaard	1991	
<i>Bestyrelsen for Niels Bohr Arkivet:</i>		
Valgt af Selskabet: David Favrhojdt okt.	1989	1993
<i>Bestyrelsen for Niels Bohr Legatet:</i>		
Thor A. Bak	1985	
Erik Dal, fm.	1988	
Jes Forchhammer	1989	
Olaf Olsen	1985	
Henning Sørensen	1981	
<i>Cæix Legatet:</i>		
Selskabet indstiller mulige kandidater til Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond		
<i>Bestyrelsen for Lillian og Dan Finks Fond:</i>	1987	
Kåre B. Dullum, direktør, cand. polit.		1997
Dan Fink, arkitekt, M.A.A., fm.		
Henning Spang-Hanssen		1997
Fondets sekretær: Erik Dal		1997
<i>Bestyrelsen for Grundforskningsfonden:</i>	1986	
Jens Ulrik Andersen		1994
Bent Christensen (jur.)		1992
Jens Peder Dahl		1992
David Favrhojdt		1994
Tom Fenchel		1992
Lennart Olsson, fm., livsvarigt medlem		
Jens Rehfeld		1994
<i>Bestyrelsen for Emil Herborgs Legat</i>		
<i>til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd:</i>		
Bent Christensen (zool.)	1973	1994
Jens Peder Dahl	1987	1995
Bent Fuglede	1980	1993
Torben Huus, fm.	1980	1992
Jytte R. Nilsson	1986	1996

- Bestyrelsen for Aksel Tovborg Jensens Legat:* okt. 1983
 Thor A. Bak, fm.
 C. J. Ballhausen 1993
 Hector Estrup fra 1.5.1991
 Poul Lindegård Hjorth
 Karsten Friis Johansen 1993
 Aage Winther indtil 30.4.1991
- Bestyrelsen for Inge Lehmann's Legat af 1983:* okt. 1986 1992
 Willi Dansgaard
 Elvin Kejlsø, chefgeodæt, fm.
 Ib K. Moustgaard
 Suppleanter:
 O. Bedsted Andersen, chefgeodæt
 Niels Balling, lektor, lic.scient.
 Rolf Willanger, professor, dr. phil.
- Bestyrelsen for Mag. art. Marcus Lorenzens Legat:* 1992
 Thor A. Bak, fm. 1985
 Poul Lindegård Hjorth 1983
 Kai Larsen 1980
- Bestyrelsen for Julie von Müllens Fond* 30.9.1992
 Valgt af præsidenten:
 E. Sparre Andersen
 Knud Waaben
- Bestyrelsen for Kaj Linderstrøm-Lang's Guldmedaillefond*
 Valgt af Selskabet: Diter v. Wettstein 1986 1996
- Bestyrelsen for Det danske Institut i Rom*
 Valgt af Selskabet: Karsten Friis Johansen 31.3.1992
- Bestyrelsen for legatet Ole Rømer Medaillen* 31.10.
 Valgt af Selskabet: Poul Erik Nissen 1986 1992
- Bestyrelsen for Ole Rømer Fondet* dec. 1994
 Willi Dansgaard 1990
 Allan Mackintosh, fm. 1990
 Poul Erik Nissen 1990
- se Fundats s. 131.

Niels Skyum-Nielsens Mindefond til støtte af middelalderhistorisk forskning
 Godkendelse af beretning og regnskab: Præsidenten . . . 1985

Forskerværelserne er indtil sommeren 1993 stillet til rådighed for:
 Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum
 Mogens Blegvad og Olaf Pedersen
 F. J. Billeskov Jansen
 J. Chr. Siim

FÆLLES FOR BEGGE KLASSER

Statens Humanistiske Forskningsråd, SHF
 David Favrholt
 Ib Moustgaard

Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd, SJVF
 Peter Nansen

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, SSVF
 Claus Bræstrup
 Povl Krogsgaard-Larsen
 Ebba Lund
 Arvid B. Maunsbach, fm.

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, SNF
 Jens Ulrik Andersen
 Christian Berg
 Else Marie Friis
 Claus Hammer
 Kjeld Marcker
 Agnete Munch-Petersen (indtil 31.12.1990)
 Peter Sigmund

European Science Foundation-udvalget okt. 1990-1992
 Claus Hammer
 Birger Munk Olsen
 Gert Kjærgård Pedersen
 Professor Eigil L. Præstgård, RUC
 Bengt Algot Sørensen, fm.

Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie
 Sofus Christiansen

Grith Lerche, museumsinspektør, mag. art.

Peter Nansen

Holger Rasmussen

Axel Steensberg, fm.

J. Troels-Smith (se s. xx)

*Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug
og de samtidige naturforhold*

Svend Th. Andersen

Peder Mortensen, museumsdirektør

Olaf Olsen

Axel Steensberg

J. Troels-Smith, fm. (se s. xx)

Selskabets Prislegatkomite (nedsat 2.5.1991)

Thor A. Bak (i egenskab af formand for Marcus Lorenzens Legat)

Sten Ebbesen (valgt som medlem af den hum. klasse)

Else Kay Hoffmann (valgt som medlem af den nat.vid. klasse)

Allan Mackintosh (valgt i egenskab af formand for Ole Rømer
Fondet),

Birger Munk Olsen, fm. (i egenskab af formand for den hum. klasse).

Udvalg vedr. Selskabets jubilæum i 1992

Til forberedelse af Selskabets 250-års jubilæum den 13. november 1992
er der nedsat en jubilæumskomite bestående af:

Selskabets præsident Erik Dal

Klasseformændene Birger Munk Olsen

Gert Kjærgård Pedersen, fm.

Jes Forchhammer

Claus Bræstrup

Bent Christensen (jur.)

Ole Feldbæk

Sekretariatschef Pia Grüner

Selskabets Forskningspolitiske udvalg

Nov. 1993

Else Kay Hoffmann 1990

Ove Poulsen 1990

Niels Steensgaard 1990

Bengt Algot Sørensen 1990

Henning Sørensen, fm. 1990

se beretning p. 97.

HUMANISTISKE KLASSE

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Troels Dahlerup, fm.
 Sune Dalgård
 Troels Fink
 Svend Gissel, førstebibliotekar, dr. phil.
 Finn H. Lauridsen, overarkivar, sekr.

Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie

Valgt af Selskabet:

Povl Bagge
 Poul Lindegård Hjorth, repræsenterer også
 Det danske Sprog- og Litteraturselskab

Ole Feldbæk, suppleant

Øvrige medlemmer:

Harald Ilsøe, seniorforsker, cand.mag., KB
 Erland Kolding Nielsen, overbibliotekar, cand.phil., KB, fm.
 Hans Kargaard Thomsen, arkivar, cand.mag., Rigsarkivet

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum, CLG

Klaus Alpers	nov. 1991
Johnny Christensen, fm.	1992
Holger Friis Johansen	1993
Fritz Saaby Pedersen, lektor, lic. phil.	1993

Kommissionen for Thesaurus Linguae Latinae, TLL

Johnny Christensen	Nov. 1993
Holger Friis Johansen, fm.	1993
Palle W. Nielsen, lektor	1993

Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner

Peder Mortensen, museumsdirektør, fm. og redaktør	1994
Eduard Nielsen	1994
Olaf Olsen	1994
Ingolf Thuesen, kandidatstipendiat, mag. art.	1994

*Udvalget til forberedelse af indstilling til ESF**vedr. evt. udgivelse af prismaterialet i Øresundstoldregnskaberne 1557-1646*

Sune Dalgård
 Hans Chr. Johansen

E. Ladewig Petersen, fm.
 Niels Steensgaard
 Bengt Algot Sørensen, observatør

NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

Kommissionen for forskningsarealer (nedlagt juni 1991, se s. 102)

Svend Th. Andersen
 C. Overgaard Nielsen
 A. Noe-Nygaard
 Peter Rasmussen, cand. phil.
 J. Troels-Smith, fm. (se s. 102)

Interimstyrelsen for Physica Scripta

dec. 1993

Valgt af Selskabet:
 Hans L. Pécseli
 P. Gregers Hansen, suppleant

Acta Zoologica

Valgt af Selskabet:
 Chefredaktør: Claus Nielsen, lektor, dr. phil., Zoologisk Museum
 Medredaktør: Åse Jespersen, lektor
 Medlemmer af Advisory Council:
 C. C. Barker Jørgensen
 K. G. Wingstrand

Bestyrelsen for Danmarks Akvarium

31.12.1991

Valgt af Selskabet: Torben Wolff, docent, dr. phil.

UAI, UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

Nationalkomiteen

Jes Asmussen
 Erik Fischer

1994

Birger Munk Olsen, delegeret til UAI til 1.7.1994
 Jørgen Raasted, delegeret suppl. til UAI til 1.7.1994
 Bengt Algot Sørensen
 Rudi Thomsen, delegeret til UAI til 1.7.1994, fm.

Nationalkomiteer for foretagender under UAI

Romertallet angiver den pågældende UAI-kommissions nummer

I. <i>CVA, Corpus Vasorum Antiquorum</i>	1993
Christiansen, Jette, mag.art., museumsinspektør,
Ny Carlsberg Glyptotek, fm.	
Dietz, Søren, mag.art., museumsinspektør, Nationalmuseet	
Hannestad, Lise, lektor, dr.phil., AaU	
Melander, Torben, mag.art., museumsinspektør,
Thorvaldsens Museum	
Thomsen, Rudi, Videnskabernes Selskab	
V. <i>NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis</i> (Den ny Ducange)	1994
Johansen, Holger Friis, Institut for klassisk filologi, AaU, fm.	
Olsen, Birger Munk,
Institut for græsk og latinsk middelalderfilologi, KU	
XII. <i>MMB, Monumenta Musicae Byzantinae</i>	Nov.
1993
Bergsagel, John, Musikvidenskabeligt Institut, KU	
Glahn, Henrik, Musikvidenskabeligt Institut, KU,
fm. og hovedredaktør	
Raasted, Jørgen,
Institut for græsk og latinsk Middelalderfilologi, sekr.	
Thodberg, Christian, Videnskabernes Selskab	
XVIII. <i>CPD, A Critical Pāli Dictionary</i>	1994
1994
1993
1994
1993
Asmussen, Jes, Institut for orientalsk filologi, KU	
Egerod, Søren, Videnskabernes Selskab	
Lidin, Olof, Østasiatisk Institut, KU, fm. fra 1.7.1991	
Rischel, Jørgen, Videnskabernes Selskab	
Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU, fm. til 30.6.1991	
XX. <i>CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium</i>	apr. 1993
1993
1991
1993
1993
Christiansen, Sofus, Videnskabernes Selskab	
Hvidtfeldt, Arild, Videnskabernes Selskab, fm.	
Lundbæk, Torben, mag.art. museumsoverinspektør,
Etnografisk Samling, Nationalmuseet	
Schjellerup, Inge, mag. scient.,
Etnografisk Samling, Nationalmuseet	
Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU	
XXII. <i>FHA, Fontes Historiae Africanæ</i>	okt. 1993

Dalgård, Sune, Landsarkivet for Sjælland
 Feldbæk, Ole, Videnskabernes Selskab
 Hansen, Holger Bernth, lektor, dr. theol.,
 Institut for Samfundsfag, KU
 Justesen, Ole, lektor, Institut for økonomisk Historie, KU
 Steensgaard, Niels, Historisk Institut, KU, fm.
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU

XXVI. *SNG, Sylloge Nummorum Graecorum* 1993

Hannestad, Niels, lektor, dr. phil.,
 Institut for klassisk og nærorientalsk arkæologi, AaU
 Kromann, Anne, museumsinspektør,
 Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet
 Melander, Torben, mag.art. museumsinspektør,
 Thorvaldsens Museum
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU, fm.

XXVIII. *LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* 1993

Fischer, Erik, Den kgl. Kobberstiksamling
 Johansen, Karsten Friis, Filosofisk Institut, KU, fm.
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU

XXXI. *ALE, Atlas Linguarum Europae* udgår, se. s. 114

XXXV. *JAI, Jewish Art Index* dec. 1993

Asmussen, Jes, Videnskabernes Selskab
 Fischer, Erik, Den kgl. Kobberstiksamling
 Gelfer-Jørgensen, Mirjam, overbibliotekar, dr. phil.,
 Kunstindustrimuseet
 Haxen, Ulf, førstebibliotekar,
 Judaistisk afdeling, Det kgl. Bibliotek, fm.

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL OF SCIENTIFIC UNIONS

Formand: Axel Michelsen

Nationalkomiteens forretningsudvalg Marts 1994
 Ole Bedsted Andersen, chefgeodæt
 Sven E. Harnung, lektor, cand.scient.
 Axel Michelsen
 Gunnar Gissel Nielsen, lektor, dr. agro.

COSPAR/SCOSTEP	Fl. Bonde-Petersen, overlæge dr. med.; J. S. Mikkelsen, statsmeteorolog, mag. scient.
IAU	Jens Knude, lektor, dr. scient.
ICL	Niels Balling, lektor, lic. scient.
IGBP	Claus Hammer
IGU	Sofus Christiansen
IMU	Gert Kjærgård Pedersen
INQUA	Sten Sjørring, lektor, cand. scient.
IUB	Brian Clark
IUBS	Ole Heie, professor, dr. phil.
IUCr	Birthe Jensen, lektor, lic. pharm.
IUGG	Ole Bedsted Andersen, chefgeodæt, cand. mag., mag. scient.
IUGS	Niels Hald, lektor, cand. scient.
IUHPS	David Favrholt
IUIS	Arne Svejgaard
IUMS	Peter Westermann, adjunkt, lic. scient.
IUNS	Claus Brenøe, afdelingsforstander
IUPAB	Axel Michelsen
IUPAC	Sven E. Harnung, lektor, cand. scient.
IUPAP	Bent Elbek, professor, dr. phil.
IUPHAR/IUTOX	Ove A. Nedergaard, professor, Ph.D.
IUPS	Niels A. Thorn
IUPSyS	Per Schultz Jørgensen, forskningsleder, dr. phil.
IUTAM	P. Terndrup Pedersen, professor, lic. techn.
SCOR	Aksel Wiin Nielsen
URSI	Eigil Ungstrup, adj. professor, lic. techn.
WCRP	A. Walløe Hansen, lektor, lic. scient.

Nationalkomiteer for unioner under ICSU

Medlemmerne vælges af de anførte institutioner

COSPAR, Committee on Space Research

SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics

1993

Bahnsen, A., civilingeniør, dr. scient.,

Dansk Rumforskningsinstitut, sekr.

Bonde-Petersen, Fl., overlæge, dr. med.,

Flyvemedicinsk Klinik, RH, fm. og ICSU-repræsentant for Cospar
Christensen-Dalsgaard, Jørgen, Astronomisk Institut, AaU

Forsberg, René, mag. scient, Kort- og Matrikelstyrelsen
 Galster, J. G., lektor, civiling., Fysisk Laboratorium III, DTH
 Gudmandsen, P., professor, civiling., Elektromagnetisk Institut, DTH
 Hammer, Claus, Videnskabernes Selskab
 Hansen, Leif, lektor, mag. scient., Observatoriet i Brorfelde, KU
 Mikkelsen, I. S., statsmeteorolog, mag. scient., DMI,
 ICSU-repræsentant for Scostep
 Stauning, Peter, civiling., DMI
 Ungstrup, E., adj. professor, lic. techn., Dansk Rumforskningsinstitut

IAEG, International Association of Engineering Geology
 affilieret IUGS (se s. 123).

IAU, International Astronomical Union nov. 1993

Christensen, Per Rex, lektor, lic. scient.,
 Niels Bohr Institutet
 Christensen-Dalsgaard, Jørgen,
 Astronomisk Institut, AaU
 Clausen, Jens Viggo, lektor, cand. scient.
 Observatoriet i Brorfelde, KU
 Knude, Jens, lektor, dr. scient.,
 Observatoriet i Kbh., KU, sekr. og ICSU-repræsentant
 Kristensen, Leif Kahl, lektor, mag. scient., Det fysiske Institut, AaU
 Moesgaard, Kristian Peder, lektor, dr. scient.,
 Institut for de eksakte videnskabers historie, AaU
 Nissen, Poul Erik, Videnskabernes Selskab, fm.
 Schnopper, H. W., Dansk Rumforskningsinstitut

ICL, Inter-Union Commission on the Lithosphere 1994

Abrahamsen, Niels, lektor, lic. scient., Lab. for Geofysik, AaU
 Andersen, Claus, statsgeolog, cand. scient., DGU
 Balling, Niels, lektor, lic. scient., Lab. for Geofysik, AaU,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Berthelsen, Asger, Geologisk Centralinstitut, KU
 og Videnskabernes Selskab
 Bridgwater, David, Geologisk Museum, KU
 Brooks, C. K., Institut for Petrologi, KU
 Gregersen, Søren, afdelingsseismolog, dr. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen
 Hjelme, Jørgen, statsseismolog, mag. scient.
 Kort- og Matrikelstyrelsen, Geodætisk-Seismisk Afd.

Thybo, Hans, lektor, cand. scient.,
 Institut for almen Geologi, KU, sekr.

IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme april 1994

Andersen, Ole Bedsted, chefgeodæt, cand. mag., mag. scient., Kort- og
 Matrikelstyrelsen.

Buch, Erik, lic. scient., GGU

Christensen-Dalsgaard, Jørgen, Astronomisk Inst., AaU.

Hammer, Claus, Geofysisk Inst., fm. og ICSU-repræsentant

Johnsen, Ib, lektor, lic. scient., Inst. for økologisk Botanik, KU

Kjøller, Annelise, lektor, cand. mag.,

Afd. for generel Mikrobiologi, KU

Machenhauer, Bennert, statsmeteorolog, lic. scient., DMI

Nielsen, Ole John, lic. scient., Forskningscenter Risø

Søgaard, Henrik, lektor, cand. scient., Geografisk Inst., KU

Sørensen, Henning, Videnskabernes Selskab

Thing, Henning, fuldmægtig, lic. scient., Dansk Polarcenter

Tychsen, John, kontorchef, cand. scient.,

Danmarks Miljøundersøgelser

IGU, International Geographical Union okt. 1994

Biilmann, O., professor, cand. mag., Danmarks Lærerhøjskole

Brandt, Jesper, lektor, cand. scient., Geografisk Institut, RUC

Breuning-Madsen, Henrik, lektor. dr., Geografisk Centralinst., KU

Christiansen, Chr., lektor, dr. scient., Geologisk Institut, AaU

Christiansen, Sofus, Geografisk Institut, KU og

Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant

Dilling, Stig, opmålingschef, Kartografisk Selskab

Dupont, Henrik, forskningsbibliotekar, cand. mag.,

Forskningsbiblioteksrådet

Jacobsen, N. Kingo, professor, dr. phil., Geografisk Selskab

Jensen, Henrik Toft, rektor, cand. mag., Geografisk Institut, RUC

Jensen-Butler, Chris, lektor, Ph.D., Geografisk Institut, AaU

Magnussen, Jan, rektor, cand. scient., Sydjysk Universitetscenter

Maskell, Peter, lektor, Ph.D., Handelshøjskolen i Kbh.

Matthiessen, Chr. Wichmann, professor, dr. scient.,

Geografisk Selskab, sekr.

Pedersen, Leif, docent, dr., DKVL

IMA, International Mineralogical Association, affilieret IUGS (se s. 123).

- IMU, International Mathematical Union* nov.
- Barndorff-Nielsen, Ole, Dansk Selskab for teoretisk Statistik 1992
- Fuglede, Bent, Dansk Matematisk Forening, fm. 1992
- Hansen, Erik B., professor, dr. techn.,
Dansk Center for anvendt Matematik og Mekanik 1994
- Johansen, Peter, Datalogisk Selskab 1994
- Munkholm, Hans J., lektor, lic. scient.,
Videnskabernes Selskab 1994
- Pedersen, Gert Kjærgård, Videnskabernes Selskab,
sekr. og ICSU-repræsentant 1992
- Poulsen, Ebbe T., professor, mag. scient. & cand. mag.,
Dansk Matematisk Forening, AaU 1994
- INQUA, International Association for Quaternary Research, affilieret IUGS*
- Andersen, Svend Th., Videnskabernes Selskab maj 1995
- Bondesen, Erling, professor, mag. scient., RUC
- Christensen, Charlie, museumsinspektør, cand. scient.,
Nationalmuseets naturvidenskabelige afd.
- Fredskild, Bent, museumsinspektør, dr. phil.,
Botanisk Centralinstitut, KU
- Hammer, Claus, Geofysisk Institut, KU
- Krüger, Johs., lektor, cand. scient.,
Geografisk Centralinstitut, KU, sekr.
- Larsen, Gunnar, professor, dr. phil., Geologisk Institut, AaU
- Rasmussen, Leif Aabo, karteringschef, cand. scient., DGU
- Sjørring, Steen, lektor, cand. scient.,
Geologisk Centralinstitut, KU, fm. og ICSU-repræsentant
- Weidick, Anker, statsgeolog, dr. phil., GGU
- Aaris-Sørensen, Kim, lektor, lic. scient.,
Zoologisk Centralinstitut, KU
- IUB, International Union of Biochemistry, IUB* marts 1994
- Clark, Brian F. C., Videnskabernes Selskab,
fm. og ICSU-repræsentant
- Engberg, Jan, lektor, dr. scient., Biokemisk Forening
- Fahrenkrug, Jan, professor, dr. med., Dansk Selskab for klinisk Kemi
- Hellung-Larsen, Per, lektor, dr. scient., Biologisk Selskab
- Nielsen, Jens Højriis, afdelingsleder, dr. med., Biokemisk Forening
- Pedersen, Finn Skou, lektor, lic. scient., Jydsk Biologisk Forening

<i>IUBS, International Union of Biological Sciences</i>	marts
Andersen, Svend Olav, Videnskabernes Selskab	1993
Fjeldså, Jon, lektor, dr. phil., Dansk Ornitologisk Forening	1994
Heie, Ole E., professor, dr. phil., Dansk Naturhistorisk Forening, fm. og ICSU-repræsentant	1994
Kjøller, Annelise, lektor, cand. mag., Dansk Mikrobiologisk Selskab	1993
Kristensen, Niels Peder, Entomologisk Forening	1994
Mølgaard, Per, lektor, lic.agro., Dansk Botanisk Forening	1992
Nielsen, Gunnar Gissel, lektor, dr. agro., Foreningen af Licentiat, sekr.	1992
Nielsen, Mogens Gissel, lektor, mag. scient., Jydsk biologisk Selskab	1992
Richter, Erik A., lektor, dr. med., Biologisk Selskab	1993
<i>IUCr, International Union of Crystallography</i>	sept.
Broesby-Olsen, F., kemiker, Danfoss A/S	1994
Christensen, A. Nørlund, lektor, dr.phil., AaU	1994
Feidenhans'l, R., lic.scient., Forskningscenter Risø	1994
Gerward, L., lektor, dr.techn., DTH	1994
Jensen, Birthe, rektor, dr. pharm., Kemisk Institut BC, DFH, ICSU-repræsentant	1991
Larsen, Sine, lektor, cand. scient., Kemisk Laboratorium, KU	1991
Lebech, Bente, civiling., Fysikafdelingen, Forskningscenter Risø, fm.	1991
Makowicky, E., lektor, dr., Institut for Mineralogi, KU	1994
Rasmussen, Sv. E., Videnskabernes Selskab	1991
Simonsen, Ole, lektor, cand. scient., Kemisk Institut, OU	1991
Thorup, N., lektor, civiling., DTH, sekr.	1991
<i>IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics</i>	okt.
Andersen, O. Bedsted, chefgeodæt, cand. mag., mag. scient., Kort- og Matrikelstyrelsen, fm. og ICSU-repræsentant	1991
Brooks, C. K., Geologisk Centralinstitut, KU	1993
Dansgaard, Willi, Videnskabernes Selskab	1991
Friis-Christensen, E., mag. scient., DMI	1991
Hjelme, Jørgen, statsseismolog, mag. scient., Kort- og Matrikelstyrelsen, Geodætisk-Seismisk Afd.	1993
Højerslev, Niels Kr., lektor, dr. scient., Geofysisk Institut, KU	1993

- Jensen, J. Lundager, chefhydrolog, civiling.,
 Det danske Hedeselskab 1991
- Rasmussen, Erik, lektor, dr. scient, Geofysisk Institut, KU 1993
- Tscherning, C. C., professor, mag. scient.,
 Geofysisk Institut, KU, sekr. 1991
- Tværfaglige medlemmer:*
- Balling, Niels, lektor, lic. scient., Lab. f. Geofysik, AaU 1991
- Kejlsø, Elvin, mag. scient., Kort- og Matrikelstyrelsen 1991
- Sharma, P. V., professor, dr. scient. nat.,
 Geofysisk Institut, KU 1993
- IUGS, International Union of Geological Sciences* nov.
- Andersen, O. Bedsted, chefgeodæt, cand. mag., mag. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen 1993
- Christensen, Charlie, museumsinspektør, cand. scient.,
 Nationalmuseets naturvidenskabelige Afdeling 1993
- Ellitsgaard-Rasmussen, Knud, Videnskabernes Selskab 1991
- Ghisler, Martin, direktør, dr. phil., GGU 1991
- Hald, Niels, lektor, cand. scient.,
 Geologisk Museum, sekr. og ICSU-repræsentant 1992
- Hansen, Jens Morten, statsgeolog, lic. scient.,
 Dansk geologisk Forening 1991
- Jørgart, T., lektor, cand. scient.,
 Det naturvidenskabelige Hovedområde, RUC 1993
- Koch, B. Eske, lektor, mag. scient.,
 Geologisk Institut, AaU, næstfm. 1992
- Larsen, G., professor, dr. phil., SNF 1993
- Mikkelsen, Naja, videnskabelig assistent, lic. scient., DGU 1991
- Møller, Sven K., lektor, dr. scient., DTH 1993
- Nielsen, Bjarne Leth, cand. scient., DONG, Hørsholm 1993
- Sørensen, Henning, Geologisk Centralinstitut, KU, fm. 1992
- IUHPS, International Union for the History and Philosophy of Science* 1994
- Bak, Thor A., Videnskabernes Selskab
- Collin, Finn, adjunkt, dr. phil., KU
- Favrholdt, David, Filosofisk Institut, OU og
 Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant
- Knudsen, Ole, lektor, mag. scient.,
 Institut for de eksakte videnskabers historie, AaU
- Koch, C. H., Filosofisk Institut, KU

Kragh, Helge, lektor, dr. scient., RUC
 Kruse, Poul Reinhardt, lektor, cand. pharm., DFH
 Lützen, Jesper, lektor, cand. scient., Matematisk Institut, KU
 Moesgaard, Kristian P., lektor, dr. scient., AaU
 Møller, K. Max, afdelingsleder, mag. scient., Arkivudvalget
 Pedersen, Fritz Saaby, lektor, lic. phil.,
 Institut for klassiske studier, OU, sekr.
 Pedersen, Stig Andur, professor, RUC
 Taisbak, C. M., docent, dr. phil.,
 Institut for klassisk filologi, KU
 Wagner, Peter H., lektor, cand. scient., KU
 Aaserud, Finn, forstander, dr. phil., Niels Bohr Arkivet
 Kommitteret: Prof.emer., dr. med. & phil. Egill Snorrason

IUIS, International Union of Immunological Sciences

februar 1993

Andersen, Vagn, overlæge,
 Medicinsk afd. TTA, RH, rheumatologi
 Dabelsteen, Erik, professor, dr. odont.,
 Kbh.s Tandlægehøjskole
 Jensenius, Jens Chr., professor, dr. med. & phil., AaU
 †Kissmeyer-Nielsen, Flemming, professor, dr. med., AaU
 Koch, Claus, lektor, cand. med., Statens Seruminstitut
 Kristensen, Tom, overlæge, dr. med.,
 Dansk Selskab for Klinisk Immunologi
 Morling, Niels, institutleder, dr. med.,
 Dansk Selskab for Klinisk Immunologi
 Svejgaard, Arne, Videnskabernes Selskab,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Svendsen, Ulrik Gerner, 1. reservelæge, dr. med.,
 Dansk Selskab for Allergologi og Immunologi
 Weeke, Bent, overlæge, dr. med.,
 Dansk Selskab for Allergologi og Immunologi
 Werdelin, Ole, lektor, dr. med.,
 Institut for eksperimentel Immunologi, KU

IUMS, International Union of Microbiological Societies

dec.

Bestyrelsen for Danmarks Mikrobiologiske Selskab
 er nationalkomite
 Frederiksen, W., overlæge, Statens Seruminstitut

1993

- Helweg, A., videnskabelig assistent, dr. agro.,
Statens Planteværnscenter, sekr. 1991
- Keiding, J., professor, lic. scient., KU, kass. 1991
- Kilian, Mogens, professor, dr. odont.,
Tandlægehøjskolen i Aarhus 1991
- Søren Molin, DTH 1991
- Nielsen, Jens Peter, lic. med. vet. ved Statens veterinære
Serumlaboratorium, Kbh. 1993
- Schneider, Ib, cand. scient., Novo Nordisk A/S 1993
- Siboni, K. E., professor, overlæge, dr. med.,
Statens Seruminstitut, regionalafd., Odense Sygehus 1993
- Westermann, P., adjunkt, lic. scient.,
Institut for generel Mikrobiologi, KU, fm. og
ICSU-repræsentant 1991
- IUNS, International Union of Nutritional Sciences* april 1994
- Albertsen, Bruno, overdyrlæge, dr. med. vet., ATV
- Astrup, Arne, lektor, dr. med., SSVF
- Brenøe, Claus, laboratoriefachef, civiling.,
Forbrugerstyrelsen, fm. og ICSU-repræsentant
- Garby, Lars, professor, dr. med., Fysiologisk Afd., OU
- Haralddottir, Johanna, mag. scient.,
Selskabet for Ernæringsforskning
- Hessov, Ib, overlæge, dr. med., SSVF, næstfm.
- Kondrup, Jens, dr. med., KU & Videnskabernes Selskab
- Michaelsen, Kim Fleischer, seniorstipendiat, cand. med.,
Selskabet for Ernæringsforskning
- Overvad, Kim, læge, DADL
- Sandström, Brittmarie, forskningsprofessor, DKVL
- Skovgaard, Ib, afdelingschef, lic. agro.,
Landbrugets Samråd for forskning og forsøg
- IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics* marts 1993
- Brahm, Jesper, lektor, dr. med.,
Institut for almen fysiologi og biofysik,
Panum Institutttet, KU
- Clark, Brian F.C., Kemisk Institut, AaU
- Cotterill, Rodney M.J., Institut for fysisk metallære, DTH
- Foltmann, Bent, professor, dr. phil., Genetisk Institut B, KU
- Kristensen, Poul, lektor, mag. scient.,
Institut for biologisk Kemi A, KU

Michelsen, Axel, Biologisk Institut, OU, fm. og ICSU-repræsentant
 Nørby, Jens G., lektor, cand. polyt., Biofysisk Institut, AaU
 Rosenfalck, Annelise, professor, civiling.,
 Institut for elektroniske Systemer, AUC

IUPAC, International Union of Pure and Applied Chemistry maj
 Bechgaard, Klaus, Videnskabernes Selskab, fm. 1994
 Godtfredsen, Sv. Erik, cand. scient., Novo Nordisk A/S 1994
 Harnung, Sven E., lektor, cand. scient., Kemisk Forening,
 sekr. og ICSU-repræsentant 1994
 Kjærgaard, Leif, laboratorieførstander, lic. techn.,
 Dansk Ingeniørforening 1994
 Pedersen, Carl Th., rektor, dr. phil., Kemisk Forening 1992
 Petersen, H. I. Styhr, lektor, civiling., Dansk Ingeniørforening 1992

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics april 1991

Bestyrelsen for Dansk Fysisk Selskab er nationalkomite.

Andersen, Niels O., lektor, Fysisk Lab., HCØ, KU
 Andersen, Torkild, Videnskabernes Selskab
 Bondorf, Jakob P., lektor, lic. scient., Niels Bohr Institutet
 Elbek, Bent, professor, dr. phil., KU, fm. og ICSU-repræsentant
 Isaksen, Søren, udviklingschef, NKT Elektronik
 Kjems, Jørgen, forskningsdirektør, lic. techn.,
 Fysikafdelingen, Forskningscenter Risø
 Lynov, Jens Peter, civiling., lic. scient., Forskningscenter Risø
 Nielsen, Brian Bech, lektor, Det fysiske Institut, AaU
 Onsgaard, Jens, lektor, Fysisk Institut, OU
 Pedersen, Niels Falsig, docent, civiling., lic. techn., DTH
 Rasmussen, Gunnar, udviklingschef, dr., Brüel & Kjær
 Schou, Jørgen, lic. scient., Forskningscenter Risø

IUPHAR, International Union of Pharmacology/

IUTOX, International Union of Toxicology feb. 1992

Arnt, Jørn, dr. pharm., H. Lundbeck A/S, sekr.
 Christensen, Sten, lektor, dr. pharm., Farmakologisk Institut, KU
 Friis, Chr., lektor, lic. med. vet.,
 Institut for Farmakologi og Toksikologi, DKVL
 Kudsk, Folmer Nielsen, professor, dr. med.,
 Farmakologisk Institut, AaU, kass.
 Nedergaard, O. A., professor, Ph. D.,
 Farmakologisk Institut, OU, fm. og ICSU-repræsentant

Poulsen, Emil, direktør, dr. med. vet., Levnedsmiddelstyrelsen
Schou, Jens, professor, dr. med., KU

IUPS, International Union of Physiological Sciences marts 1994

Engberg, Ingemar, Fysiologisk Institut, AaU

Garby, Lars, professor, dr. med., Fysiologisk Institut, OU

Giese, Jørn, overlæge, dr. med.,

Klinisk-fysiologisk afdeling, Kbh.s Amts Sygehus, Glostrup

Hoffmann, Else Kay, Videnskabernes Selskab

Larsen, Erik Hviid, lektor, lic. scient.,

Zoofysiologisk Laboratorium A, KU

Thorn, Niels A.,

Medicinsk-fysiologisk Institut C, KU, fm. og ICSU-repræsentant

Weber, Roy, professor, dr. phil., Institut for Zoologi og

Zoofysiologi, AaU

IUPsyS, International Union of Psychological Sciences jan. 1993

Christensen, Anne Lise, direktør, cand. psych.,

Center for Hjerneskade, KU

Elsass, Peter, chefpsykolog, dr. med., Psykiatrisk Hospital, Risskov

Jørgensen, Per Schultz, forskningsleder, dr. phil.,

Socialforskningsinstituttet, Kbh., fm. og ICSU-repræsentant

Mammen, Jens, lektor, dr. phil., Psykologisk Inst., AaU

Ørum, Bente, cand. psych., Dansk Psykolog Forening

IUTAM, International Union of Theoretical and Applied Mechanics april

Hansen, Erik B., professor, dr. techn.,

Videnskabernes Selskab

1993

Jensen, Niels O., civiling. lic. techn.,

Afd. for meteorologi og vindenergi, Forskningscenter Risø

1993

Larsen, P. Scheel, professor, Ph.D.,

Dansk Center for anvendt Matematik og Mekanik, sekr.

1994

Madsen, Per, civiling., ATV, revisor

1994

Pedersen, Pauli, docent, dr. techn.,

Afd. for faststofmekanik, DTH

1993

Pedersen, P. Terndrup, professor, lic. techn.,

Institut for Skibs- og Havteknik, DTH,

fm. og ICSU-repræsentant

1994

Sørensen, Kaj Aagaard, civilingeniør, lic. techn., ATV

1994

Widell, Karl Erik, professor, civiling.,

Institut for industriel konstruktion og energiteknik, AUC

1993

<i>SCOR, Scientific Committee on Oceanographic Research</i>	febr.
Dansk Nationalråd for Oceanologi er nationalkomite	
Bjørnsen, Peter Kofoed, lektor, mag. scient., Marinbiologisk laboratorium, KU	1995
Christiansen, Christian, lektor, lic. scient., Geologisk Institut, AaU	1995
Duun-Christensen, T., afdelingsmeteorolog, civiling., DMI	1993
Garde, Hans, viceadmiral, Søværnet	1995
Gudmandsen, P., professor, civiling., Kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland	1993
Hansen, Vagn, statsbiolog, Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser	1993
Hylleberg, Jørgen, lektor, Institut for Genetik og Økologi, AaU	1993
Jacobsen, Torben, lektor, lic. scient., Institut for Strømteknik og Vandbygning, DTH	1993
Kej, Asger, vicedirektør, civiling., Dansk Hydraulisk Institut	1995
Kruuse, Torsten, farvandsdirektør, Farvandsdirektoratet	1995
Larsen, Birger, seniorforsker, mag. scient., DGU	1995
Malmgren-Hansen, Anders, afdelingsleder, civiling., Økologisk afdeling, Vandkvalitetsinstituttet	1993
Nielsen, Arne Hasle, dir., civiling., Skibsteknisk Laboratorium	1995
Nielsen, Aksel Wiin, Videnskabernes Selskab og Geofysisk Institut, KU, fm. og ICSU-repræsentant	1993
Nielsen, Jørgen, lektor, cand. scient., Geografisk Centralinstitut, KU	1995
Nielsen, Poul Erik, konst. kontorchef, Skov- og Naturstyrelsen	1995
Reuss, Merete, forskningschef, civiling., Danmarks Miljøundersøgelser	1995
Tendal, Ole S., lektor, dr. phil., Zoologisk Museum	1995
Årkrog, Asker, civiling., Forskningscenter Risø	1995
<i>URSI, Union Radio Scientifique Internationale</i>	okt.
Gudmandsen, P., professor, civiling., Elektromagnetisk Institut, DTH	1991
Guldbrandsen, Tom, afdelingsleder, civiling., lic. techn., Fysisk Laboratorium III, DTH	1991
Knude, Jens, lektor, dr. scient., Astronomisk Observatorium, KU, og Videnskabernes Selskab	1993
Larsen, Flemming Holm, civiling., lic. techn., Elektromagnetisk Institut, DTH	1993

Mortensen, E., lektor, civiling., Institut for Teleteknik, DTH	1992
Nissen, H. G., civiling., Elektronikcentralen	1992
Stubkjær, Kristian, lektor, lic. techn., Elektromagnetisk Institut, DTH	1992
Ungstrup, E., adj. professor, lic. techn. Dansk Rumforskningsinstitut, fm. og ICSU-repræsentant	1991
<i>WCRP, World Climate Research Programme</i>	maj
Andersen, Sv. Th., DGU	1994
Buch, Erik, lic. scient., Grønlands Fiskeriundersøgelser, sekr.	1994
Busch, Niels E., civiling., lic. techn., Forskningscenter Risø	1994
Eliassen, Erik, Geofysisk Institut, KU	
Gudmandsen, P., professor, civiling., Elektromagnetisk Institut, DTH	1992
Hammer, Claus, SNF	1994
Hansen, Aksel Walløe, lektor, lic. scient., Geofysisk Institut, KU, fm. og ICSU-repræsentant	1992
Jacobsen, N. Kingo, professor, dr. phil., Geografisk Centralinstitut, KU	1992
Larsen, Søren, sektionsleder, lic. techn., Forskningscenter Risø	1994
Mackenhauer, B., forskningsleder, lic. scient., DMI	1994
Nielsen, Aksel Wiin, Geofysisk Institut, KU	1992

Komiteer for andre ICSU-foretagender

<i>IAEG, International Association of Engineering Geology, affilieret IUGS</i>	
Frederiksen, John, mag. scient., Dansk geoteknisk Forening, sekr.	febr. 1993
Gravesen, Peter, geolog, cand. scient., Dansk geologisk Forening	1993
Knudsen, Børge, civiling., Dansk geoteknisk Forening	1995
Larsen, Gunnar, professor, dr. phil., Dansk geoteknisk Forening, fm.	1995
Schrøder, Niels, lektor, afdelingsgeolog, cand. scient., Dansk geologisk Forening	1993
Thamdrup, Kjeld, amtsgeolog, mag. scient., Dansk geologisk Forening	1995
Thorsen, Grete, lektor, civiling., AUC	1995
Villumsen, Arne, professor, lic. scient., Institut for teknisk geologi, DTH	1993

International Mineralogical Association, IMA, affilieret IUGS
 Petersen, Ole Valdemar, afdelingsleder, mag. scient.,
 Mineralogisk Klub, Dansk geologisk Forening

*Interunion Commission on the Application of Science to Agriculture,
 Forestry and Aquaculture, CASAFA*
 Korrespondent for Danmark: E. Holmsgaard

Committee on Data for Science and Technology, CODATA
 Korrespondent for Danmark: H. Højgaard Jensen

Committee on Science and Technology in Developing Countries, COSTED
 Korrespondent for Danmark: Sofus Christiansen

Committee on the Teaching of Science, CTS juli 1993
 Korrespondent for Danmark: Professor, Ph. D. Vagn Lundsgaard
 Hansen, Matematisk Institut, DTH

COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATION OF
 MEDICAL SCIENCES, CIOMS

Nationalkomiteen

Valgt af Selskabet:

Ebba Lund
 Jan Mohr
 J. C. Skou

Valgt af Dansk Medicinsk Selskab:

Harvald, Bent, professor, overlæge, dr. med.
 Reisby, Niels, professor, overlæge, dr. med.
 Povl Riis, professor, overlæge, dr. med.
 J. Chr. Siim, fm.

Medlemsmøder · 249. sæson

Som vedtaget 10.1.1991 har der fra denne dato været adgang til at fremsætte spørgsmål og kommentarer efter hver meddelelse; dette er som oftest sket.

Den nye praksis vil fortsætte.

1. Torsdag den 11. oktober 1990

Til stede var 64 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Professor Alexander E. Alinov, Leningrad; Lise Fremm. Udenlandske medlemmer: John Avery, C. Kent Brooks, Gunnar Sjöblom og Christopher Toll, alle København.

P. J. Riis: Biblens Hamā

Da Carlsbergfondet i 1930'erne lod foretage udgravninger i den syriske by Hamā, var det navnlig, fordi den havde været hovedstad i en af det gamle Israels betydeligste nabostater, gentagne gange nævnt i Biblen i forbindelse med kongetidens historie.

Offentliggørelsen af udgravningernes resultater nærmer sig nu stærkt sin afslutning. Som niende led i den planlagte tibindsrække er netop udkommet et bind om de ikke-arkitektoniske fund fra den periode, der svarer til dommer- og kongetiden i Israel, ca. 1200-700 f.C. Stensulpturerne, stenredskaberne, signeter og forseglinger, våben og andre genstande af metal samt keramikken er behandlet af P. J. Riis, terrakottaplastikken, elfebensskæringerne og andre småsager af ler, ben og sten af fhv. museumsoverinspektør, dr. Marie-Louise Buhl. Endvidere har den finske assyriolog Simo Parpola og Selskabets medlem Benedikt Otzen i to appendices publiceret henholdsvis to babyloniske breve og et halvhundrede aramaiske indskrifter fra de samme fundlag.

Værket blev forelagt, og de vigtigste nye resultater meddelt.

Anders Hald: Om Bayes's forsøg (1764) på at løse Hume's induktionsproblem

Indledningsvis omtales bogen *A History of Probability and Statistics and their Applications before 1750* (A. Hald, 1990), som indeholder en fremstilling af den statistiske baggrund for Bayes's arbejde. Den filosofiske baggrund findes i Hume's *A Treatise of Human Nature* (1739). Bayes forestillede sig, at naturen på tilfældig vis vælger en værdi af den ukendte parameter, hvorefter mennesket på grundlag af gentagne forsøg estimerer parameteren. Han konstruerede et fysisk eksempel på denne model og beviste, at der findes en simpel induktionsregel. Han præciserede, at en generalisering kun holder under meget restriktive forudsætninger, som blev oversat af Laplace og hans efterfølgere. Bayesianismen genoplivedes i 1930'erne af de Finetti, som erstattede Bayes's kriterium med et invarianskriterium (ombyttelighed). Sluttelig omtales den empiriske Bayesianisme og reproducerbare fordelinger.

2. Torsdag den 25. oktober 1990

Til stede var 68 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Fru Anne Lise Bredsdorff, fru Eli Eigtved, Jørgen Eigtved, Lise Fremm og fru Kristine Rothenborg. Udenlandske medlemmer: John S. Avery, Gillian Fellows-Jensen og Christopher Toll, alle København.

Torben Huus: Kernemagnetisk resonans

Bevægelsen af elektrisk ladede partikler i atomkernerne medfører, at kernerne får såvel et magnetisk moment som et impulsmoment. Bestemmelsen af disse momenter tester derfor beskrivelsen af de forskellige kernerers strukturer.

Målingerne kan udføres ved påvirkning med ydre magnetfelter, der får kernerne til at præcessere med en karakteristisk frekvens, som manifesterer sig ved emission og absorption af elektromagnetisk stråling i MHz området (kerneinduktion, spin-ekko).

Denne teknik har fået en række anvendelser på andre områder. Ved beskrivelsen af disse blev der lagt særlig vægt på Magnetic Resonance Imaging (MRI); metoderne anvendes til medicinsk skanning af patienter.

Elias Bredsdorff: Fremlæggelse af Samuel Pepys' Dagbog

Ved præsentationen af den nye danske udgave af Pepys' Dagbog i to bind lægges hovedvægten på det billede, dagbogen giver af videnskaben og populærvidenskaben (herunder overleverede traditioner og folkelige teorier) i det tiår (1660-69), som dagbogen omfatter. I 1662 blev det engelske Royal Society grundlagt, og i 1665 blev Pepys indvalgt som Fellow (og i 1684 valgt til præsident). Dagbogen beretter om foredrag om astronomiske, fysiologiske og filosofiske emner og refererer private samtaler om bl.a. anatomiske, zoologiske og optiske emner. Der beskrives eksperimenter udført i Royal Society, deriblandt den første blodtransfusion foretaget på et menneske i England.

3. Torsdag den 8. november 1990

Til stede var 75 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæst: Lise Fremm. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen og Lars Munck, begge København.

Debatmøde

om Selskabets placering i dansk forskningspolitik

Dagsorden:

1. Introduktion ved præsidenten.
2. Poul Lindegård Hjorth udtaler sig for at begrænse Selskabets virksomhed til det hidtil kendte.
3. Thor A. Bak udtaler sig for at slå ind på en mere åben politik og rådgivende praksis.
4. Bent Christensen (jur.) indleder den konkrete drøftelse af et forslag om nedsættelse af et udvalg i en prøveperiode 1990-1993.
5. Ordet er frit for drøftelse heraf.
6. Konkluderende afstemning om nedsættelse af et sådant udvalg. Besluttes dette ved

simpelt flertal, afholdes klassemøder før spisningen på næste møde med valg af to humanistiske og tre naturvidenskabelige medlemmer.

7. Eventuelt, herunder mulige forslag om principielle, større spørgsmål, et udvalg kunne se på.

Det blev med stort flertal vedtaget at nedsætte et udvalg bestående af 2 humanister og 3 naturvidenskabsmænd for en prøveperiode indtil 1.11.1993. Udvalgets navn vil være: Videnskabernes Selskabs Forskningspolitiske udvalg.

4. Torsdag den 15. november 1990

Til stede var 55 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lise Fremm, lic.phil. Fritz Saaby Pedersen og fru Hannelore Sundermann. Udenlandske medlemmer: Klaus Alpers, Hamburg; Werner Sundermann, Berlin; Björn Jonson, Göteborg; og Gillian Fellows-Jensen, København.

Pétur M. Jónasson: Mindeord om Einer Steemann Nielsen (se side 133).

Klaus Alpers: Et håndskriftfund til Cyrilglosaret. Et græsk håndskrifts skæbne fra Konstantinopel til Bremen

Cyrlglosaret er det mest udbredte og virkningsfulde græske leksikon fra den sene oldtid eller den tidlige middelalder. Den klassiske filolog A. B. Drachmann arbejdede i mange år med at klassificere de talrige håndskrifter og forskellige tekstversioner og med at udarbejde en udgave i forbindelse med Selskabets kommission for Corpus Lexicographorum Graecorum. Denne udgave var imidlertid endnu ikke afsluttet, da Drachmann døde i 1935. Der forelægges en meddelelse om et hidtil ukendt håndskrift, der yder væsentlige bidrag til Cyril-overleveringen og desuden er af stor palæografisk og kulturhistorisk interesse.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen (jf. mødet 8.11.):

1. Valg af 2 klasserepræsentanter til Selskabets Forskningspolitiske udvalg.
2. Eventuelt.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Valg af 3 klasserepræsentanter til Selskabets Forskningspolitiske udvalg.
2. Eventuelt.

Følgende medlemmer blev indvalgt i Videnskabernes Selskabs Forskningspolitiske udvalg (se side 97): Else Kay Hoffmann, Ove Poulsen, Niels Steensgaard, Henning Sørensen og Bengt Algot Sørensen.

5. Torsdag den 6. december 1990

Til stede var 84 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæst: Stud.ing. Nikolaj Rosing. Udenlandske medlemmer: Yngve Öhrn, USA; John S. Avery, Gillian Fellows-Jensen, Abraham Pais og Christopher Toll, alle København.

Klaus Bechgaard: Molekylære omskiftelse

En række molekyler kan ved udefra kommende signaler (lys, kemiske signaler etc.) bringes til at skifte mellem to stabile tilstande. Hvis man ønsker at udnytte sådanne processer i molekulære transistorer, må man først overveje en række fundamentale problemer. I meddelelsen beskrives en klasse af nye, syntetiske molekyler, som kan bringes til at skifte tilstand ved hjælp af lys. Lyset inducerer en ladningsoverførsel mellem to dele af et udstrakt molekyle. Molekylet kan således veksle mellem to tilstande, en upolær form og en ionisk form. Mulighederne for og vanskelighederne ved at frembringe materialer til optiske hukkommelser v.h.a. disse molekyler diskuteredes.

Sten Ebbesen: Om at drive videnskab med sofismer. Analytisk filosofi i Middelalderen

I vort århundrede har filosoffer og lingvister ofte benyttet særlige sætninger som udgangspunkt for diskussion. Et berømt eksempel er Russell's *Den nuværende konge af Frankrig er skaldet* (sagt mens Frankrig er en republik). I vesteuropæisk middelalder var det ikke blot almindeligt at interessere sig for sådanne særlige sætninger, det var institutionaliseret; ved Universitetet fandtes der særlige kurser i emnet. 'Sofismer' var tidens navn for sætninger, hvis sandhedsværdi ikke umiddelbart kan afgøres, blot fordi man kender de relevante fakta om verden, eller hvis grammatisk rigtighed ikke umiddelbart kan afhøres, blot fordi man kender grammatikkens normale regler.

Betydningsanalyse var fundamentet for middelalderens akademiske filosofi med dens stræben efter teoretisk konsistens. Det var god krigskunst af humanisterne at rette skytset mod sofismestudiet.

6. Torsdag den 10. januar 1991

Til stede var 75 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Gæster: Fru Vreni Grane, Lise Fremm. Udenlandske medlemmer: John S. Avery, David Bridgwater, Gillian Fellows-Jensen og Abraham Pais, alle København.

Præsidenten mindedes Selskabets tidligere arkivar, cand.theol. Asger Lomholt (2.8.1901-26.12.1990) med følgende ord:

Fysikeren Martin Knudsen, der var Selskabets sekretær i en menneskealder fra 1917, havde en svært astmatisk søn, der kun kunne modtage hjemmeundervisning. En student, der havde været på tale som lærer, fortalte en dag på frokoststuen en kammerat, at han ikke ville overtage dette hverv, og tilføjede: »Var det ikke noget for dig, Lomholt?« Svaret

var Jo – for stud.theol. Asger Lomholt havde mistet sin far i gymnasieårene og havde god brug for indtægten.

Det blev hans skæbne at blive knyttet til Martin Knudsen. Et år før sin embedseksamen i 1926 blev Asger Lomholt ansat her i Selskabet, i 1928-38 desuden ved De Internationale Havundersøgelers Hydrologiske Afdeling. Det er tankevækkende, at det endnu dengang ikke var et heltidsjob at lede Selskabets sekretariat, for det var, hvad Lomholt gjorde i et fuldt halvt århundrede 1925-1975 med skiftende betegnelser som assistent, fuldmægtig, arkivar – naturligvis med bistand, fra 1971 af efterfølgeren fru Lise Fremm.

Dette livsværk førte til en sjælden grad af identifikation mellem manden og stedet. Det følte arkivar Lomholt selv, og det følte vist de fleste, der kendte ham og internt eller udefra søgte de kyndige råd, han på sin lidt kantede måde hjælpsomt uddelte. Ingen kunne skrive ordet *Selskabet* så tit og med så stort S som Lomholt. Ingen har da heller haft så god brug for ordet. Til 200-års jubilæet skrev Asger Lomholt det første af de fem vægtige bind *Samlinger til Selskabets Historie* – genoptrykt for få år siden. Det sidste bind, med den vigtige registrant over manuskripter og tegninger i arkivet, kom først 1973, alt med Carlsbergfondets støtte. Fortsættelsen 1942-75 findes i manuskript som grundlag for vore nu arbejdende historikere. Mindre publikationer føjede sig til, deriblandt bogen *Lærdomsmosaik*, som Bianco Lunos Bogtrykkeri udgav i 1962 efter 125 års samarbejde med Selskabet; bogen kan opfattes som en ekstrakt af kæmp værket. Det forstår sig, at Asger Lomholt også redigerede de 50 årgange af Oversigten.

Men man skal ikke glemme, og i det daglige interne arbejde er det heller ikke let at glemme, at forudsætningen for det store, tæt dokumentariske værk var en påkrævet detaljeret ordning og registrering af alt forefaldet, lige fra de små punkter uden bilag i hvert enkelt mødes protokol til de største aktstykker og videnskabelige manuskripter. Arkivvæggen og kartoteket i arkivrummet er vidnesbyrdene derom, stadig overvåget af et fotografi med Lomholts tunge og alvorlige træk, og vi arbejder stadig for at holde apparatet à jour, bl.a. fordi vi ikke siden Lomholts tid har overkommet at have register i hver Oversigt.

Endnu har en rund tredjedel af Selskabets medlemmer været indvalgt før Lomholts afgang. Men mange flere har set ham som de skiftende præsidenters faste gæst ved møderne, indtil han og verden, først hjemme og siden på plejehjem, efterhånden tabtes for hinanden.

Nu, få dage før og efter årsskiftet, døde og begravedes Asger Lomholt

på vej til 90-års-dagen og krondiamantbrylluppet. Hans tre børn talte i kirken eller i hjemmet og tegnede et for vore medlemmer ukendt billede af den traditionelle, men ofte muntre familiefader, der trøstigt gik i spidsen for familiens mange og meget lange traveture, gerne ad stier og sære genveje – en modsætning til de lange arbejdsdage og -aftener, som under spærretid op imod jubilæet i 1942 til tider blev til overnatning i sekretariatet; arkivaren kunne jo ikke flytte arkivalierne til villaen i Valby.

Asger Lomholts karakterfulde personlighed er uløseligt forbundet, ikke blot med den femtedel af Selskabets historie, som han aktivt var med til at lede, men med hele Selskabets og dermed dansk videnskabs historie og perspektiv. En hengiven, men ikke selvudslettende traditionsbærer er død, en stor og kundskabsrig arbejder, naturligt hædret med Selskabets Guldmedalje i 1961 og med Ridderkorset af Dannebrog, 1. grad.

Selskabet vil hædre og bevare Asger Lomholts minde.

Jens Peder Dahl: Noget om faserum

De mulige bevægelsestilstande af et fysisk system henføres traditionelt til et såkaldt faserum. Kvantemekanisme og klassisk-mekaniske faserum er fundamentalt forskellige, men for kvantemekaniske systemer, der har klassiske analoger, er det ikke desto mindre muligt at konstruere en nær korrespondens mellem de to typer rum. Udnyttelsen af denne korrespondens har vist sig nyttig for beskrivelsen af en række atomare og molekylære problemstillinger. Dette blev illustreret gennem nogle simple eksempler.

Leif Grane: Johann Reuchlin – Erasmus af Rotterdam – Martin Luther

I årene 1518-1520 befandt de tre nævnte personer sig alle i konflikt med universitetsteologerne og tiggermunkene. Både venner og fjender var tilbøjelige til at se dem under eet, skønt de i virkeligheden forfulgte forskellige mål. Denne opfattelse blev skæbnesvanger for Reuchlin, bragte Erasmus i en vanskelig situation og gav Luther et nødvendigt pusterum inden det endelige brud med Rom 1520-1521. Erasmus var, langt mere end man sædvanligvis har indset, en nøglefigur i disse års opgør.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Mundtlige forslag til medlemsindvalg, jf. Vedtægternes paragraffer 4-7 og forretningsordens paragraffer 2-5 (84 indenlandske medlemmer, 92 udenlandske).
2. Nedsættelse af bedømmelsesudvalg til udtalelse om forestående modtager af Selskabets prismedalje.
3. Eventuelt.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Nedsættelse af bedømmelsesudvalg til udtalelse om forestående modtager af Selskabets prismedalje.
2. Eventuelt.

7. Torsdag den 24. januar 1991

Til stede var 71 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Gæst: Seminarielektor Jette Mechlenburg.

Bengt Algot Sørensen: J. P. Jacobsen, Darwin og Ernst Haeckel

J. P. Jacobsens beskæftigelse med Darwins skrifter i begyndelsen af 1870'erne er velkendt og ofte beskrevet. Derimod har man ikke interesseret sig for Jacobsens forhold til Ernst Haeckel, tidens mest indflydelsesrige tyske darwinist, hvis skrifter Jacobsen kendte og brugte. Haeckel er i denne forbindelse interessant, fordi han forsøgte at forbinde en moderne videnskabs- og naturopfattelse med den naturfilosofiske tradition. Spørgsmålet, hvorvidt Haeckel og den naturfilosofiske tradition kan tillægges nogen betydning for Jacobsens digtning, søgtes besvaret, bl.a. ved en analyse af fortællingen Mogens.

Peter Roepstorff: Massespektrometrisk proteinanalyse set i relation til den nye DNA-teknologi

Den nye DNA-teknologi har skabt mulighed for fremstilling af proteiner, som hidtil kun vanskeligt eller slet ikke har kunnet isoleres fra biologisk materiale, samt for opnåelse af strukturinformation om proteiner på basis af det genetiske materiale. Der er herved opstået behov for nye metoder til proteinanalyse, som har kunnet imødekommes ved anvendelse af helt uafhængigt udviklede metoder til massespektrometrisk analyse af store molekyler.

Hector Estrup blev valgt som Selskabets revisor med tiltrædelse 1.5.1991. Valget gælder for 5 år til april 1996.

8. Torsdag den 7. februar 1991

Til stede var 70 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Gæster: Lise Fremm, korrespondent Lene Fugmann og lektor Peter Wagner. Udenlandske medlemmer: David Bridgewater og Gillian Fellows-Jensen, begge København.

Jørgen Christensen-Dalsgaard: Is there something rotten in the core of the Sun? Noget om neutrinoer og helioseismologi

Inden for astrofysikken har en alvorlig bekymring gennem den sidste snes år været det såkaldte neutrino-problem: En uoverensstemmelse mellem den teoretisk forudsagte fluks af neutrinoer fra kernereaktionerne i Solens centrum og den observerede værdi. Dette kunne være tegn på fundamentale mangler i vor forståelse af stjernernes struktur og udvikling. Nye målinger af frekvenser for svingninger på Solens overflade tyder imidlertid på, at strukturen af Solens indre er som forudsagt teoretisk. Neutrino-problemets løsning kræver derfor snarere en revision af beskrivelsen af neutrinoens opførsel. – Dette problem giver en udmærket illustration af samspillet mellem meget forskellige områder af fysik og astrofysik.

Ib Friis: Fremlæggelse af publikationen: Luigi Balugani's drawings of African plants – from the collections made by James Bruce of Kinnaird on his travels to discover the source of the Nile 1767-1773

Omkring 1970 blev materialet fra James Bruce's rejse i Etiopien genfundet. Det indeholdt blandt andet over 300 detaljerede tegninger af planter, der i 1700-tallet var ukendte for videnskaben. Bruce hjembragte også andet botanisk materiale i form af løg, knolde og frø, til dyrkning i europæiske botaniske haver. Dette materiale er det ældste fra tropisk Østafrika. Tegningerne viser, at de må være udført af Bruce's assistent, den italienske arkitekt Luigi Balugani (1737-1771), skønt Bruce i sin trykte rejseberetning har erklæret dem for sit eget arbejde. Efter 200 år er det nu muligt at identificere materialet og konstatere, at Luigi Balugani er blandt de mest talentfulde botaniske tegnere fra det 18. årh.

Publikationen bygger på et kunsthistorisk-botanisk samarbejde om studiet af tegningerne, der nu findes i Yale Center for British Art.

9. Torsdag den 21. februar 1991

Til stede var 65 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Udenlandske medlemmer: Björn Jonson, Göteborg; Gillian Fellows-Jensen og Christopher Toll, begge København.

Björn Jonson: Exotiska atomkärnor – mot den yttre gränsen för stabilitet

Detta föredrag beskrev en del av det fascinerande forskningsarbete som idag pågår för att undersöka förekomsten av och egenskaper hos atomkärnor på gränsen till stabilitet. I naturen förekommer det omkring 270 olika atomkärnor och under 1900-talet har man dessutom lyckats framställa ytterligare nästan 2000 radioaktiva kärnor. Genom detaljerade studier av olika typer av radioaktiv strålning samt kärnreaktioner har vi lyckats skapa oss en god föreställning om hur atomkärnan är uppbyggd. Inom dagens forskning fokuseras intresset alltmer mot de extrema kärnor och kärntillstånd som man kan framställa i laboratoriet med hjälp av modern acceleratorteknik. Några grundläggande idéer bakom de experiment som bedrivs för att försöka identifiera supertunga element och studera glorioer hos mycket neutronrika kärnor kom att diskuteras.

Jørgen Jensen: Christian Jürgensen Thomsen, en oldgransker fra den danske guldalder

I begyndelsen af 1800-tallet var det københavnske museumsvesen genstand for en fuldstændig reorganisering. Overhofmarskal A. W. Hauch var drivkraften bag dette arbejde, som tilpassede museernes samlinger til en ny tids videnskabelige krav. Men hovedpersonen var Christian Jürgensen Thomsen (1788-1865), som gennem et livslangt virke enten blev leder af eller stod bag reorganiseringen af næsten samtlige danske kulturhistoriske museer. Efter Grundlovens vedtagelse i 1849 kunne han foreløbig afslutte sit værk, idet en stor del af de statslige samlinger nu flyttede ind under samme tag i Prinsens Palais. C. J. Thomsens biografi er aldrig skrevet, men gennem hans omfattende brevveksling er det muligt at følge hans arbejde som videnskabsmand og museumsmand og skildre den vision, han havde om et universalmuseum for historie og etnografi.

10. Torsdag den 7. marts 1991

Til stede var 82 medlemmer. præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lise Fremm, lic.scient. Chr. Larsen og mag.scient. Supee S. Larsen. Udenlandsk medlem: Gillian Fellows-Jensen, København.

Kai Larsen: Danmarks Topografisk-Botaniske Undersøgelser (TBU) 1904-1990. Historie og resultater

På initiativ af professor C. H. Ostenfeld etableredes i 1904 en komite under Dansk Botanisk Forening med det formål at udarbejde retningslinierne for en undersøgelse af de højere planters udbredelse i Danmark. 1930-1988 støttede Carlsbergfondet arbejdet, der kom til at omfatte 45 afhandlinger udarbejdet af tre generationer af danske botanikere. Arbejdet blev ledet af fire medlemmer af Selskabet, C. H. Ostenfeld, Knud Jessen, Tyge W. Böcher og Kai Larsen. Der blev givet en historisk oversigt over projektet, der afsluttedes i sommeren 1990, og en sammenfatning af resultaterne set i relation til lignende projekter i vore nabo-lande.

Hector Estrup: Om gyldighed i samfundsvidenskaben

Når man i nationaløkonomien skal forklare folks adfærd, så den bliver forståelig, søger man at forklare en persons handlinger ved at vise, at handlingen, i en eller anden forstand, gerne pengemæssigt, er til fordel for den handlende selv. Dette princip er, foruden i dagliglivet, anvendeligt i selv meget komplicerede økonomiske teoribygninger. Men det kommer til kort, hvis man skal forklare et lige så væsentligt princip i samfundslivet som økonomisk adfærd, nemlig det, at folk, stort set, retter sig efter loven. Lovefterrettelighed kan ikke umiddelbart begrundes med henvisning til egen fordel, for loven skal jo netop, som lov, efterleves, hvad enten man selv synes om det eller ej. Så skal man begrunde den enkeltes, eller sin egen, lovlydighed, må man søge en begrundelse, der ikke har med personlig fordel eller ulempe at gøre.

Hvordan kan man nu vide, om et givet direktiv (befaling, forbud, påbud, retningslinie, henstilling m.v.) er forlenet med den lovens kraft, der kræver ubetinget efterlevelse? Det gør man ved at efterspore en begrundelse for direktivets gyldighed. Og har man først en begrundelse for dets gyldighed, har man jo også en begrundelse for, at man bør rette sig efter det uden vrøvl. Kogt ned i sin populæreste form er gyldighedsspørgsmålet her følgende: Hvorfor retter man sig, mukkende, murrende og bandende, efter alle mulige love og bestemmelser, selv når det sort på hvidt kan vises, at man ville slippe bedre fra det hele med lidt velberegnet uhæderlighed? Formuleret således er problemet nok alment, men det er tillige et fundamentalt samfundsvidenskabeligt problem og igennem tiderne et hovedproblem i jurisprudensen. Meddelelsen gav nogle kommentarer til problemet, væsentligt inspireret af Alf Ross's tanker herom.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Behandling af indstillinger.
2. Forslag til beskikkelse af medlemmer til SHF og SSF.
3. Eventuelt.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Forslag til beskikkelse af medlemmer til SNF, STVF, SJVF og SSVF.
2. Diskussion af udvalg til forberedelse af medlemsindvalg og udpegning af medlemmer til samme.
3. Eventuelt.

11. Torsdag den 21. marts 1991

Til stede var 71 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Udenlandsk medlem: Gillian Fellows-Jensen, København.

Jan Maegaard: Carl Nielsen og modernismen

Den modernitet, der lejlighedsvis bryder frem i Carl Niensens musik i 1920'erne, blev af kommentatorer efter hans død gerne betragtet med undren, ja rådvildhed. Ses den imidlertid i lyset af dominerende strømninger i ny musik på den internationale scene, synes den at føje sig ret tvangfrit ind i det generelle mønster.

Klaus Bock: Udforskning af det indre rum ved hjælp af kulhydratkemisk veldefinerede satellitter

Komplekse kulhydrater lokaliseret på overfladen af celler har vist sig at være væsentligt involveret i molekulære genkendelsesprocesser. Karakterisering og undersøgelse af disse stoffer har derfor været genstand for intense studier med henblik på dybere indsigt i de basale forhold af disse processer.

Meddelelsen forsøgte at belyse, hvorledes kulhydrater, der normalt opfattes som kalorieressourcer, kan være involveret i sådanne specifikke molekulære fænomener, og hvilke faktorer der kan spille en rolle for denne vigtige funktion.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Udpegning af nye medlemmer til forskningsrådene.
2. Nedsættelse af udvalg til forberedelse af medlemsindvalg (bilag: udkast til kommissorium).
3. Eventuelt.

Niels Steensgaard og Christian Berg blev valgt til bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond.

12. Torsdag den 4. april 1991

Til stede var 71 medlemmer. Fg. præsident Gert Kjærgård Pedersen, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Cand.med. Joakim Glamann og mag.art. Ragni Linnet. Udenlandske medlemmer: Else Marie Friis, Stockholm; John S. Avery, København.

Morten Simonsen: Evolutionen og vævstyperne

Vævstyperne er formentlig omtrent så gamle som hvirveldyrene og har i lighed med andre dyriske molekyler undergået en evolution, der i grove træk kan følges ved komparative sekvens-studier af nulevende dyreformers protein og DNA.

Som nøglemolekyler i immunsystemets skelnen mellem eget og fremmed, og dermed i vilkårene for arternes adaptation til skiftende miljøbetingelser, har vævstypernes genetiske polymorfi formentlig også ofte medvirket til at præge evolutionens retning.

Bent Christensen: En grundlovs funktioner

Der er tegn på, at Grundloven – den skrevne forfatning – også hos os er ved at få større betydning, end den har haft i en menneskealder eller mere. Det er derfor nærliggende at prøve at få overblik over, hvilke funktioner en grundlov har eller kan have. Der er i alt fald tale om følgende: Legitimering af styrelsesapparatet. Dettes konstituering og arbejdsform. Begrænsninger i og kontrol med styringsapparatet og dets gøremål. Påbud til styringsapparatet.

Ved den skriftlige afstemning om indvalgsforslag til den humanistiske klasse blev følgende indenlandske medlemmer udpeget: Professor, cand. mag. *Hans Basbøll*; professor, dr.theol. *Søren Giversen*; docent, dr.phil. *Lise Hannestad*; docent, dr.phil. *Carl Henrik Koch*; professor, dr.phil. *Bjarne Stoklund*; professor, dr.phil. *Per Øhrgaard*.

I den udenlandske humanistiske klasse blev følgende indvalgt: Professor, dr.philos. *Finn Benestad*, Oslo; professor *Guttorm Fløistad*, Oslo; professor, dr. *Leif Mæhle*, Oslo; professor *Sven H. Rossel*, USA; professor, jur.dr., fil.kand. *Stig Strömholm*, Uppsala, og dr.phil. *Valerij Vozgrin*, USSR.

Bent Fuglede blev genvalgt til Selskabets Kassekommission.

Mogens Herman Hansen indvalgtes i Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark.

13. Torsdag den 18. april 1991

Til stede var 68 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæst: Regnskabschef Anni Lytje. Udenlandske medlemmer: Gillian Fellows-Jensen og Christopher Toll, begge København.

Jens Als-Nielsen: Mindeord om Otto Kofoed-Hansen (se side 143)

Christopher Toll: Den semitiska filologien och sanningen

Det hebreiska ordet *pâras* betyder »tränga in« – kan det också betyda »föröka sig« och »bruka våld«, och kan man förklara sambandet mellan dessa betydelser? Den semitiska

roten BRK indgår i orden för »välsignelse« och »knä« – finns där ett samband: faller man på knä för att mottaga välsignelsen? välsignade fadern barnet på sitt knä? Det arameiska uttryck Jesus använder om sig själv, »Människosonen« – är det en höghetstitel med eskatologisk innebörd eller en modest omskrivning för »jag«, betyder det bara »människa«, eller angiver det Jesu främlingsskap? Finns det *ett* sant svar på dessa frågor? Skiljer sig deskriptiv vetenskap med dess sanna svar från kreativ vetenskap med dess idéer och teorier? Kan vi med våra teorier nå en absolut, evig sanning eller bara en funktionell, tidsbegränsad? Eller finns det en estetisk sanning, som möjliggör flera olika svar på samma fråga? Finns det *en* vetenskap, som söker sanningen, och *en*, som skapar den?

Formanden för Carlsbergfondets direktion Kristof Glamann fremlagde beretning för tiden 1. oktober 1989 – 30. september 1990.

Sven-Aage Jørgensen indvalgtes i Selskabets Kassekommission i stedet for Hector Estrup.

14. Torsdag den 2. maj 1991

Til stede var 61 medlemmer. Fg. præsident Gert Kjærgård Pedersen, sekretær Thor A. Bak. Gæster: lektor, dr.med. Mogens Bundgaard; fru Monna Crone, Lise Fremm, fru Lisbeth Gershevitch, lektor, dr.med. Jon Hansen; lic.scient. Peter H. Hansen med frue og baby. Udenl. medlemmer: Ilya Gershevitch, Cambridge; Gillian Fellows-Jensen, København.

Poul Olesen motiverer: Uddeling af Selskabets sølvmedalje til lic.scient. Peter H. Hansen.

Poul Kruhøffer: Mindeord om Christian Crone (se side 151)

Ilya Gershevitch: Margarītēs the Pearl

The Greek word for »pearl«, μαργαρίτης, has no Greek etymology. Being attested only from about 300 B.C. onward, the term, and the object it denotes, are thought to have reached Greece as a result of Alexander's conquest of Iran. In Old Iranian texts the pearl is not mentioned, but the Middle and Modern Iranian word for it presupposes an Old Iranian ancestor sounding like the Greek word. Also within Iranian, however, no convincing etymology of the term has so far been found. Hence the suggestion that in antiquity the Iranians might have borrowed the word from the Babylonians. But this has led only to unsuccessful attempts to assign the meaning »pearl« to Babylonian words bearing some phonetic resemblance to μαργαρίτης. Such being the impasse, the paper offered a previously unattempted Iranological analysis of the word, which although no less philological than the previous etymologies, draws on practical experience that in antiquity, was readily available only to pearl-fishers.

Den afgående formand for Bidragsfondet C.J. Becker aflagde regnskab for 1990.

Behandlede sager

Vedtægtsændringer

Vedtaget på Selskabets møde 21.2.1991

I henhold til Vedtægternes § 23 blev det efter forslag ved andenbehandling vedtaget at udelade følgende sidste afsnit af Vedtægternes § 6:
Valgresultatet betragtes som fortroligt, indtil den foreslåede person er gjort bekendt med Selskabets vedtægter og skriftligt har indvilliget i at modtage valg.

Legater

Alfred Benzons Fond har doneret to gange 100.000 kr. til anvendelse til Selskabets 250-års jubilæum.

Fra *Selskabets Bidragsfond*, hvis midler hovedsagelig hidrører fra gaver fra Selskabets medlemmer, blev der bevilget 120.000 kr. som tilskud til Selskabets drift i 1990, hvoraf 20.000 kr. stammede fra en 1989-bevilling.

Bestyrelsen for *Niels Bohr Legatet* har i beretningsperioden bevilget:

Til støtte af Dronningesymposiet	72.000 kr.
Abraham Pais (Niels Bohr Arkivet)	10.000 kr.
Victor Frenkel (forskningsophold ved Niels Bohr Arkivet)	7.500 kr.
Selskabets Jubilæum	50.000 kr.
Jørgen Raasted (deltagelse i byzantinistkongres i Moskva)	18.000 kr.
Bjarne Schartau (byzantinsk musikteoretisk traktat)	30.000 kr.

Caix Legatet under Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond har i 1991 efter indstilling uddelt en legatportion på 40.000 kr. til cand.mag. Pernille Harsting til studiet af danske studerendes uddannelsesrejser i renæssancens Frankrig.

Bestyrelsen for *Lillian og Dan Finks Fond* har i 1990 bevilget:

Eksperimentarium til publikationsformål	85.400 kr.
Kunstakademiets Bibliotek til dækning af danske publikatio-	

ner i BHA, Bibliography of the History of Art, 1. af 3 årlige bevillinger	50.000 kr.
Museet Holmen Løgumkloster som bidrag til udgivelse af Løgumkloster Studier bd. 5	45.000 kr.
Akademiet for anvendt Filosofi til fortsatte diskussionsmøder (»Liva-Saloner«) (med tilsagn om samme beløb i 1991)	30.000 kr.
Danmarks Lærerhøjskole til arrangementet og bogen Det danske sprogs status år 2001	25.000 kr.
Det danske Sprog- og Litteraturselskab i samarbejde med Det kongelige Bibliotek: Skanning af værket Diplomatarium Danicum som pilotprojekt for et realregister over 28 bind (med tilsagn om samme beløb i 1991 efter indsendelse af detaljeret projektbeskrivelse)	48.000 kr.

Grundforskningsfonden har for tiden ikke midler til uddeling.

Selskabet har fra den *Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse* modtaget sin del af overskuddet for 1989, 90.141,04 kr.

Aksel Tovborg Jensens Legat har foretaget følgende uddelinger i regnskabsåret 1990:

Videnskabernes Selskabs Jubilæumskonto	20.000 kr.
Rejse- og opholdsudgifter til Igor Ryabchikov	8.000 kr.
Rejse- og opholdsudgifter for Thorsten Andersen	4.380 kr.
Ellen og Niels Bjerrums kemikerpris:	
lektor, civiling. Peter Andersen	3.000 kr.
lektor, dr.phil. Johan Springborg	3.000 kr.
Videoptagelserne ved Dronningesymposiet	35.000 kr.
Henlæggelser til Selskabets 250 års jubilæum	15.000 kr.

Bestyrelsen for *Inge Lehmanns Legat* har i maj 1991 tildelt cand.scient., fil.dr. Trine Dahl-Jensen 90.000 kr. til støtte til 6 mdrs. ophold i Canberra, Australien, med henblik på at efterprøve og videreudvikle metoder til behandling af dybe reflektions-seismologiske data ved anvendelse af data fra det australske prækambriske skjoldområde, som fortsættelse af tidligere arbejder med data fra det baltiske skjold.

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat har i maj uddelt følgende:

Til studiet af dansk sprog:

Universitets-Jubilæets danske Samfund: Til trykning af sprogvidenskabeligt bidrag i tidsskriftet Danske Studier	10.000 kr.
Støtte til udgave af Anders Sørensen Vedels Hundredvisebog 1591	11.000 kr.

Til studiet af dansk flora:

J. E. Lindgård Hansen, reproduktionsbiologisk speciale	3.000 kr.
P. Hartvig, Atlas-projekt Flora Danica	10.000 kr.
L. Nielsen, reproduktionsbiologisk speciale	3.000 kr.
E. Warncke, bestøvningsbiologiske feltundersøgelser	5.000 kr.

Bestyrelsen for *Julie von Müllens Fond* har i 1990 uddelt i alt 310.000 kr. til følgende legatmodtagere:

Dr.phil. Jan Faye	200.000 kr.
Cand.mag. N. P. Skøtt Jørgensen	110.000 kr.

Fra det *Classenske Fideicommis* har Selskabet modtaget i alt 400 kr.

Suhrs Legat har i det forløbne regnskabsår bidraget med 89.004 kr. til delvis dækning af publikationen Videnskabens Enhed - ? i anledning af Dronning Margrethes 50 års fødselsdag.

Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat på 2.000 kr. er i 1990 tildelt Olaf Pedersen til arbejdet med den engelske publikation om Selskabets historie fra 1742-1992.

Møder i Selskabets lokaler

Selskabets lokaler har i det forløbne akademiske år været udlånt til forskellige arrangementer:

Alfred Benzons Fondets 31. symposium afholdtes fra 12.-16.8.90 og det 32. symposium fra 16.-20.6.91.

Bestyrelsen for Einar Hansens Fond afholdt møde i Selskabet 19.9.90 og foretog 1.3.91 nogle legatuddelinger.

Møde vedr. publikationen Danmarks Kirker, under Carlsbergfondets auspicer, afholdtes 28.9.90.

Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie har afholdt møder 3.10., 19.12., 6.3. og 6.6.

10.10. afholdtes pressemøde og reception i Selskabets lokaler i forbindelse med publikationen af pragtværket om Niebuhr-ekspeditionen: Den

arabiske rejse 1761-1767, redigeret af Stig T. Rasmussen, udgivet af Munksgaards Forlag og Carlsbergfondet.

EF's forskningsråd CODEST afholdt en middag i Selskabets lokaler 17.10. Selskabets sekretær, der er medlem af CODEST, var vært.

Oldskriftselskabet har afholdt møder 20.11., 11.12., 15.1., 19.2., 19.3. og 16.4.

I forbindelse med Den danske historiske Forenings 150-års jubilæum afholdtes 29.11. pressemøde og reception for indbudte gæster. Erling Ladewig Petersen præsenterede jubilæumspublikationen *Handel, Kapital og Kredit*.

Carlsbergfondet afholdt 12.12. pressemøde i forbindelse med udgivelsen af ballethistoriker Knud Arne Jürgensens bog *The Bournonville Heritage - A choreographic record 1829-1875, 24 unknown dances in Labanotation*.

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd uddelte for første gang fem sponsorerede forskningsprofessorater ved en reception i Selskabet 27.2.1991.

15.3. blev det årlige ICSU-nationalkomitemøde afholdt.

Herudover har flere legatbestyrelser og nationalkomiteer afholdt deres møder i Selskabet.

Selskabet har også været vært for mindre møder afholdt af medlemmerne, modtaget repræsentanter fra det japanske forskningsråd og den japanske ambassade, repræsentanter for Det Georgiske Videnskabsakademi i følge med direktør Christian Røvsing og direktøren for British Council i følge med Richard Burge fra British Councils projektudviklingsafdeling i London. Carlsbergfondet har som hidtil benyttet Selskabet til både større og mindre møder.

Besøg på Eksperimentarium

Den nye institution i den mægtige tidligere tappehal på Tuborg Havnevej har vakt stor interesse overalt, og der var betydelig tilslutning, over 200 mennesker, da Selskabet ved Eksperimentariums venlige imødekommenthed var indbudt om aftenen den 16. maj 1991. Adgang for »ledsagere« var denne gang udstrakt til at omfatte børn og børnebørn; desuden var medlemmer af Selskabet for Naturlærens Udbredelse indbudt.

Rektor, mag.art. Jannik Johansen, medlem af Eksperimentariums bestyrelse, introducerede Eksperimentarium, hvorefter enhver kunne opsege, hvad der interesserede mest, herunder et let traktament. Flere medarbejdere

bejdere bidrog til denne indholdsrige aften, til hvilken Gert Kjærgård Pedersen havde taget initiativet.

Besøget finansieredes dels af bidrag fra deltagerne selv, dels med et tilskud fra Suhrs Legat. *E. D.*

Ekskursion til Møn

To år efter turen til Skåne (Oversigt 1988-89 s. 79f.) drog ca. 110 medlemmer og ledsagere til Møn den 8. juni 1991. Et pust af regn, ikke værd at kalde en byge, bragte en vis uro i nydelsen af vore gode friluftssandwiches, men ellers var dagen fra først til sidst en af de fineste i en vådsommer.

De to busser kørte først til Elmelunde Kirke, hvor Olaf Olsen fra prædikestolen levendegjorde træk af øens historie og viste kalkmalerierne, det ene af Elmelunde-mesterens tre mønske hovedværker. Derefter stod Kaj Larsen og Finn Surlyk for besøg i de karakterfulde kalkbakker Høvdblege med enebær og sjældne gøgeurter og naturligvis Møns Klint, som Finn Surlyk introducerede med pædagogisk snilde for derefter at lede vandringer på klinten, mens Kaj Larsen viste Jydelejet til de botanisk interesserede. Begge steder gaves valgmuligheder pga. deltagerenes forskellige lyst og evne til at vandre og eventuelt kravle.

Turen forløb uden forsinkelser og uheld, og tiden tillod derfor, at cand. mag. Rikke Agnete Olsen kunne samle deltagerne på Slotsruinen i Vordingborg og fortælle om dette store anlæg, hvor Jydske Lov blev givet for netop 750 år siden. Derefter kørte man tilbage, og turen varede 12 timer. Betalingen var 150 kr., og det forventede underskud dækkes som sædvanlig af Suhrs Legat. *E. D.*

International repræsentation

Axel Michelsen repræsenterede Danmark på ICSUs 23. generalforsamling 1.-5.10.1990 i Sofia, Bulgarien.

Erik Dal repræsenterede Selskabet på det Nordiske Akademimøde, der fandt sted i Helsinki 8.-9.4.1991.

Rudi Thomsen repræsenterede Selskabet ved et møde i UAIs eksekutivkomite 12.-13.2.1991 og på UAIs årlige generalforsamling i Paris juni 1991.

Bengt Algot Sørensen deltog i ESF-generalforsamling i Strasbourg november 1990.

UDGIVNE OG OPTAGNE PUBLIKATIONER 1990-91

	DDK excl. moms
Oversigt over Selskabets virksomhed 1989-90. Annual Report with an English Summary. 1990. 194 s., 4 portrætter . . .	100,-
<i>Historisk-filosofiske Skrifter</i>	
14 Oldenburg, Evelyn: Sūkās IX. The Chalcolithic and Early Bronze Age Periods (Publications of the Carlsberg Expedition to Phoenicia 11). 1991. 125 pp	250,-
15 Eidem, Jesper: The Shemshara Archives 2. The administrative texts	
<i>Historisk-filosofiske Meddelelser</i>	
61 Schmitt, Rüdiger: Ernst Kuhn und Vilhelm Thomsen. Aspekte ihres Forschens im Spiegel ihrer Korrespondenz. 1990. 40 pp.	50,-
62 Hansen, Aage: Om Peder Laales danske ordsprog. Udg. af Merete K. Jørgensen og Iver Kjær	
<i>Biologiske Skrifter</i>	
38 Mikkelsen, Vald. M.: Borreløngen on Bornholm, Denmark. A heath on rocky ground. Exploitation and vegetation from antiquity to the present day. 1991. 51 pp.	100,-
39 Jørgensen, C. Barker: Water Economy in the Life of a Terrestrial Anuran, the Toad <i>Bufo bufo</i>	
40 Hansen, Michael: The Hydrophiloid Beetles. Phylogeny, classification and a revision of the Genera (<i>Coleoptera, Hydrophiloidea</i>)	
<i>Særpublikationer</i> (see p. 113)	
A Critical Pāli Dictionary. Begun by V. Trenckner. Vol. II, fasc. 17 odissaka-(ohīleti). Editor-in-Chief K. R. Norman. 1990. pp. 729-801	380,-

Personalialia

Jørn Hess Thaysen er blevet benådet med Dannebrogordenens Hæders-tegn.

Jørgen Troels-Smith blev kort før sin død udnævnt til æresdoktor ved University of Durham, England.

Erik Fischer er blevet udnævnt til dr.phil.h.c. ved Københavns Universitet juni 1991.

Henning Sørensen blev i april 1991 af den franske kulturattaché promoveret til *officier dans l'ordre des Palmes Académiques*.

Leif Grane er udnævnt til æresdoktor i teologi ved Universitetet i Helsinki ved dets 350-års jubilæum, og blev 6. februar indvalgt som korresponderende medlem af Akademie der Wissenschaften, Göttingen.

Axel Michelsen blev 15. februar valgt som korresponderende medlem af den matematisk-naturvidenskabelige klasse i Bayerische Akademie der Wissenschaften.

Knud Waaben, Søren Sørensen og Bent Christensen (jur.) er blevet tildelt G.E.C. Gads Fonds hædersgave.

Bo Barker Jørgensen har modtaget The Samuel Friedman Rescue Award.

Else Hoffmann har modtaget en hæderspris fra Ellen og Hans Hermers Fond.

Følgende medlemmer er gået på pension i løbet af beretningsåret:

Erik Dal (31.1.1991), Erik Fischer (31.10.1990), Jan Mohr (31.1.1991), Morten Simonsen (31.3.1991), Erik Holmsgaard (30.6.1991), Knud Waaben (30.6.1991).

Regnskaber

Videnskabernes Selskab

<i>Indtægter</i>	kr.	kr.
<i>Renter og udbytter:</i>		
Renteindtægter	166.811,82	
Aktieudbytter, efter skat	2.032,80	
Salg af aktietegningsretter	<u>0,00</u>	168.844,62
Salg af publikationer	154.290,96	
Særlige indtægter	<u>609,00</u>	<u>154.899,96</u>
		323.744,58
<i>Modtagne tilskud:</i>		
Staten	680.000,00	
Carlsbergfondet, tilskud	1.413.00,00	
Carlsbergfondet, særlig bevilling	100.000,00	
Forskningsrådene (Unionerne)	539.479,00	
SNF (til nationalkomiteerne)	22.700,00	
Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	120.000,00	
Hjelmstjerne Rosencrone	90.141,04	
Andre tilskud	<u>17.789,50</u>	
	2.983.109,54	
<i>Bidrag til jubilæumskonto:</i>		
Tovborg Jensens legat	20.000,00	
Lillian og Dan Finks Fond	15.000,00	
Alfred Benzons Fond	<u>100.000,00</u>	<u>3.118.109,54</u>
Indtægter i alt herefter		3.441.854,12
Kursreguleringer obligationer & aktier		<u>-28.628,06</u>
Indtægter i alt		<u>3.413.226,06</u>

*Udgifter & henlæggelser:**Udgifter:**Publikationer:*

Meddelelser og skrifter	382.604,00	
Merværdiafgift af frieksemplarer	20.113,46	
Særlige publikationer	47.332,00	
Oversigt over Selskabets Virksomhed	51.769,50	
Diverse	<u>6.805,50</u>	508.623,96
Internationale kontingenter	484.390,76	
Nationalkomiteerne	22.700,00	
International repræsentation	<u>7.396,75</u>	<u>514.487,51</u>
transport		1.023.111,47

Offentlige foredrag:

Foredragshonorar	15.000,00	
Rejser og fortæring	3.472,75	
Annoncer og plakater	42.582,50	
Garderobevagt	3.414,26	
Rengøring og ommøblering	10.187,00	
Tværfaglige møder	<u>0,00</u>	74.656,51

Medlemsmøder:

Mødeudgifter	114.148,42	
Rejser	<u>100.750,00</u>	214.898,42

*Diverse:**Istandsættelse og nyanskaffelser:*

EDB	300.757,00	
Andet	28.558,10	
Håndbiblioteket	4.320,45	
Nettoudgift ved Dronningesymposiet	<u>46.461,43</u>	380.096,98

Administration:

Løn, embedsmænd	25.180,00	
Løn m.m., funktionærer og medhjælp	1.040.926,72	
Arbejdsmarkedsbidrag	45.998,00	
Kontorhold	63.368,58	
Leasing & service EDB	35.185,21	
Telefon, porto etc.	92.041,71	
Forsikringer	19.637,00	
Repræsentation	10.574,70	
Mødeudgifter, administration		
(inkl. præsidentens rejseudgifter)	12.588,86	
Rengøring	212.808,08	
Rejser, administrationen	9.467,36	
Selskabet for Fædrelandets Hist.	2.781,61	
Diverse	<u>55.644,60</u>	1.626.202,43

Renteudgifter:

Købsrenter obligationer		346,67
Udgifter i alt		<u>3.319.312,48</u>

Henlæggelser:

Selskabets jubilæum		138.550,13
Prisuddelinger m.m. (legatkontoen)		<u>34.771,53</u>
Udgifter og henlæggelser i alt		<u>3.492.634,14</u>
Årets resultat herefter		<u>-79.408,08</u>

*Gæld og egenkapital:**Egenkapital:*

Saldo primo	1.135.830,35	
Resultat iflg. resultatopgørelse	<u>-79.408,08</u>	1.056.422,27
Egenkapital i alt		<u>1.056.422,27</u>

*Henlæggelser:**Til prisuddelinger m.m. (Legatkontoen):*

Saldo primo	399.258,16	
Årets henlæggelse	<u>34.771,53</u>	434.029,69

Til jubilæum:

Saldo primo	600.624,29	
Årets henlæggelse	<u>138.550,13</u>	739.174,42
Henlæggelser i alt		<u>1.173.204,11</u>

*Gæld:**Kortfristet gæld:*

Leverandører	0,00	
Skyldig A-skat	35.428,00	
Skyldig ATP	2.332,80	
Skyldige feriepenge	3.118,22	
Diverse	<u>0,00</u>	40.879,02
Gæld i alt		<u>40.879,02</u>
Gæld & egenkapital i alt		<u>2.270.505,40</u>

Indtægter og omkostninger føres efter kontantprincip, (moms, A-skat, ATP og feriepenge til løs medhjælp dog undtaget). Værdipapirer optages til handelsværdien ultimo året.

København, den 22/5 1991

Erik Dal
(præsident)

Aage Winther
(kasserer)

Revisionserklæring:

Selskabets kasseregnskab er revideret af undertegnede blandt medlemmerne i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab valgte revisorer.

Beholdningerne er eftersat og fundet i orden.

København, den 12/4 1991

Chr. Berg

Jens E. Skydsgaard

Revisionserklæring:

Foranstående årsregnskab for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab for 1990 har vi revideret.

København, den 6/5 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statsautoriseret revisor

Videnskabernes Selskabs Bidragsfond

Resultatopgørelse for 1990

<i>Indtægter</i>	kr.	kr.
Obligationsrenter		66.240,00
Pengeinstitutrenter		1.827,71
Bidrag		<u>54.850,00</u>
		122.917,71
 <i>Uddelinger & udgifter</i>		
Foretagne uddelinger	129.500,00	
Tilbageførte hensatte uddelinger	-9.500,00	
Fondsregisteret afsat for 1990	807,00	
Revision afsat for 1990	807,00	
Depotafgift	700,00	
Udskriftsgebyrer	<u>39,00</u>	-122.353,00
Resultat for året		<u>564,71</u>

Balance 31.12.1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver</i>		
Obligationer, nom. værdier		615.000,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-21.782,00</u>
Obligationer til kursværdier		593.218,00
Pengeinstitutkonti	15.526,79	2.076,06
Tilgodehavende	<u>4.450,00</u>	
Aktiver i alt	<u>19.976,79</u>	<u>595,294,06</u>

*Passiver**Legatkapitaler:*

Kapitaler primo 1990	17.798,08	603.339,06
Årets driftsmæssige resultat	564,71	
Kurstab		-8.045,00
Legatkapitaler i alt ult. 1990	<u>18.362,79</u>	<u>595.294,06</u>

Gæld m.m.

Afsat afgift Fondsregisteret	807,00	
Afsat revision	<u>807,00</u>	
Gæld m.m. i alt	<u>1.614,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>19.976,79</u>	<u>595.294,06</u>

København, den 29/4 1990

C. J. Becker
formand

Jes Forchhammer

J. C. Sium

Obligationsdepotkonti: Som prohiberende myndighed er noteret:
Fondsregistret.

Revisionserklæring:

Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 27/4 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statsautoriseret revisor

Niels Bohr Legatet

Resultatopgørelse for 1990

	kr.	kr.
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter		190.607,22
Pengeinstitutrenter		<u>11.584,91</u>
		202.192,13
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	124.530,00	
Hensat til uddelinger	48.000,00	
Fondsregisteret afsat for 1990	1.540,00	
Revision afsat for 1990	1.540,00	
Udskriftsgebyrer	<u>20,00</u>	-175.600,00
Resultat for året		<u>26.592,13</u>

Balance 31.12.1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver:</i>		
Obligationer, nom. værdier		2.071.100,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-202.396,50</u>
Obligationer til kursværdier		1.868.703,50
Pengeinstitutkonti	259.871,00	14.921,85
Tilgodehavende	7.450,00	
Mellemregningskonti	<u>85.524,10</u>	<u>-85.524,10</u>
Aktiver i alt	<u>352.845,10</u>	<u>1.798.101,25</u>
<i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1990	268.172,97	1.828.517,65
Årets driftsmæssige resultat	26.592,13	
Kurstab		<u>-30.416,40</u>
Legatkapitaler i alt ultimo 1990	<u>294.765,10</u>	<u>1.798.101,25</u>
<i>Gæld m.m.:</i>		
Afsat afgift Fondsregisteret	1.540,00	
Afsat revision	1.540,00	
Hensat til uddelinger	<u>55.000,00</u>	
Gæld m.m. i alt	<u>58.080,00</u>	0,00
Passiver i alt	<u>352.845,10</u>	<u>1.798.101,25</u>

København, den 2/5 1991

Aage Winther
kassererErik Dal
præsident

Thor A. Bak

Olaf Olsen

Henning Spang-Hanssen

Henning Sørensen

Obligationsdepotkonti: Som proherberende myndighed er noteret:
Fondsregistret.

Revisorerklæring:

Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 6/6 1991

Revisionsfirmaet H. E. Noiesen

H. C. Gejlsbjerg,

statautoriseret revisor

Lillian og Dan Finks Fond

Resultatopgørelse for 1990

<i>Indtægter:</i>	kr.
Obligationsrenter	382.512,50
Renter af kontant indestående	<u>12.840,01</u>
Indtægter i alt	<u>396.352,51</u>
<i>Udgifter:</i>	
Rentenydelsesforpligtelser	9.397,42
Renteudgifter ved køb af obligationer	<u>23.038,33</u>
Særlige udgifter i alt	<u>32.435,75</u>
Resultat før administrationsomkostninger	<u>362.916,76</u>
<i>Administrationsomkostninger:</i>	
Bestyrelshonorar	30.00,00
Sekretærhonorar	7.500,00
Revisionshonorar	7.500,00
Årsafgift til Fondsregistret	3.450,00
Forvaltningsagifter m.v.	12.800,81
Kontorhold og rejseudgifter	<u>5.119,75</u>
Administrationsomkostninger i alt	<u>66.370,56</u>
Resultat før skat	296.546,20
Skat af årets indkomst	<u>0,00</u>
Overskud før uddelinger	<u>296.546,20</u>
Der disponeres således:	
Uddelinger (legatportioner)	298.400,00
– Heraf henlagt primo	–55.400,00
Overført til bunden kapital	<u>53.546,20</u>
Disponeret i alt	<u>296.546,20</u>

Balance 31.12.1990

Aktiver:

Bundne aktiver:

Obligationer (kursværdi)	3.631.508,00
Aktier (kursværdi)	30.600,00
Kapitalkonto i Bikuben	75.358,79
Rentenydelseskapital	2.092.125,00
Mellemregning med driften	<u>2.918,06</u>
Bundne aktiver i alt	<u>5.832.509,85</u>

<i>Frie aktiver:</i>	
Kontant indestående	14.471,05
Mellemregning med Videnskabernes Selskab	8.688,43
Mellemregning med bundne aktiver	<u>-2.918,06</u>
Frie aktiver i alt	20.241,42
Aktiver i alt	<u>5.852.751,27</u>
 <i>Passiver:</i>	
<i>Bunden kapital:</i>	
Fondskapital ultimo	3.740.384,85
Rentenydelseskapital ultimo	2.092.125,00
 <i>Disponibel kapital:</i>	
Kapital ultimo	<u>0,00</u>
Egenkapital i alt	<u>5.832.509,85</u>
 <i>Gæld:</i>	
Skyldige omkostninger	3.344,00
Skyldig rentenydelse	9.397,42
Skyldig revisionshonorar 1990	<u>7.500,00</u>
Gæld i alt	20.241,42
Passiver i alt	<u>5.852.751,27</u>

Resultatopgørelse og balance er opstillet på grundlag af vedlagte udskrift af fondens forvaltningsdepot nr. 0796-000974 i Bikubens Forvaltningsafdeling.

Forvaltningsdepotet er prohiberet i overensstemmelse med § 15 i bekendtgørelse nr. 97 af 15. marts 1985 om anbringelse af fondes midler og bestyrelsesvederlag m.v.

Forvaltningsafdelingen
København, den 2/5 1991
Søren Friis *Erna Jacobsen*

Forelagt og godkendt af bestyrelsen den 7/5 1991
Kåre B. Dullum *H. Spang-Hanssen* *Dan Fink*

Revisorerklæring:

Vi har revideret årsregnskabet 1990.

Administrationsomkostningerne udgør mere end 10 % af fondens bruttoindtægter.

Bortset fra ovennævnte er regnskabet aflagt efter lovgivningens og vedtægtens krav til regnskabsaflæggelse og giver efter vor opfattelse udtryk for resultatet af årets drift og den økonomiske stilling.

København, den 7/5 1991

RVT Revision A/S
Ole Artmann
statsautoriseret revisor

Emil Herborgs Legat

Resultatopgørelse for 1990

	kr.	kr.
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter		37.299,47
Pengeinstitutrenter		<u>3.897,25</u>
		41.196,72
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	19.200,00	
Fondsregisteret afsat for 1990	720,00	
Revision afsat for 1990	720,00	
Depotafgift	<u>203,90</u>	<u>-20.843,90</u>
		20.352,82
Afsat indkomstskat for 1990		<u>-5.800,00</u>
Resultat for året		<u>14.552,82</u>

Balance 31.12. december 1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver:</i>		
Obligationer, nom. værdier		382.550,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-22.442,85</u>
Obligationer til kursværdier		360.107,15
Pengeinstitutkonti	96.066,87	5.264,26
Mellemregningskonti	<u>-11.956,91</u>	<u>11.956,91</u>
Aktiver i alt	<u>84.109,96</u>	<u>377.328,32</u>
<i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1990	62.317,14	389.782,50
Årets driftsmæssige resultat	14.552,82	
Kurstab		<u>-12.136,70</u>
Legatkapitaler i alt ultimo 1990	<u>76.869,96</u>	<u>377.328,32</u>
<i>Gæld m.m.:</i>		
Afsat afgift Fondsregisteret	720,00	
Afsat revision	720,00	
Afsat fondsskat	<u>5.800,00</u>	
Gæld m.m. i alt	<u>7.240,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>84.109,96</u>	<u>377.328,32</u>

København, den 11/6 1991

<i>Aage Winther</i> kasserer	<i>Torben Huus</i> formand	<i>Bent Fuglede</i>
<i>Jytte R. Nilsson</i>	<i>Bent Christensen</i>	<i>Jens Peder Dahl</i>

Obligationsdepotkonti: Som prohiberende myndighed er noteret:
Fondsregistret eller Undervisningsministeriet.

Revisorerklæring:
Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 2/5 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statautoriseret revisor

Aksel Tovborg Jensens Legat

Resultatopgørelse for 1990

	kr.	kr.
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter		123.383,33
Pengeinstitutrenter		<u>7.558,94</u>
		130.942,27
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	71.007,65	
Hensat til uddelinger	30.000,00	
Fondsregisteret afsat for 1990	1.170,00	
Revision afsat for 1990	1.170,00	
Administrationsudgift iøvrigt	440,00	
Depotafgift	138,45	
Udskriftsgebyrer	<u>20,00</u>	<u>103.946,10</u>
		26.996,17
Afsat indkomstskat for 1990		<u>-1.150,00</u>
<i>Driftsposter vedr. tidl. år:</i>		25.846,17
Fondsregisteret & revision, regulering	-150,00	
		<u>-150,00</u>
Resultat for året		<u>25.996,17</u>

Balance 31.12. 1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver:</i>		
Obligationer, nom. værdier		1.218.000,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-42.630,00</u>
Obligationer til kursværdier		1.175.370,00
Pengeinstitutkonti	187.613,55	20.164,66
Mellemregningskonti	<u>-1.334,34</u>	<u>1.334,34</u>
Aktiver i alt	<u>186.279,21</u>	<u>1.196.869,00</u>
<i>Passiver:</i>		
Legatkapitaler:		
Kapitaler primo 1990	126.793,04	1.199.802,00
Årets driftsmæssige resultat	25.996,17	
Kurstab		<u>-2.933,00</u>
Legatkapitaler i alt ultimo 1990	<u>152.789,21</u>	<u>1.196.869,00</u>
<i>Gæld m.m.:</i>		
Afsat afgift Fondsregisteret	1.170,00	
Afsat revision	1.170,00	
Hensat til uddelinger	30.000,00	
Afsat fondsskat	<u>1.150,00</u>	
Gæld m.m. i alt	<u>33.490,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>186.279,21</u>	<u>1.196.869,00</u>

København, den 2/5 1991

Aage Winther
kassererThor A. Bak
formandPoul Lindegård Hjorth
redaktør

C. J. Ballhausen

Karsten Friis Johansen

Obligationsdepotkonti: Som prohiberende myndighed er noteret:
Fondsregistret.*Revisorerklæring:*

Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 2/5 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statautoriseret revisor

Inge Lehmann's Legat af 1983

*Resultatopgørelse for 1990**Indtægter:*

Obligationsrenter	72.757,00	
– udlagte renter ved oblg.køb	<u>2.103,90</u>	70.653,10
Aktieudbytte		5.730,00
Indbetaling		880,99
Indbetaling		53,20
Kontantrenter		<u>7.226,42</u>
		<u>84.542,72</u>

Udgifter:

Forvaltningsafgift	3.331,72	
Gebyrer	<u>370,00</u>	3.701,72
<i>Årets resultat:</i>		80.841,00
Overført fra forrige års regnskab:		<u>156.092,47</u>
Til disposition:		<u>236.933,47</u>
der er anvendt således:		
Legatuddelinger:		150.000,00
At overføre til næste års regnskab		<u>86.933,47</u>
		<u>236.933,47</u>

Kapitalregnskab 1990

	<i>Debet</i>	<i>Kredit</i>
Saldo pr. 1.1.1990 (kapitalko.)		338,02
Udtrukne obligationer		52.000,00
Solgte aktier		128.050,00
Solgte a-retter		232,00
Købte obligationer	179.351,05	
Købte A-retter	258,40	
Saldo pr. 31.12.1990 (kapitalko.)	<u>1.010,57</u>	
	<u>180.620,02</u>	<u>180.620,02</u>

*Status**Grundkapital:*

Obligationer til kursværdi	800.235,40
Aktier til kursværdi	341.836,00
Kapitalkonto	<u>1.010,57</u>
	1.143.081,97

Rådighedskapital:

Rentekonto	<u>86.933,47</u>
Fondens midler pr. 31. december 1990	<u>1.230.015,44</u>

Den Danske Bank
Forvaltningsafdelingen

Regnskabet godkendt af legatbestyrelsen.
København, den 5/4 1991

Ib K. Moustgaard

Elvin Kejlsø
formand

Willi Dansgaard

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat

Resultatopgørelse for 1990

	kr.	kr.
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter		51.801,11
Pengeinstitutrenter		<u>3.215,15</u>
		55.016,26
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	39.300,00	
Fondsregisteret afsat for 1990	780,00	
Revision afsat for 1990	780,00	
Udskriftsgebyrer	<u>20,00</u>	<u>-40.880,00</u>
		14.136,26
Afsat indkomstskat for 1990		<u>-1.700,00</u>
Resultat for året		<u>12.436,26</u>

Balance 31.12. 1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver:</i>		
Obligationer, nom. værdier		536.000,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-39.549,00</u>
Obligationer til kursværdier		496.451,00
Pengeinstitutkonti	79.203,87	8.065,86
Mellemregningskonti	<u>102.234,36</u>	<u>-102.234,36</u>
Aktiver i alt	<u>181.438,23</u>	<u>402.282,50</u>
<i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1990	158.291,97	411.901,00
Årets driftsmæssige resultat	12.436,26	
Kurstab		<u>-9.618,50</u>
Legatkapitaler i alt ult. 1990	<u>170.728,23</u>	<u>402.282,50</u>

Gæld m.m.:

Afsat afgift Fondsregisteret	780,00	
Afsat revision	780,00	
Anden gæld	7.450,00	
Afsat fondsskat	1.700,00	
Gæld m.m. i alt	<u>10.710,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>181.438,23</u>	<u>402.282,50</u>

København, den 2/5 1991

Aage Winther
kasserer

Thor A. Bak
formand

Poul Lindegård Hjorth

Kai Larsen

Obligationsdepotkonti: Som prohiberende myndighed er noteret:
Fondsregistret.

Revisorerklæring:

Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 2/5 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statautoriseret revisor

Suhrs Legat

Resultatopgørelse for 1990:

	kr.	kr.
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter		38.890,00
Pengeinstitutrenter		<u>117,19</u>
		39.007,19
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	97.044,77	
Fondsregisteret afsat for 1990	710,00	
Revision afsat for 1990	710,00	
Udskriftsgebyrer	<u>48,00</u>	<u>-98.512,77</u>
Resultat for året		<u>-59.505,58</u>

Balance 31.12. 1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver:</i>		
Obligationer, nom. værdier		476.000,00
Reguleringer til kursværdier		<u>-75.696,50</u>
Obligationer til kursværdier		400.303,50
Pengeinstitutkonti	33.203,79	
Mellemregningskonti	<u>156.889,20</u>	<u>-156.889,20</u>
Aktiver i alt	<u>190.092,99</u>	<u>243.414,30</u>
<i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1990	243.178,57	254.228,80
Årets driftsmæssige resultat	-59.505,58	
Kurstab		<u>-10.814,50</u>
Legatkapitaler i alt ultimo 1990	<u>183.672,99</u>	<u>243.414,30</u>
<i>Gæld m.m.:</i>		
Afsat afgift Fondsregisteret	710,00	
Afsat revision	710,00	
Hensat til uddelinger	<u>5.000,00</u>	
Gæld m.m. i alt	<u>6.420,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>190.092,99</u>	<u>243.414,30</u>

København, den 2/5 1991

Aage Winther
kassererErik Dal
præsidentObligationsdepotkonti: Som prohiberende myndighed er noteret:
Ingen.*Revisorerklæring:*

Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 6/6 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statautoriseret revisor

Thotts Legat

Resultatopgørelse for 1990

	kr.	kr.
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter		2.716,00
<i>Uddelinger & udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	3.789,50	
Depotafgift	126,00	-3.916,00
Resultat for året		<u>-1.200,00</u>

Balance 31.12.1990

	Disponibel kapital	Bunden kapital
<i>Aktiver</i>		
Obligationer, nom. værdier	36.100,00	
Reguleringer til kursværdier	-6.364,25	
Obligationer til kursværdier	<u>29.735,75</u>	
Aktiver i alt	<u>29.735,75</u>	<u>0,00</u>
<i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1990	31.763,20	
Årets driftsmæssige resultat	-1.200,00	
Kurstab	-827,45	0,00
Legatkapitaler i alt ultimo 1990	<u>29.735,75</u>	<u>0,00</u>
<i>Gæld m.m.:</i>		
Gæld m.m. i alt	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>29 735 75</u>	<u>0 00</u>

København, den 2/5 1991

Aage Winther
kassererErik Dal
præsident*Revisorerklæring:*

Foranstående legatregnskab har vi revideret.

København, den 2/5 1991
Revisionsfirmaet H. E. Noiesen
H. C. Gejlsbjerg
statsautoriseret revisor

Beretninger

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark

I serien »Aktuelt fra forskningen« er der holdt ti foredrag:

- 8.10.90 Rodney Cotterill: Neurale netværk og neurale netværk.
- 22.10.90 Forskningsprofessor, dr.techn. Viggo Tvergaard: Mekanik på computer: Store konstruktioner og mikromekanik.
- 5.11.90 Kai Hørby: Middelalderen alvorlig talt. Det 20. århundredes forskning.
- 19.11.90 Lektor, Ph. D. Richard G. Bromley: Palæoichnologi: Graven-
de dyr og deres underlag.
- 3.12.90 Flemming Lundgreen-Nielsen: Grundtvig og danskhed.
- 4.02.91 Lektor, dr.phil. Minna Skafte Jensen: Dansk nylatin.
- 18.02.91 Overlæge, dr.med. Simon Rune: Hvad ved vi om årsagen til
mavesår?
- 4.03.91 Lektor, dr.phil. Bengt Holbek: Tolkning af trylleeventyr.
- 18.03.91 Lektor, lic.scient. Eckart Håkansson: Geologi i Nordgrønland.
- 8.04.91 Peter Roepstorff: Om at veje proteiner.

Da den hidtidige formand for udvalget for udadrettet virksomhed Jes Forchhammer blev formand for Selskabets kassekommission, udtrådte han af udvalget, og i stedet blev Rodney Cotterill formand. Mogens Herman Hansen blev indvalgt i april i stedet for Birger Munk Olsen, som ikke ønskede genvalg.

Jørgen Maes, udvalgets sekretær

Selskabets Forskningspolitiske udvalg

Udvalget, der blev nedsat efter drøftelse af Selskabets forskningspolitiske rolle og muligheder på mødet 8.11., har afholdt 5 møder.

På de første møder blev spektret af mulige arbejdsopgaver diskuteret, og det blev vedtaget at indlede arbejdet med en ny undersøgelse af forskerrekutteringssituationen, for at følge Selskabets redegørelse af juli 1986 op. En arbejdsgruppe koordineret af Else Kai Hoffmann og Ove

Poulsen er nedsat for at foretage en større spørgeskemaundersøgelse med henblik på at få belyst så mange aspekter af forskerrekutteringen i Danmark som muligt. Det er planen at fremlægge resultaterne af arbejdet på et møde i Selskabet i april 1992.

Udvalget har desuden udarbejdet udkast til Selskabets udtalelser vedr. Danmarks Grundforskningsfond og Undervisningsministeriets oplæg vedr. en ny forskeruddannelse. Disse er efter drøftelser i Selskabet 7.2. og 2.5 1991 blevet sendt til henholdsvis undervisnings- og forskningsministeren, Undervisningsministeriets forskningsafd. og Folketingets forskningsudvalg.

Henning Sørensen

Jubilæumskomiteen

Med henblik på Selskabets forestående 250-års jubilæum nedsatte præsidiumet i januar 1989 et ad hoc udvalg bestående af

Claus Bræstrup	Jes Forchhammer
Bent Christensen (jur.)	Sekretariatschef Pia Grüner
Erik Dal	Birger Munk Olsen
Ole Feldbæk	Gert Kjærgård Pedersen (formand)

Komiteens arbejde har dels bestået i at planlægge en række aktiviteter, der på passende vis kunne markere Selskabet og dets rolle i dansk videnskab, og dels at fastlægge rammerne for jubilæumsfestlighederne. Således er der indgået en aftale med Mogens Blegvad om at skrive en bog om Videnskabernes Selskabs historie i tidsrummet 1942-1992 for hermed at komplettere arkivar Asger Lomholts monumentale fremstilling af Selskabets første 200 år. Endvidere er der indgået aftale med Olaf Pedersen om en engelsk videnskabshistorisk fremstilling af Videnskabernes Selskab 1742-1992 med internationalt sigte. Der planlægges også en debatbog om videnskabspolitik og videnskabsstyring og -finansiering under redaktion af Bent Christensen (jur.).

På jubilæumskomiteens opfordring har Selskabet udskrevet to prisopgaver:

*En skildring af A. W. Hauch (1755-1838) og hans virksomhed inden for videnskab
og kunst
og
Evolutionsteoriens modtagelse og gennembrud i Danmark*

til besvarelse inden 1.1. 1992, på hvilket tidspunkt forfatterne ikke må være fyldt 35 år. Besvarelser, der findes egnede, vil blive publiceret i Selskabets Historisk-filosofiske Meddelelser, og forfatteren vil modtage Selskabets sølvmedalje samt 25.000 kr.

I juni/juli afholdes i Selskabets lokaler et humanistisk jubilæumssymposium *The Greek City-State* under ledelse af Mogens Herman Hansen.

I tidsrummet 9.8.-17.9. vil der i Selskabets lokaler blive afholdt en række naturvidenskabelige symposier, hver af en uges varighed. Rækken indledes med Alfred Benzon Symposium 35, *DNA Repair Mechanisms*, under ledelse af dr. Vilhelm A. Bohr, dr. Karsten Wassermann og dr. Kenneth H. Kraemer. Det er naturligvis disse overordentlig velanskrevne arrangementer, der har været inspirationen for Selskabets følgende fem symposier: *Brain and Mind* under ledelse af Rodney Cotterill og Niels A. Lassen, *Invariants in Operator Algebra* under ledelse af Uffe Haagerup og Gert Kjærgård Pedersen, *Fundamental Processes in Sputtering* under ledelse af professor, dr.phil. Hans Henrik Andersen og Peter Sigmund, *Biodiversity in a Changing World* under ledelse af Niels Peder Kristensen og Kai Larsen og endelig *Ice Cores and Climate* under ledelse af Willi Dansgaard og Claus Hammer. Ideen med at afholde jubilæumssymposierne fortløbende vil – ud over den økonomiske fordel – tjene til at synliggøre dansk videnskab, og jubilæumskomiteen har anset dette som sin fornemste opgave. De ikke ubetydelige midler, der kræves for at afholde et så massivt symposieprogram, er endnu ikke tilvejebragt, men programmet forventes dækket af danske fonde. Foreløbig har Novo Nordisk Fond og Augustinusfonden doneret substantielle beløb hertil, ligesom Alfred Benzons Fond i løbet af de sidste år har bevilget i alt 400.000 kr. til festligholdelse af Selskabets jubilæum.

Selve jubilæet fredag den 13. november 1992 vil blive afholdt på Københavns Rådhus, hvor Borgerrepræsentationen vil være vært for et festmøde. Hendes Majestæt Dronningen samt repræsentanter for regeringen, Folketinget og samfundets videnskabsorienterede organisationer vil være indbudt. Om aftenen byder Selskabet til festforestilling i Det kongelige Teater. Torsdag den 12. november vil der blive afholdt et møde i Selskabet med deltagelse af de indbudte repræsentanter for nærstående udenlandske akademier, og om aftenen vil der være en stående souper for Selskabets medlemmer, deres ledsagere og indbudte gæster. Derefter vil jubilæumskomiteen forhåbentlig kunne se tilbage på et veloverstået jubilæum.

Gert Kjærgård Pedersen

ESF, European Science Foundation

På generalforsamlingen 1990 indvalgte det Ungarske Videnskabsakademi som medlem. Ansøgning foreligger fra det Polske Videnskabsakademi til behandling på næste generalforsamling. To andre organisationer blev indvalgt, nemlig IFREMER (Institut Français de Recherche pour l'Exploitation de la Mer) og Norges Landbrugsvidenskabelige Forskningsråd; således er der nu 56 medlemsorganisationer fra 20 lande.

En rapport om ESF Network Scheme blev forelagt med information om 22 påbegyndte Networks. Programmet vil fortsætte i yderligere 5 år. Hvert Network vil vare op til 3 år, og der vil blive påbegyndt op til 6 nye om året.

Generalforsamlingen vedtog 6 nye ESF Scientific Programmes:

- Chemistry of Metals in Biological Systems
- Non-Linear Systems
- Dynamics of Gas-Surface Interaction
- Programmes for Fellowships in Toxicology
- Environmental Damage and its Assessment
- Study of European Arctic Shelf

En væsentlig udvidelse i det forløbne år har været etableringen af EU-RESCO (European Research Conferences). Dette program er påbegyndt i 1990 i samarbejde med CEC og en række faglige sammenslutninger (EPS, EUCHEM etc.). Der blev afholdt 6 konferencer i 1990, 23 er planlagt for 1991. Finansieringen er ikke problemfri, f.eks. er bidraget fra CEC i 1991 og de følgende år endnu ikke fastsat.

ESF blev af den tyske forskningsminister Heinz Riesenhuber anmodet om at udfærdige en rapport om *Human Genome Project*. Rapporten er blevet udarbejdet under ledelse af D. Rees (formand for EMRC) og afleveret 20.3. 1991.

Eigil Præstgaard

Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie

Kommissionen mistede den 11. februar 1991 sit mangeårige medlem, fhv. overinspektør ved Nationalmuseets naturvidenskabelige afdeling, dr.phil. J. Troels-Smith. Han blev kort før jul 1990 æresdoktor ved Dur-

ham universitet som en anerkendelse for sin banebrydende indsats inden for palæobotanik. I vort Internationale Sekretariats Newsletter 1991 har kommissionens formand hyldet J. Troels-Smith i en nekrolog. Vi vil savne hans kritiske og velfunderede bidrag til vort virke. Medlem af Selskabets naturvidenskabelige klasse, professor, dr.med.vet. Peter Nansen, er indtrådt i kommissionen i Troels-Smiths sted. Selskabet har tiltrådt valget.

I juni 1990 deltog kommissionens sekretær i møder for eksperimentel arkæologi i Witteveen, Holland, og forelagde resultater af sine undersøgelser af ældre pløjeteknik med henblik på udgravnings- og analysemetoder for slid- og pløjesor. I Holland opmåltet pileformede træskær på museet i Assen, og i årets løb er flere nye danske fund af langjern, skær og muldfjæle blevet undersøgt, opmålt og vejet. Dette og hendes bidrag »Landsbyjordens dyrkning og udlodning« til jubilæumspublikationen: Jydske Lov 750 år, Viborg 1991, indgår som delundersøgelser i færdiggørelsen af publikationen »Ploughing Implements and Practices of Tillage in Denmark from the Viking Age to about 1800, Experimentally Substantiated«. Dette arbejde udføres på et forskningsstipendium fra Carlsbergfondet.

Til Tidsskrift for Landøkonomi 1991 ønskede udgiveren, Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, en artikel fra formanden Axel Steensberg om vort Internationale Sekretariats arbejde: »En jordnær forbindelse til verden omkring os«.

Præsidenten for vort sekretariats internationale komite, Dr. Alexander Fenton, der i efteråret 1990 blev professor ved Edinburgh Universitet og direktør for School of Scottish Studies, har som medredaktør af *Tools & Tillage* bistået os med sproglig revision af engelske afhandlinger, medens fhv. Oberkustos ved museet på Gottorp slot, Dr. Arnold Lühning, foretager oversættelser til tysk. I udgivelsen for 1990, vol. VI:3, publiceredes svejtseren Michael Goe's »Tillage with the Traditional Maresha in the Ethiopian Highlands«, ireren Niall D. K. Brady's »Early Ard Pieces in Finland« og den franske forsker Marie-Claude Mahias' »Identification of Tools: The Case of the Indian Khurpa«.

Driftsudgifter er i det forløbne år blevet bekostet af midler stillet til rådighed dels fra Borupris-Fonden, dels fra privat side. Nationalmuseet har vederlagsfrit ladet os benytte vore hidtidige lokaler i Brede, medens der arbejdes på at skaffe nye lokaler i nærmere tilknytning til Landbohøjskolen. Kommissionen takker museet for denne yderst kærkomne bistand.

Sofus Christiansen
Holger Rasmussen

Grith Lerche

Peter Nansen
Axel Steensberg

Kommissionen for forskningsarealer

Kommissionens formand, Jørgen Troels-Smith, afgik ved døden den 11. februar 1991.

Forskningsområdet Stavns Fjord

J. Troels-Smith var initiativtager til og primus motor bag sikringen af forskningsområdet Stavns Fjord, og selv arbejdede han periodevis i området fra sin tidlige ungdom og indtil sin død.

Fugle: Reservatinspektør Palle Uhd Jepsen og medarbejdere fra Skov- og Naturstyrelsens Reservatsektion har fortsat de ynglebiologiske undersøgelser af edderfuglebestanden i fjordområdet.

Under vejledning af Danmarks Miljøundersøgelser (Afdeling for Flora- og faunaøkologi) er der ved Aarhus Universitet iværksat et specialstudium af edderfuglebestandens reaktion på forstyrrelser.

Efter sældøden i sommeren 1988 på Bosserne og i det forløbne år er der konstateret en fremgang i bestanden.

Arkæologi: J. Troels-Smith og Peter Rasmussen har udtaget østersskaller fra to naturlige østersbanker beliggende i fjorden syd for Gammelholm. Kulstof-14-dateringer af østersskallerne viser, at de to banker er jævngamle med en Ertebølle-køkkenmødding på Hjortholm.

Naturpleje: Århus Amtsfredningskontor har videreført pleje af det fredede overdrevslandskab på Hjortholm med græsning af får, kvæg og heste.

Administration m.v.: I forbindelse med en ny struktur for Reservatforvaltningen i Skov- og Naturstyrelsen er vedligeholdelsen af feltstationen på Gammelholm overgået til Silkeborg Statskovdistrikt. Den faglige brug af feltstationen koordineres af Reservatsektionen ved Palle Uhd Jepsen.

Peter Rasmussen

Forskningsområdet Draved

De løbende aktiviteter (registrering af nedbør, grundvandstand, pollen-fald, EDB-bearbejdelse af trædata) er fortsat. Der er udført tællinger

af træopvækst og nye retrospektive målinger af højdetilvækst hos unge bøge. En publikation herom er under udarbejdelse. Arbejdet varetages af forstkandidat Peter Friis Møller, Danmarks Geologiske Undersøgelse.

Svend Th. Andersen

Forskningsområdet Løvenholm

Der er udført målinger af træernes tykkelsestilvækst og registreringer af det årlige pollenedfald.

Svend Th. Andersen

Tilføjelse til beretning for 1990/1991

Efter forslag fra Svend Th. Andersen og lic.scient. Peter Rasmussen har Selskabet accepteret en *nedlæggelse af Kommissionen for forskningsarealer*. Siden oprettelsen i 1968 har Kommissionen haft til formål at sikre uerstatelige naturarealer og organisere langsigtet forskning i disse. De tre forskningsarealer, Stavns Fjord på Samsø, Draved Skov i Sønderjylland og Løvenholm Skov på Djursland, er sikret på forskellig vis og har været genstand for intensiv forskning. Efter J. Troels-Smiths død er forskningen i Stavns Fjord afsluttet og vil blive genstand for en publikation udgivet af Nationalmuseet, mens aktiviteterne i Draved Skov og Løvenholm Skov vil blive vedligeholdt af Danmarks Geologiske Undersøgelse.

Svend Th. Andersen

Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug og de samtidige naturforhold

Kommissionens formand, Jørgen Troels-Smith, afgik ved døden den 11. februar 1991. Kommissionens arbejde blev hovedsagelig varetaget af J. Troels-Smith. Han har inden sin død færdigregistreret knoglefund fra Muldbjerg-bopladsen i Store Aamose. Det efterladte materiale findes på Nationalmuseet og vil blive søgt bearbejdet af forskellige specialister.

Svend Th. Andersen

Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie

Kommissionen har afsluttet registreringen af danske papirer i Universitetsbiblioteket i Oslo for perioden 1870-1914. Registreringen er foretaget af stud.mag.philos. Bodil Christian Erichsen og omfatter ca. 3.300 breve til 90 nordmænd fra 104 i hovedsagen danske forfattere. En introduktion

til registraturen, der kan benyttes ved henvendelse til Håndskriftafdelingen, Det kongelige Bibliotek, publiceres i bibliotekets tidsskrift *Magasin* i 1991. Herefter har kommissionen igangsat forberedelsen af en tilsvarende registrering af papirer for perioden 1814-1870.

På grund af alderspensionering er kommissionens mangeårige formand, førstebibliotekar, dr.phil. Svend Gissel, samt Rigsarkivets medlem, overarkivar, dr.phil. Vello Helk, udtrådt af kommissionen. På det ordinære møde d. 19. november 1990 indtrådte overbibliotekar, cand. phil. Erland Kolding Nielsen og seniorforsker, cand.mag. Harald Ilsø som repræsentanter for Det kongelige Bibliotek, og kommissionen konstituerede sig med overbibliotekaren som formand. Kommissionen består i øvrigt af professor emer., dr.phil. Poul Bagge, professor, dr.phil. Ole Feldbæk og professor, dr.phil. Poul Lindegård Hjorth, der desuden repræsenterer Det danske Sprog- og Litteraturselskab. I foråret 1991 udpegedes yderligere arkivar, cand.mag. Hans Kargaard Thomsen, Rigsarkivets 4. Afdeling, som Rigsarkivets medlem.

Kommissionen ønsker at takke de to udtrådte medlemmer for deres mangeårige, værdifulde virke i kommissionen.

Erland Kolding Nielsen

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Fra apoteker Palle Detlif, Århus, er modtaget et antal middelalderlige pergament-fragmenter, fundet på et loft i Mariager. Det drejer sig om breve, skøder, testamenter og kirkelige dokumenter, noget anvendt som omslags- og indbindingsmateriale og alt fra ca. 1100-1500-tallet. Materialet er afleveret til Rigsarkivet, hvor det er indordnet i samlingen Aftagne middelalderlige fragmenter. Lektor Claus Bjørn, København, har indsamlet diverse sjællandske mejeriarkiver, fortrinsvis forhandlingsprotokoller, der er afleveret til Erhvervsarkivet. Desuden har han besøgt Brahetrolleborg for at gøre sig bekendt med arkivsituationen der. Han har planer om i den forbindelse at etablere et samarbejde mellem Landbohistorisk Selskab og kommissionen dels for en nyregistrering af de Reventlowske samlinger, dels for en inkorporering af ret omfattende samlinger, bl.a. flere godsarkiver og grevskabets arkiv, der står under utilfredsstillende forhold.

Kommissionens udgifter har beløbet sig til 10.972,10 kr. til sekretærho-

norar og rejseudgifter. Året sluttede med kasse- og bankbeholdninger på 51.187,27 kr.

Troels Dahlerup

Svend Gissel

Sune Dalgaard

Troels Fink

Finn H. Lauridsen

CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum

Hesychios

1. Færdiggørelsen af Lattes Hesychiosudgave finansieres af Carlsbergfondet og udføres med seks måneders arbejde (normalt april-sept.) pr. år. Den fjerde arbejdsperiode vil være afsluttet pr. 1.10. 1991.
2. Som forudset i sidste års beretning er (a) registrering af Cyril-paralleler og -varianter fortsat og afsluttet pr. 1.10. 1990, og (b) gennemgang af andre paralleltekster, bestemmelse af kilder, gennemgang af moderne litteratur, samt tekstfastsættelse påbegyndt.
3. Halvdelen af det forudsete arbejde skønnes nu udført. Ved påbegyndelsen af den fjerde periode (1.4. 1991) udarbejdede jeg en detaljeret rapport over mit hidtidige arbejde på udgaven, inkluderende oplysninger om arbejdets anden halvdel, som forventes at resultere i udgavens færdiggørelse. Denne rapport er fremsendt til medlemmerne af kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum, til Carlsbergfondet, samt til diverse filologer i England, Tyskland, Frankrig og Italien, som er interesserede i græske leksikografer. Med rapporten fulgte en lille prøve på min udgave med tilhørende testimonier og kritisk apparat.

Peter Allan Hansen

Etymologicum Genuinum

Tekstrevisjonen på edb er fortsat. Der er nu indtastet en foreløbig tekst af alle artiklerne i bogstaverne A – Δ, ialt ca. 2700 gloser, som udgør ca. en tredjedel af hele værket. Der er allerede foretaget en revision af 1100 artikler af de indtastede næsten 1700 gloser i bogstavet A.

Klaus Alpers

TLL, Thesaurus Linguae Latinae

I løbet af 1990 er publiceret: Vol. X,1 fasc. V (pastor – paucus), en ny Index over excerperede tekster (225 sider) og en fascikel med »Praemonenda de rationibus et usu operis« på latin, tysk, engelsk, fransk, italiensk, spansk og russisk.

Cand.mag. Marianne Pade har fortsat sin virksomhed som redaktionsmedarbejder på bevilling fra Carlsbergfondet gennem hele året 1990.

Holger Friis Johansen

Kommissionen for Carlsbergfondets Syriske Ekspeditioner

På Selskabets møde den 6. december 1990 besluttedes det at genvælge museumsdirektør, mag.art. Peder Mortensen, professor, dr.phil. Eduard Nielsen, rigsantikvar, dr.phil. Olaf Olsen og forskningsstipendiat, fil.lic. Ingolf Thuesen til medlemmer af Kommissionen.

Det sidste bind i serien af udgravningspublikationer fra Hama foreligger nu i manuskript, udarbejdet af mag.art. Peter Pentz. Det omhandler den islamiske arkitektur på *tall'*en i Hama og forventes udsendt i løbet af vinteren 1991/92.

Endvidere er endnu et bind i serien Publications of the Carlsberg Expedition to Phoenicia: *Sūkās IX. The Chalcolithic and Early Bronze Age Periods* af Evelyn Oldenburg i trykken. Det udsendes som bind 14 i Selskabets Historisk-filosofiske Skrifter.

Peder Mortensen

Eduard Nielsen

Olaf Olsen

Ingolf Thuesen

Danmarks Akvarium, Charlottenlund

Knud Højgaards Fonds gave i anledning af 50-års jubilæet i 1989 var et større nybyggeri. Den samlede pris var godt 16 mio. kr., hvoraf gaven udgjorde 13,8 mio. kr. Byggeriet, der blev indviet i april, omfatter forbedrede adgangsforhold og billetsalg samt udvidelse af forhallen til næsten det tredobbelte. Her er indrettet en smuk café til 80 gæster, der har udsyn til skov og hav gennem en vældig glasvæg. Gulvet er belagt med lys marmor, og forhallen domineres af en stor, flot bambus under et ovenlysvindue.

I underetagen findes foruden stor garderobe og nyindrettede toiletter Skoletjenestens nye store »formidlings- og forundringsrum«, hvor eleverne i grupper kan udføre mindre forsøg som forberedelse til aktiviteter i

Akvariets almene udstillinger. Lokalet er forbundet med Akvariets vand- og trykluftsystem, såvel ferskvand som saltvand (i særskilt kredsløb og med køleanlæg) – alt udført i bedste kvalitet som følge af anselige offentlige og private tilskud. Det centrale udstyr udgøres af 7 specialborde med rummelige, fladbundede vaske, forsøgsrekvisitter og specialakvarier til forsøgsdyr. Skoletjenesten har udarbejdet en lang række forsøgsark og -beskrivelser, baseret på de foregående års forberedelser.

I efterårsferien var der åbent hus i rummet. Her demonstreredes karakteristiske træk ved en række robuste havdyr, der lagde ryg til flere tusind menneskers berøringer.

Byggeriet har også omfattet opførelse af en elevator fra gadeniveau op til forhallen og ned til garderobe og handicaptolet i underetagen. To andre steder i Akvariet har Vanførefonden og Simon Spies Fonden støttet indretning af trappelifte, så bevægelseshæmmede nu kan færdes overalt i publikumsafdelingen.

Som i 80'ernes første år har direktør Arne Schiøtz påtaget sig en miljørelateret opgave i udlandet, denne gang i Bhutan. Ligesom sidst er medlem af bestyrelsen, dr.phil. Torben Wolff, i den pågældende periode (1. okt. 1990-30. sept. 1992) tiltrådt som direktør.

Torben Wolff

Physica Scripta

Physica Scripta udgives af de videnskabelige akademier og de fysiske foreninger i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Hovedredaktionen er placeret i Stockholm hos Kungliga Vetenskapsakademien med fil.dr. Anders Bárány som hovedredaktør og med Peter Carlé som teknisk redaktør. Marie Osvald Caffrey er vendt tilbage som ansvarlig for manuskripterne, mens ansvaret for økonomi, abonnement og fordeling varetages af Åsa von Krusenstjerna. Kontrakten med AIP er opsagt fra januar 1991, således at al fordeling og abonnementstegning i fremtiden styres fra Stockholm. Roger Wäppling har påtaget sig at udbygge computerfaciliteter for registrering og behandling af manuskripter. Systemet har været afprøvet i lille målestok i forbindelse med EPS-faststoffysikkonferencen i Exeter i april. De her nævnte redaktionsmedarbejdere får assistance fra omkring 30 fagredaktører fra udgiverlandene, Europa i øvrigt samt USA.

En ny bestyrelse er sammensat fra januar 1991, bestående af H. L. Pécseli og P. Gregers Hansen fra Danmark, S. Stenholm (næstformand) og R. Nieminen fra Finland, T. Sigfússon og S. J. Johnsen fra Island, T.

Riste (formand) og K. Mork fra Norge og I. Martinson samt L. Stenflo fra Sverige.

Den videnskabelige profil for *Physica Scripta* er ikke ændret i det forløbne år. Det samlede antal sider i de ordinære numre var omtrent 3200, ca. 15 % mere end hvad der var forventet ved årets begyndelse. Desuden er udkommet 5 numre i temaserien. Disse omhandlede kernefysik, numerisk simulering, spektroskopi, faststoffysik og elementar-partikel-fysik med relation til kosmologi. Hertil kommer en særtryksamling af artikler om atomare kollisioner. Den økonomiske situation er god. En reserve er oparbejdet, så selvom 1991 antagelig ender med et mindre underskud, er de økonomiske udsigter for tidsskriftet gode.

Hans L. Pécseli

Acta Zoologica

I årets løb udkom vol. 71 planmæssigt med fire hefter med tilsammen 249 sider. Det er tilfredsstillende, at hefterne nu er ved at udkomme i kvartalernes første måned, hvilket giver en behagelig sikkerhed mod forsinkelser, som går ud over de normale terminer.

Tilgangen af manuskripter har været stabil, og vi kan stadig arbejde med, at ca. to trediedele af manuskripterne antages, de allerfleste dog efter en eller flere revisioner, hvor vi har stor glæde af de mange referees, som lægger megen energi i at hjælpe forfatterne.

Forfatterne har repræsenteret følgende lande: Australien, Belgien, Brasilien, Canada, Danmark, England, Frankrig, Italien, Jordan, Kina, Norge, Spanien, Sverige, USA og Østrig. Flest manuskripter er kommet fra USA.

Claus Nielsen

Dansk Bilharziose Laboratorium

I beretningsperioden har DBL taget den moderniserede og delvis nybyggede laboratoriebygning i brug, doneret af Knud Højgaards Fond (ca. 13 mio. kr.). En anden væsentlig begivenhed er, at der er truffet en associeringsaftale med Københavns Universitet. Formålet hermed har været at forstærke og formalisere et allerede eksisterende samarbejde omkring undervisning og forskning med specielt henblik på u-lands-relevante aspekter. Det indebærer bl.a., at visse af DBL's videregående kurser samt dets Ph.D.uddannelser får Universitetets stempel.

En konsekvens af denne aftale er en ændret sammensætning af DBL's bestyrelse. Her vil i fremtiden sidde repræsentanter for det samfundsvidenskabelige, det sundhedsvidenskabelige og det naturvidenskabelige fakultet ved KU samt en repræsentant for KVL. Da disse personer må siges at varetage de funktioner, som hidtil har været opgaven for bl.a. Videnskabernes Selskabs repræsentant i bestyrelsen (videnskabelig indsigt, kontaktperson til danske forskningsmiljøer m.v.), er der her skabt en naturlig anledning til, at denne forpligtelse ikke længere påhviler Selskabet. Vi kunne godt have opretholdt en plads i bestyrelsen, men på grund af den sædvanlige afvejning af de forskellige interessegruppers repræsentation ville det have medført en meget upraktisk forøgelse af dennes størrelse. Dette er derfor den sidste beretning fra DBL.

I de 20 år, undertegnede har repræsenteret Selskabet i DBL's bestyrelse, er der sket en markant udvikling. Oprindeligt beskæftigede man sig primært kun med systematikken hos de snegle, der overfører sygdommen Bilharziose. Nu undervises og forskes der i vandbårne parasitiske sygdomme hos mennesker og husdyr i almindelighed. Parallelt hermed er der sket en kraftig udvidelse af staben fra oprindeligt 3-4 faste VIP til nu 12 faste plus 4-5 fondslønnede videnskabelige medarbejdere. Laboratoriets forskning nyder international anerkendelse inden for området, og dets undervisningstilbud er meget værdsatte og stærkt efterspurgt i de lande, som de henvender sig til. Dette skyldes en meget dygtig medarbejderstab, der også i fremtiden må forventes at præstere vigtig forskning, og på undervisningssiden indgå som et vigtigt element i dansk u-landspolitik.

Bent Christensen

UAI, UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

65. generalforsamling i Paris 9.-15. juni 1991

På denne generalforsamling var 28 landes videnskabsakademier repræsenteret. Som sædvanlig var de delegerede fra den vestlige verden i overtal; fra de øvrige verdensdele deltog repræsentanter for Israel, Indien, Korea, Japan, Australien, Ægypten, Marokko og Ghana, medens der fortsat ikke havde indfundet sig nogen repræsentant for det kinesiske videnskabsakademi. Undertegnede var delegeret for Videnskabernes Selskab, og ud over at deltage i generalforsamlingens plenarmøder og møderne i Unionens 39 kommissioner, hvor disses publikationsforetagender

blev drøftet, deltog jeg i egenskab af medlem af Unionens forretningsudvalg og af generalforsamlingens »commission des affaires internes« og »commission des finances« i fire møder afholdt af disse organer. Yderligere fungerede jeg som rapportør for kommission XII (Monumenta Musicae Byzantinae) og XVIII (A Critical Pāli Dictionary).

Publikationsvirksomheden forløber fortsat tilfredsstillende i de ni kommissioner, Videnskabernes Selskab er tilknyttet (opregnet på de følgende sider). Den tiende kommission, Selskabet tidligere var med i: Atlas Linguarum Europae, er nu definitivt nedlagt. Rapporten for det danskledede projekt Monumenta Musicae Byzantinae blev modtaget med tilfredshed. Hvad angår det andet projekt under dansk ledelse: A Critical Pāli Dictionary, fremkaldte undertegnede redegørelse for den foreløbige redning af ordbogens afsluttende konsonantafsnit (se nedenfor under XVIII) direkte begejstring hos kommissionens medlemmer, med efterfølgende applaus!

På generalforsamlingens afslutningsmøde blev italieneren Aurelio Roncaglia valgt til ny vicepræsident, medens englænderen Eric W. Handley indvalgte i forretningsudvalget.

Næste års generalforsamling vil blive afholdt i Bruxelles i dagene 14.-20. juni 1992.

Rudi Thomsen

Forretningsudvalget

Den 12. og 13. februar 1991 deltog undertegnede i UAI's årlige forretningsudvalgsmøde i Institut de France, Paris. Efter at det var konstateret, at Unionens finanser befinder sig i god orden, drøftedes situationen inden for dens forskellige publikationsforetagender. Herunder diskuterede man forskellige kandidater til at overtage posten som direktør for Tabula Imperii Romani som afløser for den nylig afdøde professor G. Caretoni. Endvidere blev det oplyst, at alle forsøg på at få det suspenderede projekt Atlas Linguarum Europae retableret er definitivt mislykket. Endelig modtog man med stor tilfredshed min rapport om den rundbordskonference vedrørende A Critical Pāli Dictionary, som med finansiel støtte fra UAI blev afholdt i København i november 1990, og som resulterede i, at arbejdet med ordbogens konsonantafsnit nu har kunnet påbegyndes med finansiel sikring for i hvert fald et år.

Samarbejdet med European Science Foundation har som sædvanlig været tilfredsstillende. Endvidere har UAI's sekretariat haft forhandling

med en højerestående embedsmand fra EF, som har tilkendegivet, at der fra denne organisations kulturelle midler eventuelt vil kunne gives en femårig bevilling til et forskningsprojekt under UAI. På baggrund heraf fremførtes som en foreløbig idé muligheden af udarbejdelsen af et atlas over de europæiske sprogs udbredelse. Men samtidig med, at alle gik ind for at stille sig positivt over for et samarbejde med EF, var der enighed om fortsat at lægge vægt på UAI's internationale karakter, og i sammenhæng hermed blev det besluttet at udbygge påbegyndte kontakter med en række akademier, der ikke er tilsluttet Unionen: ikke alene i Sovjetunionen, Bulgarien og Rumænien, men også i Syrien, Thailand og Brasilien, med det langsigtede formål at få dem optaget som medlemmer.

UAI's sekretariat har modtaget forslag om et nyt publikationsforetagende under Unionens auspicer, nemlig Dictionnaire des termes et concepts manichéens. Dette forslag vil blive sendt til ekspertudtalelse med henblik på en senere forelæggelse for generalforsamlingen.

På et efterfølgende møde med to repræsentanter for Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines (CIPSH) blev der givet oplysninger om denne UNESCO-organisations tilskud til forskellige publikationsforetagender under UAI, og først og fremmest blev der indgående redegjort for den yderst vanskelige finansielle situation, hvori såvel UNESCO som CIPSH befinder sig, med de beklagelige følgevirkninger, det uundgåeligt vil få for UAI.

CIPSH's næste generalforsamling, til hvilken UAI vil kunne sende indtil syv delegerede, er nu fastlagt til perioden 17.-22. september 1992 og vil finde sted i Harare, Zimbabwe.

Rudi Thomsen

I. CVA, Corpus Vasorum Antiquorum

Thorvaldsens Museum, fasc. 1, Vases attiques à figures noires, par Torben Melander. MS er færdigt, og der søges økonomisk støtte til udgivelsen på baggrund af indhentede trykkeritilbud.

Ny Carlsberg Glyptotek, fasc. 1, Greek Geometric and Archaic vases, by Jette Christiansen. MS ventes færdigt i løbet af 1991. Der søges økonomisk støtte til udgivelsen.

Nationalmuseet. Der arbejdes på et opsamlingsbind af erhvervelser, siden fasc. 8 udkom (1963), samt ikke tidligere publicerede ældre erhvervelser. Desuden planlægges et supplementsbind med profiltegninger af udvalgte vaser fra de ældre CVA-fascikler.

Ud over nationalkomiteens egentlige medlemmer er museumsinspektør, mag.art. Bodil Bundgaard Rasmussen, Nationalmuseets antiksamlings, medarbejder ved CVA.

Jette Christiansen

V. NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis

Af NGML er publiceret fasciklen *pars-passerulus*.

Af Ordbog over Dansk Middelalderlatin (Lexicon Mediae Latinitatis Danicae) er publiceret 3. fascikel, *continentia-evinco*. For redaktionen står Peter Terkelsen og Otto Steen Due, AaU.

Holger Friis Johansen

Birger Munk Olsen

XII. MMB, Monumenta Musicae Byzantinae

Siden sidste beretning (se Oversigt 1989-90, s. 117) er Bjarne Schartaus udgave af Hieronymos Tragodistes udkommet (Corpus Scriptorum de Re Musica, Bd. 3: *Hieronymos Tragodistes, Über das Erfordernis von Schriftzeichen für die Musik der Griechen*. Wien 1990). På adskillige planlagte bind i samme underserie skrider arbejdet godt fremad; dette gælder især bd. 5 (*Traktat des Pseudo-Damaskenos*, edd. G. Wolfram und Chr. Hannick) og bd. 6 (*A late Byzantine anonymous treatise on the tones of the art of chanting*, ed. Bj. Schartau).

Til hovedseriens facsimileudgave af *Sticherarium Ambrosianum* (edd. Lidia Perria et Jørgen Raasted) er der fra Biblioteca Ambrosiana i Milano leveret specialoptagelser af hele manuskriptet. Anvendelsen af denne overordentlig kostbare fotograferingsteknik (ITL 15.800.000 = DKK 82.081,96) er blevet muliggjort ved et bidrag fra Carlsbergfondet på DKK 50.000 og var nødvendig p.g.a. originalens meget svage røde blæk (til overskrifter, toneartsangivelser og interlineære musikvarianter), som ikke kunne fanges ved normal fotografering.

John Bergsagel Henrik Glahn Jørgen Raasted Christian Thodberg

Uddrag af regnskab for MMB for kalenderåret 1989

Indtægt:

Overført fra forrige regnskab	65.311,22
Union Académique Internationale (for 1989/90 og 1990/91)	18.567,50
Carlsbergfondet	50.000,00
Renter	1.893,45
	<hr/>
I alt	135.772,17

<i>Udgift:</i>	
Medhjælp	9.000,00
Fotografier m.v.	82.669,81
Diverse	175,00
Kassebeholdning	<u>43.927,36</u>
I alt	135.772,17

J. Raasted

XVIII. CPD, A Critical Pāli Dictionary

Efter nyvalg i januar 1991 består nationalkomiteen af Jes Asmussen, Søren Egerod, Olof Lidin (formand fra 1. juli 1991), Jørgen Rischel og Rudi Thomsen (formand til 30. juni 1991).

Efter mange årtiers arbejde er ordbogens vokalfafsnit nu nået til vejs ende med udsendelsen af bind II hæfte 17 i januar 1991.

På baggrund af, at Carlsbergfondet og Statens Humanistiske Forskningsråd ved vokalfafsnittets afslutning har indstillet deres hidtidige finansiering af ordbogen, blev der, med økonomisk støtte fra UAI, i november 1990 afholdt en international konference i København om ordbogens fremtid med deltagere fra Japan, Frankrig, Tyskland, England, Sverige og Danmark. På denne konference blev det konstateret, at der specielt takket være storstilet japansk støtte foreløbig er sikret en fortsættelse af ordbogen i et år i form af udarbejdelsen af det første hæfte af det omfattende konsonantafsnit. I tilfælde af, at finansieringen kan sikres fremover, skulle det ifølge en vedtaget udgivelsesplan være muligt at afslutte konsonantafsnittet i løbet af 20 år, med udsendelsen af et hæfte pr. år.

Ordbogens danske videnskabelige medarbejdere, redaktør, mag.art. Ole Holten Pind og redaktionssekretær Charlotte Hersaa, er nu i færd med at udarbejde det omtalte første hæfte af bind III, som ventes udsendt omkring nytår 1992.

Rudi Thomsen

XX. CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium

Arbejdet i nationalkomiteen ligger stadig hen på grund af restaureringen af Nationalmuseet og den dermed manglende mulighed for tilgang til samlingerne.

Arild Hvidtfeldt

Inge Schjellerup

XXII. FAA, Fontes Historiae Africanae

I løbet af 1990 har lektor Ole Justesen arbejdet videre med noteapparat og endelig redigering af det danske manuskript, som danner grundlag for oversættelsen til engelsk af de danske kilder til Guldkystens historie 1657-1754, og det færdigredigerede materiale er løbende sendt til oversætteren, James Manley.

Af det samlede materiale på ca. 700 computersider er der udarbejdet oversættelse af 233 sider, dækkende perioden 1657-1711. De næste 50 sider, der omhandler perioden frem til 1720, er under oversættelse, medens brevene fra perioden 1722-1735, der omfatter ca. 200 sider, er under færdiggørelse til oversættelse.

Niels Steensgaard

XXVI. SNG, Sylloge Nummorum Graecorum

Takket være fortsat støtte fra Gösta Enboms Fond har dr.phil. Jan Zahle, som forestår publiceringen af de to planlagte supplementsbind til Den kongelige Mønt- og Medaillesamlings store Sylloge, i det forløbne år kunnet afslutte bearbejdelsen af de græske mønter fra Pontos, Mysien og Kilikien.

Rudi Thomsen

XXVIII. LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae
Classicae

Registreringen af materiale i danske museer er afsluttet. Af det samlede lexicon er materialet til og med Herakles publiceret.

Karsten Friis Johansen

XXXI. ALE, Atlas Linguarum Europae

Der afholdtes hovedredaktionsmøde i Moskva 13.-16. april 1990. Ifølge mødereferater til nationalkomitéerne synes der på slavisk, især russisk grund at have været livlig aktivitet med henblik på pionerundersøgelser/markarbejde ud fra Second Questionnaire (Q.II), den morfologisk-syntaktiske ALE-spørgeliste. Disse undersøgelses resultater i forbindelse med revisionsforslag til Q.II agtes publiceret i nær fremtid.

I øvrigt synes der forud for og under mødet i Moskva at have været bestræbelser i retning af en reorganisation af ALE-arbejdet. Som et vigtigt resultat heraf er nu fremkommet et tilbud formidlet gennem professor Viereck, Universitetet i Bamberg, Bayern, om at der i universitetsregi sammesteds vil kunne oprettes og finansieres et sekundært ALE-sekretariat til aflastning af det primære sekretariat i Firenze.

Dette tilbud, der forekommer generøst med henblik på såvel videnskabelig som teknisk-administrativ bemanning, forventes accepteret på det kommende møde i hovedredaktionen i Warszawa 13.-17. maj 1991, hvor revisionsarbejdet (omtrykket) af ALE I.3 vil blive forelagt, og hvor der vil blive redegjort for ALE I.4 (under tryk) og for de følgende publikationer. Prof. Arnold Dalen (Trondheim) og formentlig også prof. Lennart Elmevik (Uppsala) vil give møde for henholdsvis Norge og Sverige. Inger Ejskjær vil være til stede i egenskab af dansk hovedredaktionsmedlem.

Det løbende arbejde for den danske nationalkomité er i årets løb varetaget af Inger Ejskjær.

Det er på UAIs generalforsamling i Paris i juni 1991 endeligt fastslået, at denne kommission er nedlagt.

Inger Ejskjær

XXXV. JAI, JEWISH ART INDEX

Rapportøren fik lejlighed til at se korrekturen til *The Copenhagen Volume* under sit ophold i Jerusalem. Bindet blev forelagt af professor, dr. Bazalel Narkiss og professor, dr. Aliza Mushlin Cohen. Sidstnævnte er blevet udnævnt til ansvarshavende redaktør for JAI.

Endvidere var det muligt at foretage søgninger på materialet på Center for Jewish art, The Hebrew University.

Korrekturen var tilfredsstillende. Materialet skal igennem endnu en edb-behandling, og det skal opdateres bibliografisk, hvorefter det så, hvis elektronikken ellers tillader det, skulle være klart ved udgangen af indeværende år.

Ulf Haxen

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL OF SCIENTIFIC UNIONS

ICSU's medlemmer er dels de internationale unioner, dels nationale akademier eller lignende organisationer. ICSU's formål er at fremme

internationalt samarbejde om forskning, og organisationen tager sig dels af generelle problemer, dels af interdisciplinære forskningsprogrammer.

Videnskabernes Selskab er det danske medlem af ICSU, og Danmark er medlem af samtlige unioner under ICSU. For hver union er der en dansk nationalkomite (se disses beretninger). Hver dansk nationalkomite har et medlem i den danske ICSU-nationalkomite, der varetager den danske tilknytning til ICSU og tillige tager sig af de problemer og forskningsprogrammer, som behandles af ICSU.

Den 1.-5.10. 1990 afholdtes ICSU's 23. generalforsamling i Sofia, Bulgarien. Axel Michelsen repræsenterede den danske ICSU-nationalkomite. De vigtigste punkter (set ud fra danske interesser) var spørgsmålet om frit internationalt forskningssamarbejde, geosfære-biosfære-programmet samt finansieringen af samarbejdet.

ICSU opretholder et princip om fri adgang til møder arrangeret af ICSU eller dets tilknyttede unioner for alle forskere, uanset deres herkomst. En stående ICSU-komite medvirker til princippet's realisering, bl.a. ved at formidle visum for forskere, der vil deltage i møder i lande, som deres regering ikke har diplomatiske forbindelser med. Princippet er i de senere år blevet anfægtet af den boycott af Sydafrika, som adskillige lande har vedtaget, men som på det videnskabelige område nu kun praktiseres af Japan, Indien og de fleste afrikanske lande. For Danmarks vedkommende har problemet fundet en pragmatisk løsning. Der synes nu også at være en opblødning på vej for Indien og Japan.

ICSU's Standing Committee on the Free Circulation of Scientists (formand: Inga Fischer-Hjalmars, Sverige; dansk kontaktperson: undertegnede) har i løbet af de seneste 2 år behandlet 58 sager om visum, hvoraf mange har involveret flere forskere. Ca. $\frac{3}{4}$ af sagerne ender positivt, efter at ICSU-komiteen har blandet sig i dem. En anden og mindre gruppe af sager drejer sig om forskeres adgang til at forske og til at kommunikere med andre forskere, for tiden specielt sager fra Kina. Komiteen opretholder et konstant pres på de kinesiske myndigheder, tilsyneladende med et (efter omstændighederne) positivt resultat.

Til generalforsamlingen forelå rapport nr. 12 om Global Change, hvori der gives en oversigt over planlægningen af de mange delområder. Der har i alt medvirket ca. 650 forskere i planlægningen. Heraf er kun en enkelt dansker (der ikke repræsenterer Danmark, men UNESCO). Det må således desværre konstateres, at den lange tøven i Danmark har stillet os uden for indflydelse med hensyn til programmets indhold. Ydermere er et af de danske tyngdepunkter, isforskningen, ikke med i IGBP (Inter-

national Geosphere-Biosphere Programme), men inkluderet i WCRP (World Climate Research Programme). To ud af de i alt 10 delprojekter i IGBP er nu startet, og de øvrige forventes igangsat i løbet af de kommende 1-5 år. ICSU har siden 1980 sammen med FN-organisationen WMO (World Meteorological Organization) været engageret i WCRP og bidrager årligt med 200.000 USD hertil. Desuden er der fortsat 20-30 andre internationale programmer inden for det område, der dækkes af IGBP. En koordinering og rationalisering i denne jungle synes fortsat stærkt påkrævet.

I rapporten for 1988 (Oversigt 1988-1989, s. 125-126) nævnte jeg den meget uigennemskuelige økonomi for ICSU og dets unionsmedlemmer. Nogle af unionerne er meget fattige, medens andre har store formuer (hvoraf en del dog kan være betroede midler). Desværre er der ikke nogen klar opdeling på disse forskellige aktiviteter i regnskaber og budgetter, og det er derfor meget svært at gennemskue, hvad kontingenterne egentlig går til. Endnu vanskeligere er det at afgøre, om kontingentforhøjelser ud over inflationen er rimelige og nødvendige. Disse forhold er desværre stadig gældende.

For ICSU's vedkommende var der i mødeindkaldelsen foreslået årlige stigninger på 8 % i de kommende 3 år, men på generalforsamlingen blev det af finanskomiteen strammet til 10-12 %. Efter en livlig debat fastsatte generalforsamlingen stigningstakten til 5 %. Dette svarer til inflationen i USD og er således lig med nulvækst. Ved sidste generalforsamling blev de årlige stigninger for 1990 og 1991 fastsat til 8 % – mod bl.a. vor stemme. Danmark er for tiden i kategori 15 (17.003 USD i 1990) og rykker i 1991 ned i kategori 14 (med et bidrag på 16.289 USD). For årene 1992, 1993 og 1994 bliver kontingentet således ca. 17.100, 17.950 og 18.850 USD).

Som scientific associates (tilknyttede uden stemmeret) blev følgende optaget: ICA (the International Cartographic Association), IDF (the International Diary Federation) og ILSI (the International Life Science Institute). Det bemærkes, at ICSU fortsat har en massiv overvægt af monofaglige/grundforsknings-organisationer, og at formentlig ca. halvdelen af de internationale naturvidenskabelige unioner m.m. ikke er repræsenterede.

Inderen M. G. K. Menon vil fortsætte som formand indtil 1993, hvor han afløses af ireren Jan C. I. Dooge (tidligere irsk udenrigsminister og præsident for the Royal Irish Academy). Menon er desværre blevet minister siden sit valg til ICSU-formand. Selvom det letter hans adgang til at

få toppolitikere i tale i medlemslandene, svækker det princippet om ICSU som en non-governmental organisation.

Det blev vedtaget at holde den næste ICSU-generalforsamling i Santiago, Chile, i den første uge af oktober 1993.

Axel Michelsen

COSPAR, Committee on Space Research SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics

Ved møde i nationalkomiteen 30.4. 1990 trak Eigil Ungstrup sig tilbage som formand og ICSU-repræsentant og efterfulgtes af Flemming Bonde-Petersen. Da Bonde-Petersens berøring med SCOSTEP-området er begrænset, var der enighed om at vælge en repræsentant specielt for SCOSTEP, Ib Steen Mikkelsen, som rapporterer til formanden.

Den internationale SCOSTEP-komite afholdt møde i Haag juni 1990 i tilknytning til COSPAR-mødet, dog uden dansk deltagelse.

Rapport om danske aktiviteter i Middel Atmosfære Programmet (MAP) i 80'erne er sendt til SCOSTEP 30.3. 1990. Der er varslet kontingentforhøjelse fra USD 200 til USD 400 fra 1.1. 1993.

Ib Steen Mikkelsen

IAU, International Astronomical Union

Ved hjælp af IAU's Information Bulletin orienteres danske astronomer om unionens og dens ca. 30 kommissioners virksomhed. Der har været afholdt en række kollokvier og symposier med dansk deltagelse.

Poul Erik Nissen

ICL, Inter-Union Commission on the Lithosphere

Det internationale lithosfæreprogram (ILP, International Lithosphere Program) er i 1990 af ICSU godkendt for en ny femårsperiode. Det nye program vil fortsat være centreret om studiet af lithosfærens dynamik og udvikling og med særlig vægt på følgende fire hovedtemaer: Geoscience of Global Changes, Contemporary Dynamics and Deep Earth Processes, Continental Lithosphere og Oceanic Lithosphere. A.W. Bally, USA, er ny præsident og M.J. Berry, Canada, ny sekretær.

Danske forskere er fortsat aktivt involveret i flere internationale lithosfære-forskningsprojekter inden for ILP's område og inden for områder af

generel betydning for forståelsen af skorpe/lithosfæresystemets struktur og udvikling.

Niels Balling

IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme

Nationalkomiteen har i 1990 afholdt to møder. Ved det første møde i februar konstituerede komiteen sig, og retningslinier for det fremtidige arbejde blev behandlet. Komiteen arbejder på en oversigt over danske IGBP-aktiviteter. Ud over oversigtens betydning for nationalkomiteens videre arbejde skal denne oversigt danne grundlag for kontakt mellem danske forskere, som deltager i IGBP-projekter eller IGBP-lignende aktiviteter.

For tiden er følgende IGBP-kerneprojekter vedtaget: International Global Atmospheric Chemistry Programme (IGAC); Joint Global Ocean Flux Study (JGOFS); Past Global Changes (PAGES); Biospheric Aspects of the Hydrological Cycle (BAHC); Global Change and Terrestrial Ecosystems (GCTE). Følgende projekter er under forslag: Land-Ocean Interactions in the Coastal Zone (LOICZ); Stratosphere-Troposphere Interactions and the Biosphere (STIB); Global Analysis, Interpretation and Modelling (GAIM). En række potentielle kerneprojekter er under diskussion: Global Ocean Euphotic Zone Study (GOEZO); Global Change and Ecological Complexity (GCEC).

Mulighederne for finansiering af dansk deltagelse i IGBP-projekter er ikke ganske afklaret; men nationalkomiteen følger udviklingen af programmer inden for EF og Norden, SNF's strategiplaner og regeringens planlagte miljøforskningsprogram. Med hensyn til klimaforskning er der tæt kontakt mellem IGBP- og WCRP-komiteerne.

Claus Hammer

IGU, International Geographical Union

Der er i 1990 afholdt 2 møder i Nationalkomiteen. IGU Bulletin XXXIX, 1989 nr. 2 er udsendt i 75 eksemplarer til de geografiske institutter ved højere læreanstalter og til en række videnskabeligt arbejdende geografer. Danske geografer deltager aktivt i følgende commissions og study groups inden for IGU: Geographical Education, Mountain Geology, Urban Systems and Urban Development, Coastal Environment,

Marine Geography, Frost Action Environments og Famine Research and Food Production Systems.

De nordiske nationalkomiteer for geografi har udarbejdet planer om samarbejdsmuligheder inden for et Norden-Atlas med henblik på miljøet. Der er i Nordisk Kulturfond i 1990 ansøgt og bevilget et arbejdsprogram. Et færdigt udkast til et Atlas over Norden – et Verdensatlas er første resultat af det nordiske samarbejde.

N. Kingo Jacobsen

IMU, International Mathematical Union

Nationalkomiteen for IMU informerer danske matematikere om IMU's arbejde gennem Dansk Matematisk Forenings ugeskrift MAT-NYT.

Lektor Mogens Niss, RUC, er sekretær for eksekutivkomiteen for ICMI (International Commission on Mathematical Instruction). Lektor, lic.scient. Bent Hirsberg, Rosborg Gymnasium, Vejle, er dansk delegeret til ICMI. Lektor Kirsti Andersen, Aarhus Universitet, er sekretær for eksekutivkomiteen for Joint Commission on the History of Mathematics.

I tilknytning til den internationale matematikerkongres i Kyoto 21.-29. august 1990 afholdt IMU generalforsamling 18.-19. august i Kobe (Japan). Som danske delegerede deltog Johan L. Dupont og Bent Fuglede. Den næste internationale matematikerkongres afholdes i Zürich i 1994.

Bent Fuglede

INQUA, International Union for Quaternary Research

Den danske nationalkomite for INQUA afholdt møde i februar 1990. I løbet af sidste beretningsperiode har det vist sig, at nationalkomiteen ikke ser sig i stand til at sende en dansk repræsentant til INQUA's XIII. Internationale Kongres i Kina, men det forsøges stadigvæk at finde en dansk deltager, der vil repræsentere komiteen.

Nationalkomiteens sekretariat orienterer medlemmerne løbende, mens de forskere, der er tilknyttet INQUA's kommissioner og subkommissioner, orienteres direkte af de respektive sekretariater.

Steen Sjørring

Johannes Krüger

IUB, International Union of Biochemistry

Nationalkomiteen modtager løbende informationer fra IUB, såsom IUB

Circulars og IUB News Letters, der videreformidles. I lighed med tidligere år foregår aktiviteterne overvejende i de foreninger og selskaber, nationalkomiteen repræsenterer, nemlig: Biokemisk Forening (850 medlemmer), Biologisk Selskab (650 medlemmer), Selskab for Klinisk Kemi og Jydsk Biologisk Selskab (150 medlemmer). Nationalkomiteen har primært gennem Biokemisk Forening og Biologisk Selskab informeret hovedparten af danske biokemikere om internationale aktiviteter, herunder specielt European Molecular Biology Organization (EMBO), The European Molecular Biology Laboratory (EMBL), og Federation of European Biochemical Societies (FEBS). Danske forskere opfordres til at udnytte de gode muligheder for at besøge EMBL og deltage i det store udbud af EMBO kurser og workshops samt til at ansøge om EMBL og FEBS stipendier med henblik på studieophold ved andre laboratorier eller omvendt at opnå stipendier til udenlandske gæsteforskeres ophold i Danmark.

Der er et meget aktivt nordisk samarbejde på biokemiområdet. Nordic Molecular Biology Association (NOMBA) fortsætter med at informere via NOMBA Bulletin, professor B. Clark er formand for NOMBA, og professor Torgeir Flatmark (Bergen) er formand for Nordisk Komite for Biokemi. Der er gennem en arbejdsgruppe for genteknologi under Nordisk Programkomite for Bioteknologi skabt mulighed for økonomisk støtte på i alt ca. en mill. kr. om året til kurser, seminarer, stipendier og lignende aktiviteter inden for nordisk genteknologisk forskning.

Professor Ove Norén er dansk delegeret ved EMBC og EMBL, professor J. Celis er indvalgt i FEBS' Advanced Course Committee. Professor Brian Clark er nomineret til IUB Executive Committee.

Bjørn Quistorff

IUBS, International Union of Biological Sciences

Nationalkomiteen for IUBS har i 1990 afholdt et møde. Det i sidste årsberetning omtalte planlagte kursus for agronomer fra tredieverdenslande afholdtes med medvirken af et af komiteens medlemmer, lektor Annelise Kjølner, i Karlslunde i oktober 1990 under titlen »Soil Microbiology and Fertility«. Det nordiske samarbejde om MAB-projekter er fortsat, ligesom komiteen er repræsenteret i IGBP-projektarbejdsgruppen. Samarbejde med nationalkomiteerne i de øvrige nordiske lande omkring forskellige initiativer er planlagt, men endnu ikke påbegyndt.

Ole E. Heie

IUCr, International Union of Crystallography

Nationalkomiteen har via en arbejdsgruppe sørget for implementering af Vaxversioner af den krystallografiske database: Cambridge Crystallographic Database på Danmarks Farmaceutiske Højskole, Danmarks Tekniske Højskole og Aarhus Universitet. Det årlige gebyr for databasen betales af midler fra de danske institutter, som regelmæssigt bruger den. Tilladelse til at bruge databasen kan tildeles krystallografer og andre interesserede fra danske forskningsinstitutter ved henvendelse til nationalkomiteen. Industrivirksomheder kan få adgang til databasen mod betaling af et særskilt gebyr direkte til Cambridge Crystallographic Data Centre. Kontakten til centret formidles via nationalkomiteen. Nationalkomiteen udsender meddelelser til den kreds af personer (ca. 150), der er optaget på komiteens adresseliste. Der blev afholdt Nordisk Strukturkemikermøde på H. C. Ørsted Instituttet 8.-10. januar 1990. XV. International Congress and General Assembly of the International Union of Crystallography blev afholdt i Bordeaux, Frankrig, 19.-20. juli 1990. XVI. IUCr Congress and General Assembly afholdes i Beijing i slutningen af augsut 1993. IUCr udgiver to tidsskrifter: *Acta Crystallographica* og *Journal of Applied Crystallography*. Derudover udgives årlige bind af *Structure Reports* samt tabelværket *International Tables for X-Ray Crystallography*. Nationalkomiteen tilstræber, at danske krystallografer så vidt muligt er repræsenteret i nogle af IUCr's underudvalg, idet der herved åbnes mulighed for information og indflydelse.

Bente Lebech

IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics

Nationalkomiteen for IUGG har i beretningsåret afholdt et ordinært møde. Der har i årets løb været afholdt en del større møder i næsten alle associationer. Unionen udgør fortsat et naturligt samlingssted for det internationale videnskabelige arbejde inden for geodæsi og geofysik, selvom det må konstateres, at der også foregår værdifuldt arbejde i andre sammenhænge.

Nationalkomiteen følger stadig en række projekter inden for det nu fortsatte internationale lithosfære-program gennem den danske nationalkomite. Nationalkomiteen følger ligeledes en række projekter i geosfære-biosfære-programmet og er tilknyttet den danske nationalkomite for IGBP.

Information om nationalkomiteen og IUGG's aktiviteter formidles gennem komiteens associationsrepræsentanter og øvrige medlemmer til danske forskere i de berørte institutioner. Unionens Chronicle, som i 1990 udsendtes i 3 numre, udgør en vigtig informationskilde. Endvidere udsender associationerne Newsletters og andet materiale, som det påhviler associationsrepræsentanterne at distribuere til relevante geodætiske og geofysiske institutioner.

Ole Bedsted Andersen

IUGS, International Union of Geological Sciences

Den danske nationalkomite har i 1990 afholdt to møder, hvor mulighederne for dansk deltagelse i en række planlagte internationale geologiske projekter blev drøftet. Herudover er forskningsafdelingens forslag om oprettelse af et landsdækkende center for isotopgeologi blevet diskuteret.

Statusrapporten om dansk geologi, udsendt efteråret 1989, blev diskuteret på et møde januar 1990, arrangeret af de geologiske institutter ved KU. I tilknytning til rapporten har nationalkomiteen besvaret spørgsmål fra Det faglige landsudvalg for de naturvidenskabelige uddannelser (FLUNA).

Formanden deltog i februar i et møde mellem de nordiske geologiske nationalkomiteer. Også IUGS's generalsekretær, Robin Brett, deltog. Robin Brett redegjorde for udviklingen inden for IUGS, hvor man ønsker et tættere samarbejde med nationalkomiteerne, end det hidtil har været tilfældet. Man vil tilstræbe et årligt møde af denne art for at styrke det nordiske samarbejde inden for IUGS.

Niels Hald

IMA, International Mineralogical Association

1990 var præget af IMA's 15. General Meeting i Beijing i juni/juli. Professor Xie Xiande (Kina) blev valgt til præsident for perioden 1990-1994. En mindre ændring i IMA's Constitution, der åbner mulighed for individuelt medlemskab af IMA, blev vedtaget. På grund af for sent modtagne informationer fra mødet i Beijing blev der beklageligvis ikke mulighed for at anbefale en dansk repræsentant til den i Beijing nyetablerede Working Group, Computer Application and Mineral Data Bases. Det blev vedtaget at modtage indbydelsen fra Società Italiana di Minera-

logia e Petrologia til at afholde IMA's 16. General Meeting i Pisa, Italien, fra 4.-8. september 1994.

Ole V. Petersen

IUHPS, International Union of History and Philosophy of Science

I beretningsåret er der udkommet to numre af »Orientering: Meddelelser fra den danske nationalkomite for videnskabshistorie og videnskabsfilosofi« (7. årgang).

Nationalkomiteens årsmøde afholdtes den 6.-7. december 1990 på Forskningscenter Risø med hovedtemaerne »Dansk naturvidenskab og teknologi siden 1800« og »Kognitionsforskningens filosofi og udvikling«.

Nationalkomiteens arkivudvalg er i gang med oprettelsen af en database for naturvidenskabshistoriske samlinger i Danmark i samarbejde med The American Institute of Physics. Et andet udvalg (Helge Kragh og Kurt Møller Pedersen) er ved at færdiggøre en revideret udgave af den »blå bog« for Danmark med fortegnelse over alle aktiviteter inden for matematikkens, naturvidenskabernes, medicinens og teknologiens historie og filosofi.

Lektor Hemming Andersen, Sorø Akademi, arbejder fuldtids på registrering af ældre videnskabelige instrumenter i Danmark i samarbejde med Scientific Instrument Society.

Fritz Saaby Pedersen

David Favrholt

IUIS, International Union of Immunological Sciences

Nationalkomiteen har i 1990 fortsat samarbejdet med det Bioteknologiske Forskningscenter for immunologi ved ugentlige offentligt tilgængelige møder på Rigshospitalet, Tagensvej. Her har unge og yngre forskere fremlagt aktuelle og kontroversielle videnskabelige problemer i immunologien til almindelig diskussion. I 1991 oprettes et nyt Bioteknologisk Forskningscenter i Signalpeptider.

Arne Svejgaard

IUMS, International Union of Microbiological Societies

Nationalkomiteen har orienteret danske mikrobiologer om sit eget og unionens arbejde gennem Danmarks Mikrobiologiske Selskab. I 1990 har der været afholdt 5 møder om anvendelsesorienterede og grundviden-

skabelige mikrobielle problemstillinger. Nationalkomiteen har været repræsenteret ved IUMS' generalforsamling i Berlin ved daværende formand Wilhelm Frederiksen, der også deltog som dansk delegat ved IUMS' International Committee of Systematic Bacteriology i Osaka, Japan. Endvidere deltog Wilhelm Frederiksen som dansk delegat ved det årlige møde i Federation of European Microbiological Societies (FEMS) i Paris.

Peter Westermann

IUNS, International Union of Nutritional Sciences

I 1990 afholdt nationalkomiteen et møde med besøg på Rigshospitalets nyoprettede ernæringsenhed, som bl.a. forebygger og behandler underernæring i forbindelse med sygdom, så indlæggelserne kan blive mere kortvarige. Desuden diskuteredes en opfølgning af det i sidste årsberetning omtalte symposium: »Har levnedsmiddelsektoren brug for ernæringsforskning?«, og der blev lagt strategier for, hvorledes ernæringsforskerne kan markere sig, så deres viden bliver nyttiggjort ved aktiv deltagelse i centerdannelser og projekter inden for Det Fødevareteknologiske Forskningsprogram. Endelig drøftedes Den almindelige danske Lægeforenings oplæg til etablering af et ernæringsråd, som kan skabe konsensus om aktuelle ernæringsproblemer til brug for rådgivning af offentligheden.

Claus Brenøe

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics

Den væsentligste aktivitet i IUPAB er afholdelsen af de internationale kongresser i biofysik, der afholdes hvert tredje år. Den næste kongres afholdes i 1993 i Budapest. Gennem deltagelsen i European Biophysical Societies Association (EBSA) har danske biofysikere adgang til nationale møder på samme vilkår som i de arrangerende foreninger. I de senere år er en række symposier blevet arrangeret som fællesmøder af flere nationale biofysiske foreninger. Meddelelser om sådanne arrangementer bekendtgøres ved rundskrivelser.

Ved udgangen af 1990 fratrådte undertegnede som formand, men fortsætter som nationalkomiteens repræsentant i den danske ICSU-Nationalkomite. Som formand i nationalkomiteen er Peter Roepstorff udpeget.

Axel Michelsen

IUPAC, International Union of Pure and Applied Chemistry

IUPAC udgiver publikationen *Chemistry International*, der udkommer med seks hefter om året. Heri berettes om arbejdet i Unionen, om særlige problemer inden for den kemiske verden, og der bringes en ajourført mødekalender med information om alle kemiske kongresser, symposier og større møder. Et af Unionens vigtigste arbejdsområder er at vedligeholde og udbygge kemisk nomenklatur.

Nationalkomiteens moderorganisationer (Kemisk Forening og Danmarks Ingeniørforening) oplyser i bladet *Dansk Kemi* om alle danske møder samt om større internationale møder med emner inden for kemien.

IUPAC er langt den største af de internationale videnskabelige unioner under ICSU. Dens aktiviteter er organiseret i otte divisioner, der dækker emnerne: Fysisk kemi, uorganisk kemi, organisk kemi, makromolekylær kemi, analytisk kemi, anvendt kemi, klinisk kemi og medicinal kemi. Divisionernes opgaver kan rubriceres under følgende overskrifter: Nomenklatur, målestandarder, enheder, terminologi, afprøvninger, databaser, undervisning samt andre opgaver. Som et eksempel kan det nævnes, at divisionen for analytisk kemi har otte kommissioner, der varetager i alt 140 projekter. Projekternes resultater offentliggøres i tidsskriftet *Pure and Applied Chemistry*.

Unionens permanente komiteer med fagligt-kemiske emner dækker områderne: Publikationer, kemi og industri, undervisning, kemiske databaser. Unionen har iværksat en række tværfaglige programmer; Kemi og biovidenskaber, kemi og miljø, kemi og energiprocesser, kemi og højtudviklede materialer.

I 1986 åbnede IUPAC for personligt medlemskab af unionen, og der er nu 9000 kemikere fra 80 lande, der udnytter dette.

Sven E. Harnung

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics

Der har i beretningsperioden ikke været særlig stor aktivitet.

Bent Elbek

IUPHAR, International Union of Pharmacology
IUTOX, International Union of Toxicology

Den danske nationalkomite har i løbet af 1990 afholdt 4 møder. Information om nationalkomiteens aktiviteter formidles gennem nationalkomiteens medlemmer til danske forskere i de berørte institutioner samt ved faglige møder i Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi.

Nationalkomiteen var repræsenteret ved IUPHAR's generalforsamling i Amsterdam. Selskabet har tilsluttet sig den nyoprettede Federation of European Pharmacological Societies.

Ove A. Nedergaard

IUPS, International Union of Physiological Sciences

Der er i beretningsperioden oprettet en europæisk sammenslutning til benefice for det internationale samarbejde.

Niels A. Thorn

IUPsyS, International Union of Psychological Sciences

Indsamling af materiale til den internationale psykologfortegnelse har været vanskeligere end først antaget, men den er nu så vidt, at den formodes at udkomme i løbet af 1992.

Den 25. internationale psykologkongres finder sted i Bruxelles 19.-24.7.1992.

Preben Føltved

IUTAM, International Union of Theoretical and Applied
Mechanics

Informationen om IUTAM's og nationalkomiteens arbejde formidles især gennem Dansk Center for Anvendt Matematik og Mekanik (DCAMM), som tæller i alt 131 danske medlemmer. En væsentlig aktivitet for IUTAM har også i 1990 været afholdelse af en række symposier, der har dækket et bredt spektrum af emner fra faststof- og fluidmekanik. Med baggrund i den betydelige aktivitet inden for IUTAM's fagområde, der foregår her i landet, er der danske deltagere i de fleste af IUTAM'S symposier. Professorerne Erik B. Hansen og P. Terndrup Pedersen repræsenterer den danske nationalkomite i IUTAM. Ved et General As-

sembly møde i 1990 i Wien blev det besluttet, at Danmark i 1992 skal være vært for et IUTAM-Symposium med titlen: Optimal Design with advanced Materials.

P. Scheel Larsen

P. Terndrup Pedersen

SCOR, Scientific Committee on Oceanic Research

Den danske komite for SCOR udgøres af Dansk Nationalråd for Oceanologi. Dette har 21 medlemmer, som repræsenterer en bred kreds af de institutioner, der i Danmark er beskæftiget med marine undersøgelser. De danske medlemmer af SCOR er professor Aksel Wiin Nielsen, statsbiolog Vagn Hansen og seniorforsker Birger Larsen. Nationalrådet har udnævnt en dansk komite for World Ocean Circulation Experiment (WOCE). Denne komite, som har Erik Buch som formand, varetager planlægningen af det danske engagement i WOCE, i tæt samarbejde med de øvrige nordiske lande. Andre internationale og nationale samarbejdsprojekter, eksempelvis MAST, BIOFAR, Havpan 90 og ODP er blevet diskuteret. Nationalrådet har offentliggjort en rapport om dansk havforskningens stade med hensyn til uddannelse, organisation og forskning.

SCOR holdt sit tyvende General Meeting i Warnemünde, Tyskland, i oktober 1990; DNO var repræsenteret af Erik Buch. IOC afholdt den 23. session af Executive Council i Paris 7.-14. marts. Som dansk repræsentant deltog Vagn Hansen. Finland er nu nordisk repræsentant i Executive Council.

Aksel Wiin Nielsen

Birger Larsen

URSI, International Union of Radio Science

URSI afholdt i 1990 sin 23. generalforsamling i Prag. Professor J. Bach Andersen, Aalborg Universitetscenter, havde sammen med Dr. P. Bauer fra Frankrig ansvaret for planlægningen af det videnskabelige program for generalforsamlingen. URSI har i lang tid haft stor interesse i biologiske effekter af elektromagnetisk stråling, og Bioelectromagnetic Society (BEMS) havde et stort fælles arrangement med URSI: Interaction of Electromagnetic Fields with Biological Systems. I øvrigt blev professor J. Bach Andersen valgt til URSI's Council som en af de fem vicepræsidenter. Nationalkomiteen har holdt et møde den 1. november 1990.

Eigil Ungstrup

WCRP, World Climate Research Programme

Nationalkomiteen har ved et møde diskuteret IPCC-klimarapporten, der vil være grundlaget for en kommende FN-klimakonvention. Som en udløber af diskussionen udsendtes en pressemeddelelse. I denne fremhævedes de betydningsfulde usikkerhedsmomenter, der er ved fortolkningen af observationer og de computerberegnete modelresultater.

Ved februar-mødet diskuterede man klimaforskningens placering i forhold til miljøforskningen. Man besluttede at arbejde frem mod et strukturforslag for et samlet dansk klimaforskningsprogram, som kan styrke dansk klimaforskning, og som tager hensyn til specielle danske forhold.

Nationalkomiteen har tilbudt at stå som medarrangør ved et af Videnskaberne Selskabs jubilæumssymposier i 1992. Komiteen modtager løbende rapporter, som udgives af World Climate Programme, WCP. Materialet fordeles til institutioner, der ikke på anden måde modtager dette materiale.

Aksel Walløe Hansen

CIOMS, COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATIONS FOR MEDICAL SCIENCES

CIOMS' Executive Committee afholdt sit 64. møde i Genève den 6. november 1990. I det forløbne år har CIOMS' aktiviteter været koncentreret om Bioethics, Drug Safety og International Nomenclature of Diseases.

I: Konferencer:

XXIII CIOMS Conference on Health Technology Transfer – Whose Responsibility, Geneva 1989, fremhæver bl.a. nødvendigheden af at overføre teknologi til udviklingslande, og at WHO har en vigtig rolle her. Proceedings er udgivet i Genève i 1990.

XXIV CIOMS Conference Genetics, Ethics, and Human Value: Human Genome, Mapping, Genetic Screening and Therapy, Tokyo and Inuyama City, Japan, July 1990. Konferencens hovedformål var at stimulere en tværfaglig og tværkulturel dialog om de etiske følger af forskning i molekylær genetik. Proceedings udkommer i 1991.

Det humane genoms kortlægning foregår særlig i USA på National Institutes of Health og i Department of Energy med et budget for 1991 på USD 150 mill. EF har i juni 1990 bevilget 15 mill. ECU til projektet

Human Genome Analyses, og lignende projekter er påbegyndt i Japan og UK. Det menes, at de fleste gener i det humane genom vil være identificeret i det kommende tiår, og det er nu den fremherskende opfattelse, at disse projekter vil give værdifuld viden om enkelt-gen-sygdomme og også om mange almindelige sygdomme som cancer og hjerte-kar-lidelser, af betydning for såvel diagnose som terapi og forebyggelse. Men de vil også rejse vanskelige etiske spørgsmål f.eks. i forbindelse med udførelse af prenatal screening.

CIOMS Conference Development of International Guidelines for Epidemiological Research and Practice, Geneva 7th November 1990. Behovet for specielle retningslinier for Epidemiological Research er accentueret af HIV/AIDS-pandemien og kliniske afprøvninger af HIV-vaccine-kandidater.

II: International Nomenclature of Diseases udgives af CIOMS med WHO. Følgende publikationer er udkommet i 1991:

Metabolic and Endocrine Disorders, og Female Genital System, og i 1992 forventes:

Diseases of the Kidney, Lower Urinary Tract and the Male Genital System. Publikationen CIOMS 1949-1989 indeholder oplysninger om organisation, aktiviteter og medlemmer. Geneva 1989 pp 75.

J. Chr. Siim

Fundats for Ole Rømer Fondet

§1

Fondets navn er Ole Rømer Fondet. Dets hjemsted er København.

§2

Fondets kapital består af en af Rask-Ørsted Fondet i 1944 skænket formue, der fra 1991 forvaltes af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab som en selvstændig formue, der ikke må angribes.

§3

Fondets opgave er at virke til støtte for danske videnskabsmænd, der fortrinsvis forsker inden for fagområder med tilknytning til Ole Rømers videnskabelige indsats (astronomi, geodæsi og fysik), f.eks. ved bidrag til rejser med videnskabeligt formål.

§4

Fondets bundne kapital udgør ved oprettelsen 140.000 kr. Hvad der indvindes på kapitalen ud over den årlige rente, tillægges kapitalen. Fondets aktiver skal lyde på fondets navn, og de bundne midler skal forsynes med Fondsregistrets prohibitiv-påtegning.

§5

Fondet bestyres af tre personer, udpeget af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab. Valget gælder for fire år, og genvalg kan finde sted. Bestyrelsen bestemmer selv sin forretningsorden. Selskabet varetager bestyrelsens sekretariats- og regnskabsforretninger.

§6

Det påhviler bestyrelsen at anvende årets indtægter efter formålet med fradrag af de lovmæssige henlæggelser til konsolidering af fondets formue. Anvendelsen af indtægterne kan dog udskydes til et senere regnskabsår, såfremt det er af betydning for opfyldelsen af fondets formål.

§7

Hver uddeling finder sted på Ole Rømers fødselsdag den 25. september.

§8

Fondets regnskabsår er finansåret.

Der afgives årligt beretning og regnskab om fondets virksomhed til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, hvor også regnskabet revideres og decideres.

København, 1. juli 1991

Willi Dansgaard

Allan Mackintosh

Poul Erik Nissen

E. Freeman Wilsey

Einer Steemann Nielsen

13. juni 1907-17. april 1989

Af Pétur M. Jónasson

Med Einer Steemann Nielsen er en af dette århundredes betydende naturforskere gået bort.

Det var hans fortjeneste, at havenes sande produktion af planktonalger blev erkendt ved hjælp af hans geniale ^{14}C -metode, som efter 40 år stadig er uovertruffen.

Hans liv er et stykke videnskabshistorie fra det 20. århundrede: om hvordan han udviklede sig til en international kapacitet på sit felt som botanisk økolog inden for hav- og ferskvandsforskning.

Einer Steemann Nielsen blev født i København 13. juni 1907 som søn af skræddermester P. Nielsen og hustru Karoline, født Steemann. Faderen havde gået på valsen og erkendte nødvendigheden af gode sprogkundskaber. Familien satte derfor den begavede dreng i den tyske Skt. Petri skole, hvor han læste tysk fra barnsben af. En fordel, som kom ham til gode, idet han i begyndelsen skrev sine afhandlinger på dette sprog og senere i livet holdt en stor mængde foredrag på tysk uden det fjerneste besvær.

Han fortsatte skolen på Østre Borgerdyd og blev student derfra i 1925. Det var faderens ønske, at han blev teolog, hvorfor han blev klassisk-sproglig student. Men da eksamen var i hus, valgte han selv at studere naturvidenskab.

Som elev af botanikeren professor C. H. Ostenfeld var han så heldig at komme med på Danas jordomsejling 1928-30 under ledelse af oceanografen professor Johs. Schmidt. På rejsen stiftede han bekendtskab med international havforskning, og han lærte verdenshavens hydrografi at kende på nærmeste hold, idet han på togtet delte kahyt med hydrografen Helge Thomsen. De blev venner for livet og, som jeg senere skal vise, blev hydrografen en integreret del af hans forskning og fundamental for hans beregninger af oceanernes og de indre danske farvandes produktion.

Tilbage i Danmark genoptog Steemann Nielsen sine studier, som han afsluttede med magisterkonferens i 1931. Allerede året efter blev han

ansat på Planktonlaboratoriet under Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. Hans ansættelse her, som varede til 1944, var af grundlæggende betydning for hele hans forskerkarriere, idet han allerede i 1932 skrev sin første afhandling om planktonets stofproduktion.

I 1934, kun 27 år gammel, forsvarede han doktordisputatsen om udbredelse, biologi og variation hos ceratier, en gruppe furealger i det sydlige Stillehav. I 1939 publicerede han fortsættelsen, hvor udbredelsen på verdensplan blev taget op, og dermed afsluttede han bearbejdelsen af materialet fra jordomsejlingen. Hans øjne kunne ikke tåle at sidde over mikroskopet hele dagen. Han skiftede emne og blev eksperimentator. Fra nu af begyndte han at kvantificere både plante- og dyreplankton, og på August Kroghs Laboratorium – som var de biologiske og fysiologiske eksperimenteres højborg – lærte han håndværket. Nobelpristageren beskæftigede sig med fundamentale fysiologiske problemer på alle økologiske niveauer, og hos ham lærte Steemann, altid at have mindst to projekter i gang, for hvis det ene mislykkedes, så havde han altid det andet at falde tilbage på. Dette praktiserede han med stor konsekvens resten af livet, og resultatet var, at han publicerede uafbrudt.

August Krogh arbejdede i disse år på at efterprøve August Pütters teorier om, at det vigtigste organiske stof i havet er til stede i opløst form og som sådant indgår i havets fødekæder. Aug. Krogh hævdede derimod, at det var i partikulær form, og at dyrene med forskellige sindrige indretninger filtrerede det fra havvandet og dermed opkoncentrerede det organiske stof. Vort medlem C. Barker Jørgensen har behandlet emnet i monografien: »Biology of suspension feeding« (1966).

Steemann Nielsen tog derfor i trediverne fat på at vurdere kvantitative metoder for måling af partikler i havet. Talrige er de afhandlinger, som han skrev om disse emner, og alle var de et grundlag for det, der blev hans hovedinteresse livet igennem: planteplanktonets stofproduktion i havet. Han indså tillige, at en række miljøfaktorer var nødvendige for forståelsen af planteplanktonets produktion, og fra nu af beskæftigede han sig i en årrække med faktorerne: hydrografi, lyskvalitet og lysenergiens betydning for kulsyreassimilationen i havet. Senere udviklede det sig til at omfatte selve kulsyresystemet og klorofyl. Han gik over til udelukkende eksperimentelt arbejde. Han havde tillige den fordel at kunne planlægge og gennemføre togter med Havundersøgelsesernes skibe, dels i danske farvande og dels i færøske, islandske og grønlandske. Under 2. verdenskrig var han forhindret i at sejle i Atlanterhavet og måtte nøjes med Isefjorden og laboratorieeksperimenter. Dette viste sig at være en

overordentlig frugtbar mark for ham. Han undersøgte fastsiddende planters kulstofskifte i relation til vandets surhedsgrad (pH) og kulsyreklenderne, som vekslede fra kuldioxid over bikarbonat til karbonat, afhængig af vandets pH, dvs. fra sur til basisk reaktion. Her lærte han, at kulstoffet er en begrænsende faktor i planternes produktion og af stor øko-fysiologisk betydning.

Stemann Nielsen blev efter sin erhvervede doktorgrad i 1934 tillige assistent på Farmaceutisk Højskole hos professor Ove Poulsen, som også var hans chef på Planktonlaboratoriet. Ved flytning af højskolen til Nørre Fæled i 1941 samledes alle discipliner her. Dette var en stor fordel for Steemann Nielsen, som nød godt af, at kemiprofessoren C. Faurholt arbejdede med kulsyresystemet i relation til vandets surhedsgrad (pH). Steemann Niensens vej til standardiserede kulsyreblandinger blev således meget kort, og de blev leveret fra dag til dag, hvilket blev udnyttet optimalt.

Stemann Nielsen blev professor i botanik ved Farmaceutisk Højskole i 1944 og forlod samtidig stillingen ved Havundersøgelserne. De følgende år blev en utrolig frodig periode for ham, og han publicerede den ene vigtige afhandling efter den anden om både de fastsiddende planters fotosyntesemekanisme, deres forbrug af kulstofkilder, deres fotosyntese i relation til lys af forskellig styrke og kvalitet. Endvidere havde han arbejdet med at måle fytoplanktonets produktion af organisk stof i danske farvande ved den såkaldte iltmetode. Resultatet var, at Steemann Nielsen var nået til en erkendelse af, dels hvor nøjagtig metoden var, dels i hvilke havområder den kunne bruges, og dels hvor dybt nede i havet planterne producerede organisk stof.

Ved krigens slutning i 1945 åbnedes nye muligheder. Næsten 6 års afsondring fra omverdenen skabte behov for at starte nye verdensomspændende ekspeditioner. Det var først og fremmest takket være zoologen Anton Fr. Bruun og hans legendariske entusiasme, at det lykkedes at få Galathea-ekspeditionen af sted i 1950-52 med udforskning af dybhavet for øje. På det tidspunkt kunne man kun i kystnære farvande ved iltmetoden bestemme produktionen af de mikroskopiske, fritsvævende alger. Derimod var oceanernes produktion aldeles ukendt. Steemann Nielsen var selvsikeren til at søge denne opgave løst, men det stod ham fuldstændig klart, at den eksisterende iltmetode var helt utilstrækkelig. Som en gave fra himlen frigav amerikanerne imidlertid de første isotoper fra atomkernerne i efteråret 1949, og heriblandt var ^{14}C . Steemann Nielsen indså omgående mulighederne for at »mærke« algerne med den radioak-

tive isotop ^{14}C . I løbet af et halvt år havde han udviklet en genial metode til måling af havets stofproduktion, og i rette tid inden Galatheas afrejse var alt klart. I disse dage for 40 år siden sejlede Galathea ned langs Afrikas vestkyst og foretog den ene produktionsmåling efter den anden med korte mellemrum. Og således fortsattes under hele jordomsejlingen, fra Sydafrika og indtil hjemkomsten varetaget af cand. polyt. E. Aabye Jensen. Det viste sig, at ved kontinenter med fralandsvind, som Vestafrika, kommer næringsrigt bundvand op til overfladen med en meget stor planktonproduktion til følge. Uden tilskud af sådant næringsrigt vand er de åbne oceaners produktion lille. Næringsstofferne forefindes i ringe mængde, og små tilførsler kommer kun fra siderne. Steemann Nielsen udsendte publikationer herom i en strid strøm, og resultaterne vakte furor. Amerikaneren Gordon Riley havde målt en stor produktion i Sargassohavet ved hjælp af iltmetoden i store 5 l flasker over flere dage, men resultaterne gav meget høje produktionstal, medens Galathea fik umådelig små værdier målt med ^{14}C metoden. Det lå åbenlyst for Steemann Nielsen, som omhyggeligt havde studeret iltmetodens fejlkilder, hvilken fundamental fejl Riley havde begået. Resultatet af Galatheas målinger var, at oceanernes produktion blev reduceret til 1/10 af tidligere skøn, baseret på sporadiske målinger. Steemann Niensens kritik var mere end bidsk og et alvorligt slag mod Woods Hole-skolens resultater. Steemann Nielsen fandt, at oceanernes produktion er af samme størrelsesorden som landjordens, et skøn der er blevet stående selv efter 40 års forskning og korrigeret af metoden. De Forenede Nationer (UNESCO) fattede interesse for metoden, og Steemann Nielsen rejste verden rundt, underviste i den, diskuterede og øste ud af sin viden. I 1954 var han på en stor arbejdsrejse i USA, men det lykkedes ikke at få Gordon Riley i tale, hans dør forblev lukket.

Tiden var inde til at diskutere havet som føderessource for verdens sultende befolkning. Steemann Nielsen styrede mange internationale projekter, hvor han som videnskabelig inspirator fascinerede både danske og udenlandske forskere. Emnerne var mange og publikationsintensiteten meget høj. Dertil kom store forureningsopgaver som f.eks. en undersøgelse i tresserne af hele Middelhavets forurening.

Det var Steemann Niensens mål at slutte som professor ved Københavns Universitet. I en menneskealder havde man forsøgt at oprette et professorat i fiskeribiologi, men det lykkedes ikke, skønt Danmark er en stor fiskerination og i snart et århundrede har været hjemsted for De internationale Havundersøgelser. Endelig lykkedes det dog at få oprettet

et lektorat i oceanologi til Anton Fr. Bruun, lederen af Galathea-ekspeditionen, en ven og kollega siden Dana-ekspeditionen, medens Steemann Nielsens nære ven prof. E. Jerlov fik professoratet ved det nyoprettede institut for fysisk oceanografi. Ved Bruuns død i 1961 blev Steemann Nielsen året efter tillige lektor i oceanologi ved Københavns Universitet, men professoratet blev aldrig oprettet. Først i 1969, da professoratet i ferskvandsbiologi blev ledigt, blev han kaldet til dette, og hans høje ønske blev opfyldt, mod at han tillige underviste i oceanologi. Udnævnelsen til dette professorat var for os ferskvandsbiologer en naturlig ting, fordi vi tidligere havde samarbejdet med ham, og de første ^{14}C -eksperimenter blev lavet i ferskvand, ja selve ^{14}C -metoden blev endda prøvekørt i Furesøen med filtrering af prøverne i Steemann Nielsens køkken i Virum inden Galatheas afsejling. Ferskvandsbiologisk Laboratorium, som er det næstældste ferskvandslaboratorium i Europa og forskningsmæssigt meget aktivt, har i dag både kemikere, botanikere og zoologer og er derfor i stand til at dække hele økosystemer forskningsmæssigt. Her ydede han en stor indsats ved at højne standarden for den økologiske botanik og kemi, da forskere fra disse faggrupper ikke var til at opdrive – de måtte uddannes. Steemann Nielsens klassiske arbejder fra fyrrerne og halvtredserne fik fornyet aktualitet, nye projekter blev iværksat, og laboratoriet blomstrede. Forskningsmæssigt blev det en frugtbar periode også for ham selv, hvor han fik lejlighed til at fremhæve de ligheder, der er mellem ferskvand, brakvand og hav, men uundgåeligt gik det ud over zoologien. Forureningsdebatten kom for at blive, og han deltog aktivt i Forureningsrådets arbejde fra dets dannelse i 1972. Her var hans anskuelser dog noget afvigende fra andre naturforskere. Han betragtede en kun mild forurening af vore farvande og søer som en gavnlig gødskning, som ville give en øget fiskeproduktion. Udviklingen har ikke givet ham ret. En fordobling af fosforkoncentrationen i Kattegat på 20 år har sammen med tilførsel af andre næringsstoffer skabt iltsvind og algeblomstring over store dele af Kattegat og ødelagt områder, som tidligere var gode fiskebanker. Parallelforsøg i Skotland viste, at gødskning aldrig når frem gennem alle fødekæderne til de rødspætter, som menneskene ønsker sig.

Inspireret af forureningsdebatten påbegyndte Steemann Nielsen i sine sidste år ved laboratoriet forsøg med tilsætning af forøgede mængder kvælstof og fosfor for at måle stigningen i planktonproduktion. Endvidere eksperimenterede han med kobberioner, der virker som giftstof på planktonproduktionen. Herved kom han ind på et af sin ungdoms problemer: den svingende planktonproduktion på de islandske fiskebanker i det tidli-

ge forår. Det var hans faste overbevisning, at voldsomme Atlanterhavstorme førte kobberionrigt bundvand op til overfladen og slog planktonalgerne ihjel, og sandsynlighedsbeviset blev ført. Resultatet i praksis er, at der ikke er føde til de nyklækkede torskelarver, og en hel årgang torsk bliver slået ihjel med de katastrofale økonomiske følger dette har. Så måtte man rette sine forhåbninger mod silden, som imidlertid er endnu mere lunefuld. Nogle har måske læst Nobelpristageren Halldór Laxness' novelle: »Silden er kommet« – efter fire års fravær – og hvad dette afstedkommer af økonomisk revolution i det islandske samfund. Det er nu engang lettere at passe på afgrøderne på landjorden end i havet.

Stemann Nielsens kontante måde at forske på var særdeles karakteristisk for ham. Hans eksperimenter var enkle, og alle trin i processen blev løbende evalueret ved omhyggelige beregninger. Hans forhold til fagfæller var lige så kontant. I tilfælde af fejl kom replikken: »Det må De sgu ikke gøre«, og hvis fejlen var graverende, blev det til »Det må De fandeme aldrig gøre«. Det var derfor ikke underligt, at han, som stillede så høje krav til sig selv og laboratoriet, blev en markant og hård faglig debattør. Med sin eksakte måde at tænke på havde han let ved at få modparten på glatis, og han kunne finde på at anbefale folk ikke at beskæftige sig med økologi i fremtiden, hvis de havde begået fundamentale fejl, som viste en høj grad af uvidenhed og manglende sans for problemstillingen. Det bedste eksempel herpå var påvisningen af Riley-skolens fejlagtige konklusioner og Steemann Nielsens bemærkning om, at Riley aldrig selv havde forstået de udførte forsøg. De mange elever og medarbejdere blomstrede i hans inspirerende og skabende nærhed, men adskillige savnede ideer og formuleringsevne til at føre dem videre på egen hånd.

På laboratoriet samledes alle væsentlige diskussioner til frokost for at udnytte tiden bedst muligt og få en bred faglig debat om dagens brændende emner. Steemann nød altid en skibsøl til sin frokost, en reminiscens fra Dana-togtet. Dagens gæster blev altid tilbudt skibsøl, og medarbejderne fulgte i spændt forventning gæstens ansigtsgrimasser under indtagelsen af den bitre, alkoholfattige øl.

Stemann Nielsen var en glimrende taler, klar og velformuleret med stor træning gennem sin lange pædagogiske virksomhed på Farmaceutisk Højskole. Hans energi og effektivitet var legendarisk. Han sprang fra eksperimenter til forelæsninger og møder og tilbage igen til eksperimenterne. Samme effektive, velformulerede stil havde han på tryk, idet afhandlingerne lå klar til trykning kort efter eksperimenternes afslutning. Synteserne lod heller ikke vente på sig, idet han udgav en lærebog i hydrobiologi i 1973 og en håndbog i marin fotosyntese i 1975.

En så udadrettet virksomhed skaffede ham mange faglige æresbevisninger, både danske og udenlandske. Endvidere blev han medlem af akademierne i Norge, Sverige og Finland samt æresdoktor i Uppsala og Göteborg. Og han blev valgt til det ærefulde hverv som første formand for International Association for Biological Oceanography.

Han havde sine markante standpunkter og fremførte dem med megen pondus. Lederstilen var således yderst personlig, markant, ja helt international.

Menneskeligt var det en stor fornøjelse og oplevelse at omgås ham og hans kone Lise. Han havde ofte en drilsk bemærkning, vittighederne fløj gennem luften, og latteren ragede.

Kulturelt var han bredt interesseret. Der blev ikke spillet et skuespil af betydning på de københavnske scener, uden at han havde set det. I sine yngre dage dyrkede han også musikken og spillede selv klaver. Hans store passion var dog malerkunsten, både ældre og nyere. Der var næppe det museum i Europa, hvor moderne malerkunst af betydning blev vist, som han ikke havde besøgt. Hans virkelige passion var dog kirker. Han har besøgt de fleste danske kirker, hvor der findes kalkmalerier, og han kørte Europa rundt på kryds og tværs for at studere glasmosaikker i kirker - ja endog helt til Konstantiopol. Efter sin afgang som professor skrev han to bøger om kirkemosaik og udsmykning, hvoraf den ene blev antaget til udgivelse.

Sammenfattende kan konstateres, at Einer Steemann Nielsen forskede gennem en menneskealder, analyserede grundlæggende problemer vedrørende produktion af organisk stof, og at han med rette betragtes som en af frontforskerne i international havforskning.

Æret være hans minde.

En fuldstændig bibliografi over Einer Steemann Nielsens 180 videnskabelige publikationer opbevares i Selskabets arkiver.

Otto Kasper Ham

Otto Kofoed-Hansen

25. april 1921-21. juli 1990

Af J. Als-Nielsen

Otto Kofoed-Hansen var født 25. april 1921. Hans far var guldsmed, og det var naturligt, at Otto også blev udlært i dette fag. Hans svendestykke blev belønnet med sølvmedalje, og han har ofte nævnt, at den håndværksmæssige baggrund var af betydning for hans senere virke som eksperimentalfysiker. I 1939 påbegyndte han studenterkursus på Statens og Hovedstadskommunernes Kursus. I 1989 afholdtes på Risø et symposium til ære for Otto Kofoed-Hansen med titlen »50 Years in Physics«. I sin tale bagefter sagde Otto Kofoed-Hansen bl.a.: »Som håbefuldt håndværkerlærling var det min tanke at blive cand.polit., formodentlig for derved at åbne vejen frem til en karriere som pamper. Men jeg fik en fysiklærer, adjunkt Asmussen, som snart viste mig den rette vej. Derfor er det nu i 1989 halvtredsåret for min start på dette aldrig fuldbragte studium af fysikkens forunderlige verden«.

Fra starten af studenterkurset til afslutningen som magister i fysik fra Niels Bohr Institutet (dengang kaldet Universitets Institut for Teoretisk Fysik, UITF) gik der kun 6 år. Den afsluttende specialeopgave, udført under vejledning af J. C. Jacobsen, blev publiceret i dette selskabs Matematisk-Fysiske Meddelelser **23**:12 i 1945. Dette første arbejde, af Otto Kofoed-Hansen udvalgt som eet ud af i alt 10 arbejder, der indgår i et festskrift fra ovennævnte symposium, drejer sig om påvisning af neutrino-udsendelse ved beta-henfald af en radioaktiv atomkerne.

Beta-henfald kan opfattes som forvandlingen af en neutron til en proton i en atomkerne. For at opretholde ladningsbevarelse udsendes en negativ elektron (beta-partiklen), men det overraskende faktum er, at denne elektron udsendes med en vilkårlig energi E_{β} mellem nul og en maximal energi E_{\max} , der svarer til masseforskellen mellem moder- og datterkerne. Hvor bliver den resterende energi, $E_{\max} - E_{\beta}$, af? Wolfgang Pauli havde allerede i 1930 fremsat den dristige hypotese, at den blev båret væk af en masseløs, neutral partikel, som herefter blev kaldt en neutrino. Pauli var ikke helt tryk ved hypotesen og udtrykte det på

følgende måde ved et seminar på sit institut: »Heute habe ich etwas getan, was ein Theoretiker nie in seinem Leben tun sollte. Ich habe nämlich etwas, was man nicht verstehen kann, durch etwas zu erklären versucht, was man nicht beobachten kann«.

Men hvis neutrino-hypotesen var korrekt, så måtte denne nye elementarpartikel, hvis vekselvirkning med stof er så svag, at den var umålelig i 1946, ikke alene bære energi, men også impuls, og som følge deraf måtte datterkernen få en rekylenergi, man kunne beregne ud fra neutrino-hypotesen. Hvis denne rekylenergi kunne påvises eksperimentelt, ville det være en afgørende støtte for Paulis hypotese. Med enkle midler lykkedes det på elegant vis for Jacobsen og Kofoed-Hansen at påvise en rekylenergi, som svarede til den beregnede værdi, og man må erkende, at Otto Kofoed-Hansen allerede i sit første videnskabelige arbejde angreb et meget fundamentalt problem inden for kernefysikken. Hermed var han startet på et forskningsfelt, som hurtigt førte frem til international anerkendelse, og flere eksperimentelle resultater er selv i dag 40 år senere af værdi. I denne udvikling viste det sig ønskeligt at kunne håndtere radioaktive kerner med en relativt kort levetid. På UITF arbejdede Otto Kofoed-Hansen med at fremstille radioaktive kerner ved hjælp af cyklotronen, og sammen med Karl Ove Nielsen, som arbejdede med masseadskillelse af isotoper, etableredes i 1951 en opstilling til »on-line« isotopadskillelse. Dette blev kimen til en lignende opstilling adskillige år senere ved CERN, nemlig ISOLDE (*Isotope Separation On Line Device*), hvor danske fysikere kom til at spille en fremtrædende rolle.

Efter et ophold ved Columbia Universitetet i New York kom denne igangsættende evne til overvældende udfoldelse, da Otto Kofoed-Hansen i 1956 blev den første leder af fysikafdelingen på Atomenergikommissionens Forsøgsanlæg Risø. Dette Nationallaboratorium, til fremme af den fredelige udnyttelse af atomenergi i bredeste forstand, blev opbygget i et formidabelt tempo i slutningen af 50'erne og repræsenterede den største enkeltinvestering i dansk forskning, målt i forhold til BNP, siden Tycho Brahes Uranienborg. Hermed deltog også Danmark i efterkrigstidens »Big Science«, og det passede vældig godt til Otto Kofoed-Hansens gemyt og talent. Forskningsdiscipliner, der hidtil ikke havde været dyrket i Danmark, blev taget op i fysikafdelingen under Otto Kofoed-Hansens ledelse. Det gjaldt reaktor fysik med etableringen af træningsreaktoren DR1 og dertil hørende sikkerhedsvurdering, det gjaldt helsefysik med overvågning og dosimetri (heraf udsprang elektronacceleratoren på Risø), og det gjaldt vurdering af luftbåren spredning af radioaktivitet ved et

eventuelt reaktoruheld (heraf udsprang meteorologi-forskningen på Risø).

Disse aktiviteter voksede op i løbet af ganske få år og blev som ved knopskydning til selvstændige afdelinger på Risø. Det blev også Otto Kofoed-Hansen frem for nogen anden, der besluttede, at fusionsenergi med dertil hørende fundamental plasmafysik skulle tages op som forskningsdisciplin. Man byggede i 1967 en meget fleksibel eksperimentel opstilling, en såkaldt Q-maskine, der skulle blive grundlaget for flere doktorafhandlinger og adskillige licentiatafhandlinger i de kommende år. Han så også mulighederne i at benytte neutronstråler fra den i 1960 etablerede forsøgsreaktor DR3 som værktøj til faststoffysik og fik med henblik herpå engageret gæsteforskere fra USA til at hjælpe den unge stab i gang. Bortset fra denne disciplin er det mest forbløffende ved den nævnte igangsætning, at Otto Kofoed-Hansen ikke blot pegede på disse områder, men selv ydede selvstændige væsentlige bidrag. Han blev professor i reaktor fysik ved Danmarks Tekniske Højskole i 1960, han deltog i standardisering af radioaktivitet og af neutrontværsnit; sammen med Carl Wandel undersøgte han en teoretisk, matematisk model af turbulent diffusion, sammen med Carl Wandel og Torkil Hesselbjerg Jensen fremlagde han i 1958 et væsentligt bidrag om fusionsenergi ved den anden konference »Atoms for Peace« i Genève.

Evnen til at trænge fagligt ind i et nyt område kan belyses yderligere ved et enkelt eksempel. I 60'erne var EDB i sin spæde vorden. På Risø havde man den centrale datamat GIER, hvor programmer og data indlæstes med papirhulstrimler. Otto Kofoed-Hansen var i begyndelsen temmelig skeptisk overfor værdien af numerisk analyse af fysiske problemer, men da nogle af afdelingens yngre medarbejdere ved deres eget arbejde havde vist vejen, besluttede Otto Kofoed-Hansen, at han også ville lære sig brugen af dette værktøj. Få måneder senere leverede han en artikel med titlen »Error Indicators for the Numerical Solution of Non Linear Wave Equations«.

Otto Kofoed-Hansen lagde vægt på at forklare igangsætningen af de nye forskningsdiscipliner for bredere kredse. Som eksempel citeres fra hans artikel »Om mikrometeorologiske undersøgelser. Forskning, udvikling og uddannelse« i *Ingeniøren* 75 s. 88 fra 1966: »Den teoretiske beskrivelsesmåde, som jeg har skitseret for Dem, er i og for sig uafhængig af mediet. Turbulens i havområder vil kunne behandles på samme façon. Dette betyder nu i praksis følgende: Alle transportfænomener i turbulente medier, dvs. udbredelse af røg, sandflugt, snefygning, radioaktivt støv,

vandforurening m.v. kræver vurdering af den geografisk lokalprægede, tredimensionale analogi til det, jeg har kaldt det Lagrangeske spektrum $P.(w)$. Dernæst kan vi opfatte enhver struktur, hvis vindpåvirkelighed vi har interesse i, som et måleinstrument for vind, og vi ser da, at kombinationen af strukturens (dvs. broens, husets, molens, skibets, tårnets osv.) transferfunktion og den tredimensionale, lokalprægede analogi til det, som jeg har kaldt det Eulerske spectrum samt middelhastighed og middelvariation, er det, vi er ude efter. Altså i praksis centrerer interessen sig netop om transferfunktionerne, som vi har haft held til at studere. Der er således for mig at se ingen tvivl om, at de metoder, som vi har følt os foranlediget til at anvende af hensyn til radioaktivitetsudbredelse, har betydning for andre end os selv ... I dag har jeg måske talt hen i vejret. Jeg har gjort det blandt andet for at illustrere en alt for ofte overset problemstilling. Det tager simpelthen tid at indpiske et hidtil upåagtet forskningsemne. I det specifikke tilfælde har det taget 10 år, førend vi tør vove os frem på en mere omfattende arena ... Og jeg har gjort det fordi ... det ... kan illustrere noget generelt om opbygningen af ny forskning.«

I det hele taget bidrog Otto Kofoed-Hansen meget til den offentlige debat i 60'erne. I listen over publikationer i førnævnte festskrift er der 75 bidrag af denne art: kronikker i dagblade, artikler i *Ingeniøren* og lignende tidsskrifter, samt to bøger: *Atomtidens udfordring* (Munksgaard 1963) og *Råstoffer, mætning og velfærdsekspllosion* (Hans Reitzel 1966).

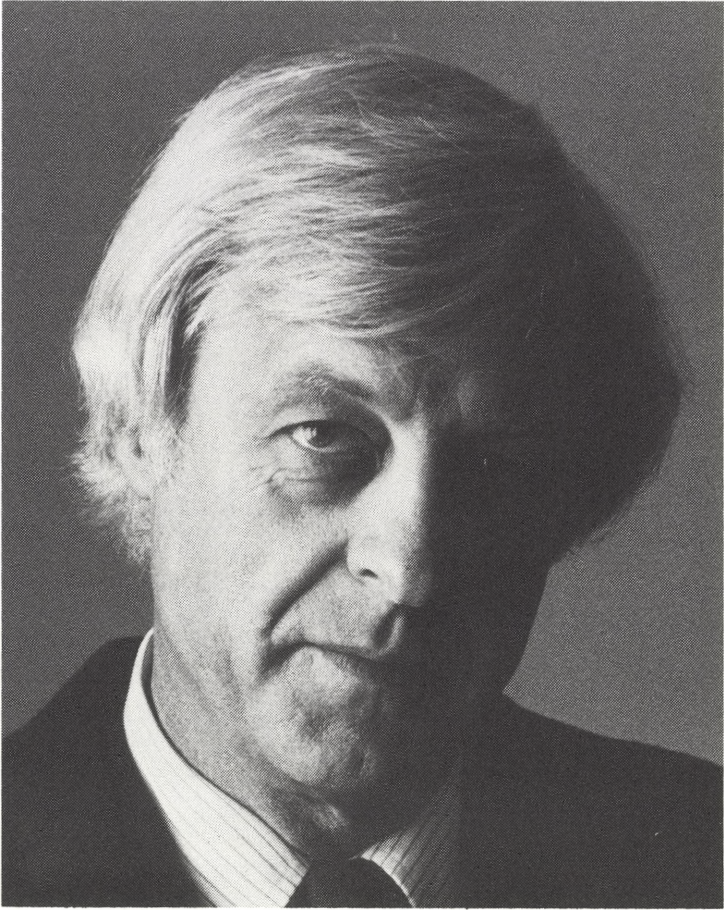
De to bogtitler angiver de centrale emner, som optog ham i særdeleshed. Atomkrigens trussel blev behandlet fra alle synsvinkler, strækkende sig fra den almene emotionelle rædsel til nøgtern kvantitativ beskrivelse; han deltog i Pugwash-konferencer, og han rådgav politikere på højeste plan herhjemme om disse emner. Hans anden bog drejer sig om forudsigelser af verdens behov og forbrug af energi og råstoffer. Denne bog er bemærkelsesværdigt forud for sin tid. Den udkom f.eks. seks år tidligere end *Limits to Growth*, men kommer ikke desto mindre nærmere til det resultat, vi foreløbig kender i dag, bl.a. fordi Otto Kofoed-Hansen indså betydningen af mætningsfænomener, som det også fremgår af bogtitlen.

I 1968 følte Otto Kofoed-Hansen, at den væsentligste del af hans opgave: at tilrettelægge forskningsaktiviteterne for Danmarks første Nationallaboratorium Risø, var i god gænge. Nu måtte tiden være inde til et velfortjent sabbat-år. Atter var det »Big Science«, der tiltrak, og hvad var større end CERN-laboratoriet i Genève. »Sabbat-året« blev til otte, fra 1968 til 1976. Udgangspunktet blev kernefysikken, men nu med langt højere partikel-energi til rådighed end i 40'erne og 50'erne. En af de

første artikler med Otto Kofoed-Hansen som eneforfatter (Nuclear Physics **B39** s. 61 fra 1972) omhandlede fortolkning af uelastiske spredningsdata af protoner mod deuteroner. Flere artikler om lignende emner fulgte, og årene i Genève blev frugtbare for Otto Kofoed-Hansen såvel som for CERN. Efter hjemkomsten i 1976 påtog Otto Kofoed-Hansen sig ledelsen af den ene af de to danske eksperimentalgrupper i højenergifysik ved CERN. Han havde den store glæde at deltage i det såkaldte UA2 gruppe-eksperiment, hvor man først påviste de nye partikler W^+ , W^- og Z^0 , der var teoretisk forudsagt i en syntese af den klassiske elektromagnetiske vekselvirkning og den svage vekselvirkning, som ligger bag radioaktive kerner beta-henfald – hans første indgang til fysik ca. 40 år tidligere.

I 1989 tildeltes Otto Kofoed-Hansen sammen med Hans L. Pécseli Dansk Fysisk Selskabs Fysikpris.

Otto Kofoed-Hansen døde den 21. juli 1990. Hermed gik en virkelig kæmpe i dansk videnskab bort. Æret være hans minde.

Christopher Crowe

Christian Ulrik Crone

1. februar 1926-2. august 1990

Af Poul Kruhøffer

Christian Crone var et intellektuelt rigt udrustet menneske, som tillige besad en ekstraordinær arbejdsevne og arbejdsvilje. Ved siden af videnskab i videste forstand omfattede han også kunst, og da især musik og digtning, med dyb interesse. Ja, videnskab og kunst var vel i hans bevidsthed på en gang nært beslægtede og dog komplementære.

På dette sted må en omtale af den videnskabelige indsats naturligvis have forrang, men jeg finder det dog på sin plads at erindre om, at Crone i 1983 – med støtte fra dette selskab – fik iværksat drøftelser af forskellige temaer mellem kunstnere og videnskabsmænd. Crone forfattede to læseværdige, forberedende indlæg om kreativitet og om ansvar; de er aftrykt i Det Danske Akademis beretning for 1981-88.

Chr. Crone blev født i København i 1926 som søn af cand.jur., forsikringsdirektør Frederik Lønborg Crone og Betty Crone, født Bredsdorff. Faderen beskrives som et vitalt menneske, der først efter flere års omskiftelig tilværelse fandt sin plads i forsikringsverdenen. Her fik han betydelig indflydelse, et forhold der bl.a. fik afgørende betydning for oprettelsen af Københavns Universitets Institut for Eksperimentel Medicin og Kirurgi. Moderen var opvokset i et velstående hjem i Flensborg, hvor musiklivet indtog en fremtrædende plads. Forældrene var i øvrigt fælles om en dyb interesse for såvel musik som litteratur og billedkunst, og dette satte – sammen med faderens sans for festlige sammenkomster – sit præg på livet i hjemmet.

Chr. Crone har selv udtrykt, at han voksede op »On the sunny side of the street«. Han påskønnede i høj grad de impulser til en bred interesse for kunst, som hjemmet havde givet ham, og han værdsatte også den påvirkning, han havde fået gennem det utraditionelle og fordomsfrie levesæt, som prægede dette. En 13 år ældre broder, der blev neurolog, havde stor indflydelse på hans udvikling, og var nok stærkt medvirkende til hans studievalg. I ungdomsårene var Crone i øvrigt meget optaget af tidens venstre-radikale strømninger, dette kom bl.a. til udtryk ved hans

virke som redaktør af »Studenterbladet« 1950-51 og som medlem af redaktionen for tidsskriftet »Dialog« 1953-55.

Crone blev student i 1944, og samme år påbegyndte han det medicinske studium, som han afsluttede i 1952 med præ. En særlig interesse for fysiologien manifesterede sig under 1. dels-studiet ved deltagelse i et sommerkursus i Cambridge, hvor en række berømte forskere var lærere. Dette og et halvt års ophold som student ved Sorbonne under 2. dels-studiet bidrog til at give ham det udsyn og de sprogkundskaaber, som blev så betydningsfulde for hans senere virke.

Efter embedseksamen fulgte 4 år med forskellige kliniske ansættelser, hvorunder der udfoldedes forskningsaktivitet med emner fra grænsegebetet mellem medicin og fysiologi. Crone var nu ikke i tvivl om, at hans hu stod til fysiologien, og i 1957 blev han ansat som videnskabelig assistent ved Medicinsk-Fysiologisk Institut. Herfra skrev han disputats i 1961, og i 64 blev han udnævnt til afdelingsleder. Ved professor Einar Lunds-gaards afgang i 1967 blev Crone hans efterfølger ved det institut, der nu bar navnet A-instituttet.

Crones forskningsindsats og hans fagligt litterære produktion var af meget betydeligt omfang, og jeg kan således kun opridse nogle hovedlinier. Det første arbejde var en besvarelse af Københavns Universitets pris-spørgsmål for 1953 vedrørende renal udskillelse af urinsyre – en besvarelse, der blev belønnet med guldmedalje. Ulrik Lassen havde også fået en besvarelse belønnet med guldmedalje, og han og Crone samarbejdede efterfølgende deres materialer til en række artikler. Kontakten blev opretholdt, og nogle år senere dannede de to – sammen med Ove Sten-Knudsen og Otto Wieth – en uformel diskussionsklub med biologisk membrantransport som hovedtema; givetvis en betydningsfuld kilde til gensidig inspiration og information.

Det er kendetegnende for Crones forskning, at den gennem alle årene til hans død ganske overvejende vedrørte passage af stoffer gennem celle-lagsmembraner, først og fremmest kapillærers endothel, men i de senere år også alveole-epithel. En række impulser, han modtog under de kliniske ansættelser i årene 52-56, var utvivlsomt stærkt medvirkende til at spore ham ind på denne kurs.

På Kommunehospitalets 3. afdeling oplevede han hæmodialysens indtog i behandlingen af svigtende nyrefunktion. Han deltog med stor interesse i dette arbejde og var medforfatter af flere artikler om emnet. Crone har fortalt mig, at hans tanker – under de senere undersøgelser af stofpas-

sage gennem kapillærvægge – ofte gik tilbage til hæmodialysatorens kunstige membran og de faktorer, der er limiterende for stofpassage gennem denne. Betydningsfuldt var det nok også, at Crone og andre indgik i et samarbejde med Niels A. Lassen og Ole Munck, der havde videreudviklet Kety-Schmidts metode til bestemmelse af organgennemblødning – en teknik, der er baseret på passiv stofpassage fra blod til væv.

Selv var Crone ikke i tvivl om, at det, der fik størst betydning for hans kommende arbejde med kapillærpermeabilitet, var, at han fik til opgave at iværksætte bestemmelser af lungekarrenes blodperfusion efter Hamiltons indikator-fortyndingsprincip; det var nemlig arbejdet hermed, der førte ham frem til anvendelse af dobbeltindikator-teknikken. Ved Hamilton-metoden injicerer man i tilløbsblodet til lungekarrene en kendt mængde af et indikatorstof, der forbliver i karbanen, og bestemmer koncentrationstids-forløbet i udløbsblod ved successiv opsamling af prøver af arterieblod.

En dag kom Crone på den tanke, at man måtte kunne få oplysning om lungekapillærernes permeabilitet for et permeerende stof ved at injicere dette sammen med det intravaskulære indikatorstof og sammenligne koncentrationsforløbene for de to stoffer i arterieblod. Valget faldt på ætylalkohol som teststof. Koncentrationsforløbene viste – som Crone erkendte, han kunne have gjort sig klart på forhånd – at alkohol passerede overordentlig let fra blodet til lungevævet, og at det derefter returnerede hurtigt fra vævet til blodet. Målingerne tillod således ikke bestemmelse af kapillærpermeabiliteten for teststoffet, men data blev brugt til bestemmelse af et fordelingsvolumen for dette – et volumen, som kunne antages at være et godt mål for lungernes vandindhold.

Selv om data således blev brugt til andet formål, var den eksperimentelle procedure helt den samme som den, Crone i de følgende år anvendte til bestemmelse af kapillærpermeabiliteter. Det vil således forstås, at han – ved ansættelsen ved Medicinsk-Fysiologisk Institut – medbragte en klar forestilling om, hvorledes han skulle udforme en metode til bestemmelse af kapillærpermeabiliteter i organer: den metode, han betegnede »*indikator-diffusionsmetoden*«.

Før jeg går nærmere ind på denne metode, der var redskabet bag hans disputats og andre betydningsfulde arbejder, vil det være rimeligt i kortshed at redegøre for nogle relevante grundbegreber og at berøre enkelte dengang foreliggende undersøgelser.

Ved *permeabiliteten* af en membran for et givet stof forstår man forholdet mellem flux af stoffet – mængde per tid – gennem membranen og forskellen mellem koncentrationerne i de tilgrænsende medier. Betragtes *enhed af membranareal* – således at fluxen vil være mængde per tidsenhed per arealenhed – vil den definerede størrelse være en *permeabilitetskoefficient*, der symboliseres ved P .

I biologien er det, der kan måles, en flux gennem et membranareal, S , der ofte kun kan bestemmes med tilnærmelse. Det der kan bestemmes er således en »*helmembran-permeabilitet*«, altså et *PS-produkt*: Produktet af membranareal og en P -værdi. Hvis P er ens over hele membranarealet, giver division af PS -produktet med S denne P -værdi, men hvis P varierer på ukendt vis over fladen, vil der kun kunne opnås en ikke-veldefineret »middel« P -værdi.

Flux af et opløst stof gennem en biologisk membran kan ske ved simpel diffusion, men den kan også foregå ved andre mekanismer, f.eks. ved aktiv transport og ved ækvilibrerende carrier-transport. Kun når stofpassagen alene sker ved simpel diffusion, vil P – altså forholdet mellem flux og koncentrationsforskel – være uafhængigt af koncentrationsforskellens størrelse, og kun sådanne P -værdier har mulighed for at give oplysning om vidderne af »membranporer«, gennem hvilke passiv stofpassage finder sted.

I 1951 publicerede Pappenheimer, Renkin og Bolero et vigtigt arbejde baseret på en såkaldt osmotisk-transient metode, ved hvilken man søgte at bestemme koncentrationsforskellen af et teststof over et præparats kapillærvægge ud fra en udløst osmotisk effekt. Selv om det snart blev klart, at metoden var behæftet med mange fejkilder, fik arbejdet stor betydning af to grunde: For det første tillod forsøgsdata beregning af PS -produkter for hydrofile stoffer af forskellig molekylstørrelse i præparatet. For det andet var sådanne data blevet anvendt til at beregne, hvilken vidde ensartede vandfyldte porer eller spalter skulle have, såfremt stofferne alene passerede kapillærvæggene ved diffusion gennem strukturer af den art.

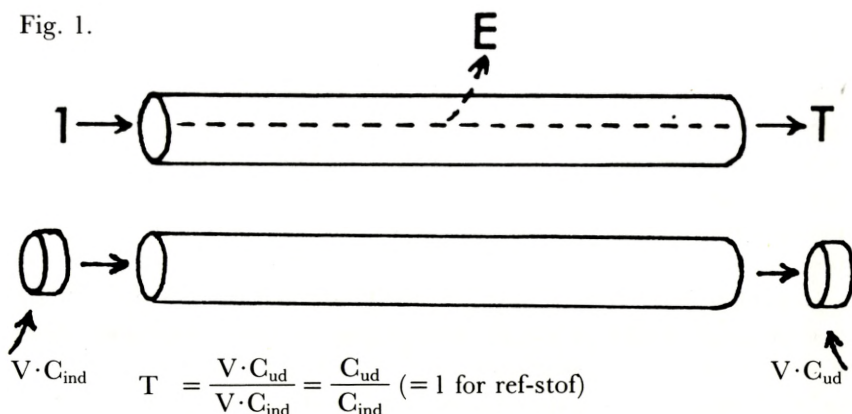
Dette var første gang permeabilitetsdata blev anvendt til at give et konkret bud på beskaffenheden af diffusionsvejene for hydrofile stoffer gennem kapillærvægge. Heri lå et kraftigt incitament til at efterspore et morfologisk korrelat ved elektronmikroskopi og til at indsamle mere pålidelige permeabilitetsdata. På begge felter kom Crone og forskellige medarbejdere til at yde vægtige bidrag.

Gennem 40-erne og 50-erne var forskellige andre metoder blevet an-

vendt til karakterisering af kapillærpermeabilitet. Nogle af disse var baseret alene på målinger af blodkoncentrationer, som blev brugt til beregning af indices for permeabiliteter. Her er det alene relevant at omtale den såkaldte ekstraktion.

Når et blodelement passerer gennem et kapillær, kan en del af den mængde af et givet stof, som det indeholder ved indløbet, blive afgivet til det omgivende væv. Denne fraktion betegnes *ekstraktionen*, og symboliseres ved E. Den komplementære fraktion betegnes *transmissionen*, T. Transmissionen vil således være koncentrationen i udløbsblod divideret med koncentrationen i indløbsblod, og ekstraktionen vil være 1 minus denne størrelse (jf. Fig. 1).

Fig. 1.

$$T = \frac{V \cdot C_{ud}}{V \cdot C_{ind}} = \frac{C_{ud}}{C_{ind}} \quad (= 1 \text{ for ref-stof})$$

$$E = 1 - T = \frac{C_{ind} - C_{ud}}{C_{ind}}$$

$$\text{Normaliseret } C_{ud}^{\text{ref}} = C_{ud}^{\text{ref}} \cdot \frac{\text{mgd test inj}}{\text{mgd ref inj}} = \text{tabsfri } C_{ud}^{\text{test}}$$

$$T^{\text{test}} = \frac{\text{aktuel } C_{ud}^{\text{test}}}{\text{normal} \cdot C_{ud}^{\text{ref}}}$$

For at være anvendelige til karakterisering af kapillærpermeabilitet må E-værdier referere til blod, der har passeret kapillærer under forhold, hvor koncentrationen af teststof på kapillærernes udside er negligeabel. Dette kan almindeligvis kun opnås kort efter at tilførsel af teststof til indløbsblodet er påbegyndt, men da vil koncentrationen af teststof i ind-

løbsblodet variere, og det vil ikke være muligt at måle samhørende værdier af teststof-koncentrationer i blod ved indløb i og udløb fra kapillærer.

Problemet kan – som allerede berørt – løses ved at kombinere injektion af teststof med injektion af referencestof, idet det derved er muligt indirekte at bestemme *forholdet* mellem samhørende værdier af teststof i indløbs- og udløbsblod, altså en T-værdi. Denne *dobbelt-indikator teknik* blev indført i begyndelsen af 50-erne af Chinard og medarbejdere, men både denne og andre forskergrupper brugte umiddelbart de beregnede ekstraktioner som mål for kapillærpermeabiliteter. Det er imidlertid sådan, at en ekstraktion – selv når den er bestemt ved negligabel ekstravaskulær teststof-koncentration – ikke fyldestgørende karakteriserer kapillærvæggens kapacitet for diffusiv passage af teststoffet. Ekstraktionen vil nemlig variere med blodgennemstrømningens hastighed: Når denne formindskes, tiltager ekstraktionen.

Det er Crones fortjeneste, at han ved udvikling af indikator-diffusionsmetoden kombinerede E-værdier – bestemt med dobbelt-indikator teknik – med værdier for blodgennemstrømning, således at organers kapillærpermeabiliteter kunne udtrykkes som PS-produkter. I korthed kan Crones metodik beskrives således: En støddosis af teststof og referencestof blev injiceret i arterien til et organ, og efterfølgende blev der opsamlet prøver af veneblod fra organet gennem et kort tidsrum. I hver blodprøve blev herefter målt koncentration af teststof og af referencestof, og hver målt koncentration af referencestof blev herefter normaliseret ved multiplikation med forholdet mellem injiceret mængde teststof og injiceret mængde referencestof. En sådan normaliseret referencestof-koncentration angiver den koncentration af teststof, der ville have været i blodprøven, såfremt intet teststof var blevet tabt fra blodet under passagen gennem organet. Ved at dividere en målt teststof-koncentration med den normaliserede referencestof-koncentration kan der således beregnes en teststof-transmission for en portion kapillært udløbsblod, der er indeholdt i blodprøven (jf. Fig. 1).

De målte ekstraktioner var typisk størst i de første blodprøver, og når de var af moderat størrelse, dvs. 0,1-0,3, var værdierne næsten konstante, indtil koncentrationen af referencestof nåede en maksimalværdi. Dette blev med rimelighed taget til indtægt for, at den ekstravaskulære koncentration af teststof var forblevet negligabel i dette tidsrum.

Problemet var nu at transformere sådanne ekstraktioner til PS-værdier for organets mikrokar-system. For at komme igennem blev der benyttet en meget simpel model. De væsentligste simplifikationer bestod i, at det

blev antaget, at alle kapillærer var ens dimensionerede, at de havde samme konstante blodperfusion, og at permeabiliteten var ens over hele kapillær-fladen. Modellen analogiserede således et organs mikrokarsystem med et enkelt homogent, cylindrisk rør med konstant perfusion. For modellen udledte Crone – for et teststof med lav ekstraktion – følgende relation:

$$PS = F_{\text{blod}} \cdot \ln(1/T) = F_{\text{blod}} \cdot \ln[1/(1-E)] \quad P = F_{\text{blod}}/S \cdot \ln[1/(1-E)]$$

Altså: PS-produktet er lig blodperfusionen gange logaritmen til den reciproke værdi af transmissionen, hvorfra P findes ved division med S. De samme ligninger blev samtidig udledt af Renkin for en anden forsøgs-situation. Ligningerne er approksimative, idet der ikke er taget hensyn til, at den koncentration, der bevirker efflux fra blodet, er koncentrationen i blodplasmaets vandfase.

Af ligningerne fremgår det, at beregning af et PS-produkt fra en målt ekstraktion kræver kendskab til blodperfusionen, F, og at beregning af permeabilitetskoefficienten, P, yderligere kræver kendskab til kapillær-arealet, S. Crone valgte – som mange efter ham – at benytte data fra litteraturen i begge tilfælde. Herved indføres en usikkerhed, som almindeligvis nok er størst for S, der skal være areal af perfunderede kapillærer. Yderligere usikkerhed kommer naturligvis til, idet mikrokarsystemet udviser heterogenitet af forskellig art.

Crone var naturligvis klar over, at disse forhold medførte, at der kun kunne opnås approksimative P-værdier, men han påpegede, at man ved samtidig anvendelse af to teststoffer kunne få pålidelig oplysning om *forholdet* mellem disses P-værdier, idet F og S udgår af ligningen for forholdet.

I disputatsen og senere arbejder blev metodikken især anvendt til at studere hjernekapillærernes permeabilitetsforhold. Disse var nemlig sparsomt belyst, omend det var kendt, at permeabiliteten for små ioner og nogle små anelektrolytter er langt mindre end i andre organer som f.eks. muskulatur. Arbejdet, der omfattede særdeles tidskrævende analyser, var – som det dengang var almindeligt – enmandsværk med begrænset teknisk assistance, og efter Lundsgaards skik foregik det uden direktiver. Crone så imidlertid – med et vist vemod – tilbage på tiden på det gamle institut som den, der nok havde beredt ham størst tilfredsstillelse.

Blandt de resultater, der blev opnået med indikator-diffusionsmetoden, mener jeg i korthed at kunne resumere de vigtigste således:

(1) For *hjernekapillærer* blev det fastslået, at permeabiliteten for en række udtalt hydrofile stoffer – inulin, sukrose, fruktose og glycerol – er særdeles lav, indtil 2 størrelsesordener mindre end i ekstremitetskapillærer. For stoffer som ethanol og propanol, der blot er moderat lipid-opløselige, foregik permeering derimod med stor lethed. Disse resultater talte således for, at en vis opløselighed i endothelcellernes cellemembraner er en betingelse for hurtig permeering, og at stoffer, der er udtalt hydrofile, diffunderer gennem spalterne mellem endothelcellerne og her møder stor modstand.

(2) For *ekstremitetskapillærer* blev det – ved samtidig anvendelse af inulin og sukrose som teststoffer – fundet, at forholdet mellem disses permeabilitetskoefficienter var meget nær ved forholdet mellem stoffernes diffusionskoefficienter i vand. Dette blev taget til indtægt for, at de vandfyldte spalter mellem endothelcellerne er således dimensionerede, at de to stoffer – med molekylidiameter på 3 og 1 nm – kan diffundere gennem dem uden nævneværdig restriktion. Dette spørgsmål er endnu under debat.

(3) De mest betydningsfulde resultater vedrørte imidlertid hjernekapillærernes permeabilitet for D-glukose, hjernens hoved-brændselsstof. Her blev det nemlig påvist, at fluxen af ^{14}C -D-glukose fra blod til væv ikke var proportional med koncentrationen af glukose i kapillærblodet, men gik mod en konstant værdi ved stigende koncentration. Sagt med andre ord: Den beregnede P-værdi aftog med stigende koncentration. Dette i modsætning til fruktose, hvor den målte permeabilitet fandtes koncentrations-uafhængig – og i øvrigt langt lavere. Disse fund var et klart vidnesbyrd om, at D-glukose passerer hjernekapillærernes vægge ved en særlig transportmekanisme med maksimal transportkapacitet.

Der forelå enkelte tidligere undersøgelser med grovere teknik, der talte for eksistensen af en transportmekanisme, som var specifik for visse oligosaccharider. Det er dog ubestrideligt Crones resultater, der førte til en klar forståelse af, at hjernens forsyning med nødvendige metaboliske substrater er betinget af forekomst af specifikke transportmekanismer i en blod-hjerne-barriere, som alment er meget tæt for hydrofile stoffer.

Karakteren af glukose-transportøren blev i de følgende år nøjere kortlagt af Crone og gæstemedarbejdere og af andre. Herved blev stereospecificiteten nærmere fastlagt – f.eks. D-glukose versus L-glukose – og kompetitiv interaktion og counterflow blev påvist. Det blev således klart, at der i endothelcellernes lumenale og ablumenale membraner findes transportører, der medierer en ækvilibrerende transport. I de følgende år søgte medarbejdere på Crones institut og andre at karakterisere kinetikken for

et sådant komplekst transportsystem ud fra stærkt forenkende model-antagelser.

Indikator-diffusionsmetoden fik betydelig udbredelse, især efter at den var blevet forelagt og diskuteret på et succesrigt Alfred Benzon Symposium, som Crone og Niels Lassen arrangerede i 1969. Metoden ligger således til grund for en væsentlig del af de data for PS-værdier og P-værdier, der foreligger for forskellige stoffer i forskellige væv.

Crone var – som allerede nævnt – klar over, at P-værdier, der blev bestemt med metoden, kunne være behæftet med ikke ubetydelige fejl, dels på grund af uvished om den funktionelle kapillæroverflades størrelse, og dels som følge af »enkeltpapillær-modellens« manglende hensyntagen til forekomst af forskellige typer af heterogenitet. Det blev således klart, at der var behov for at afprøve validiteten af de P-værdier, der var fundet med indikator-diffusionsmetoden og andre »helorgan-metoder«. Hertil krævedes en metodik, hvori de omtalte fejlkilder ikke indgik, og Crone indså, at det krævede forsøg udført på det enkelte kapillær. På dette felt havde Landis i 1927 ydet en pionerindsats ved bestemmelse af kapillær-vægges filtrationspermeabilitet. Målinger af permeabilitetskoefficienter for opløste stoffer forelå derimod ikke.

Et gennembrud blev muligt, da en medarbejder – med andet formål for øje – indførte ionsensitive mikroelektroder på instituttet. Crone så, at elektroderne besad de påkrævede egenskaber: Koncentrationer kunne bestemmes med god topisk og tidsmæssig opløsning. Sammen med forskellige medarbejdere udviklede han sidst i 70-erne på kort tid tre procedurer til bestemmelse af P-værdier for kalium i enkeltpapillærer. Målinger blev foretaget på kapillærer i frørs tarmkrøs, muskulatur og hjerne. Få år senere blev permeabiliteten for små ioner som kalium-ioner vurderet af Crone og medarbejdere i de samme objekter ud fra målinger af kapillærvægges elektriske membrankonduktans.

De P-værdier, der blev opnået med K-sensitive mikroelektroder, og de, der blev beregnet approksimativt fra membrankonduktanser, stemte indbyrdes godt overens, og værdierne viste også god overensstemmelse med dem, som målinger med »helorgan-metoder« havde givet for små ioner og hydrofile anelektrolytter i tilsvarende organer hos pattedyr.

Resultaterne befæstede erkendelsen af, at permeabiliteterne for sådanne stoffer i såkaldt »kontinuerede« kapillærer i hjerne, muskulatur og krøs indbyrdes forholder sig nogenlunde som 1 til 100 til 1000, og at de absolutte værdier stiller kapillærerne på linie med epitheler spændende fra såkaldt »ticht« til »very leaky«.

Med den viden, der i øvrigt var erhvervet, stod det klart, at årsagen til disse store permeabilitetsforskelle – kapillærer imellem – måtte søges i de intercellulære spaltherums morfologi. Denne problematik blev et af udgangspunkterne for omfattende elektronmikroskopiske studier af kapillærvægges finstruktur. Crone var her iværksætteren, men undersøgelserne blev overvejende udført af yngre medarbejdere. Her skal alene i kort-hed omtales to vigtige resultater.

Hvad spaltmorfologien angår, blev det ved omfattende seriesnit-undersøgelser af de såkaldte tight junctions klarlagt, at de »kontaktlister«, der svejser nabo-endothelceller sammen, ikke er fortløbende, men udviser diskontinuiteter af forskellig størrelse (jf. Fig. 2). Hermed bestyrkedes formodninger om, at tight junctions byder på slyngede diffusionsveje med lokale forsnavringer, og det må forventes, at fortsatte studier kan få afgørende betydning for forståelsen af disse strukturers rolle som permeabilitetsbegrænsende element.

Et andet vigtigt resultat var, at det blev påvist, at det, der i snit gennem endothelceller ser ud som frie plasmamembran-vesikler, fremkommer ved snit gennem indfoldninger af cellernes cellemembraner (jvfr. Fig. 2). Dette resultat, der blev opnået ved rekonstruktioner fra ultratynne seriesnit, betød, at man kunne tilbagevise en hypotese, hvorefter makromolekyler skulle fragtes gennem endothelcellerne i vesikler, der dan-

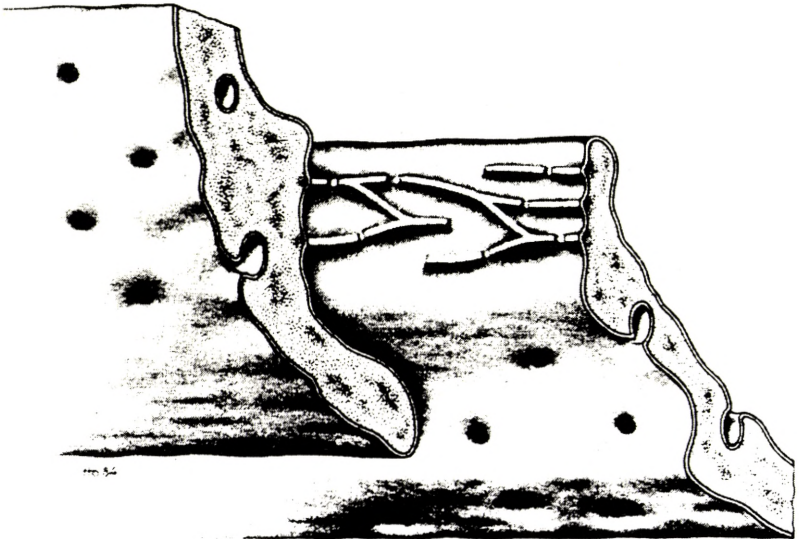

Fig. 2

nes ved afsnøring fra den luminale membran og – efter passage gennem cellen – fusionerer med den abluminale.

I begyndelsen af 80-erne indstillede Crone arbejdet med kapillærpermeabilitet. De sidste arbejder drejede sig om *ændringer* i permeabiliteten for ioner. Dette blev undersøgt med konduktansmetoden, der har kort responstid og ikke kræver koncentrationsændringer i blodet og omgivelserne. Det blev herved påvist, at en række stoffer, hvoraf nogle indgår i det inflammatoriske respons, udløser meget hurtige og reversible stigninger i ionpermeabiliteten, og det sandsynliggjordes, at Ca-ioner indgår i transduktionsmekanismen.

Crone gik nu i gang med to nye emner. Det ene – som han tog op under et ophold i 1983 som gæsteforsker ved McGill University – drejede sig om, hvilken rolle purinderivatet adenosin spiller for den tonus, som α -adrenerge nervetråde opretholder i modstandskarrene i muskulatur. Med såkaldt »farmakologisk« teknik blev det sandsynliggjort, at endogent adenosin – såvel under funktionel hyperæmi som under muskelhvile – indgår som en tonushæmmende faktor, og at effekten til dels udøves via præsynaptiske receptorer.

Det andet emne, der blev studeret med franske kolleger under et ophold som gæsteforsker i Paris i 84-86, angik ioners og vands transport gennem alveole-epithelet hos voksne dyr. Undersøgelserne førte dels til bekræftelse af tidligere observationer og dels til erhvervelse af ny viden.

Det var dengang bekendt, at den væske, der findes i pattedyr-fostres lunger, fremkommer ved sekretion af ioner og vand i lungerne, og at dette omkring tidspunktet for fødslen ændres til absorption. De grundlæggende undersøgelser var udført på fårefostre af en engelsk forskergruppe i 70-erne. Kærnen i denne gruppes teknik var at tilsætte lungevæsken et markørstof, der ikke permeerer lungeepithelet. Ved at følge ændringerne i markørstoffets koncentration kunne man beregne passagen af vand mellem lungekapillærer og lungevæske, og passagen af opløste stoffer gennem epithelet kunne herefter beregnes ud fra målte ændringer i stoffernes koncentrationer i lungevæsken.

Crone og hans medarbejdere udførte forsøg på voksne rotters lunger, og de anvendte en lignende teknik med ikke-permeerende markørstof, men teknikken afveg derved, at lungerne blev kunstigt perfunderet – enten med blod fra et donordyr eller med Ringervæske. Det sidste havde den fordel, at man kunne påvirke alveole-epithelet fra blodsiden med høje koncentrationer af farmaka som f.eks. ouabain.

Ved undersøgelserne blev det bekræftet, at amilorid ved tilsætning til

væsken i lungerne hæmmer absorptionen af natrium og vand. Det blev også påvist, at absorptionen kunne hæmmes ved tilsætning af ouabain til perfusionsvæsken; hermed kunne man underbygge en af andre fremsat formodning om, at absorptionen drives af en Na-K-ATP-ase pumpe – en formodning som var baseret på forsøg på kulturer af alveole-epithelceller. Det blev endvidere bekræftet, at epitelet besidder en absorptionsmekanisme, der er specifik for D-glukose, og det blev påvist, at det drejer sig om en co-transport med natrium.

På grundlag af disse resultater blev det konkluderet, at absorption af natrium, og dermed vand, ligesom i mange andre epitheler, sker ved at natrium pumpes ud over den »blodvendte« celledmembran med en Na-K-pumpe, og at dette muliggør influx af natrium over den alveolevendte membran, dels ved en amiloridfølsom mekanisme og dels ved co-transport med glukose.

Andre nye observationer var, at ouabain ved tilsætning til væsken i lungerne udløste en sekretion af kalium, og at der findes en bariumfølsom kalium-kanal på den alveolevendte side af epitelet.

Fundene som helhed førte til en hypotese om, at epitelet indeholder to typer celler med forskellige transportfunktioner (jf. Fig. 3). Den ene har en Na-K-pumpe på den blodvendte side og beforder absorption af natrium og sekretion af kalium. Den anden har en Na-K-pumpe på den alveolevendte side og beforder sekretion af natrium og absorption af kalium. Den første celletype vil således kunne sikre, at epitelets alveolære flade normalt kun er dækket af en tynd væskefilm, og den anden vil kunne forhindre, at koncentrationen af kalium i filmen bliver uhensigtsmæssig høj.

Crones faglige produktion omfattede, foruden originalarbejder, over 30 oversigtsarbejder. Hovedparten af disse vedrører kapillærpermeabilitet anskuet fra forskellige synsvinkler, men enkelte behandler kapillærfysiologi i videre perspektiv. Arbejderne er næsten alle affattet på engelsk; en væsentlig undtagelse er en bred oversigt i Københavns Universitets Festskrift for 1974, 100-året for August Kroghs fødsel. Oversigterne giver et godt overblik over feltets udvikling, og de belyser Crones indsigt i videnskabens historie og hans evne til at foretage en syntese af egne og andres observationer.

Crone var en kosmopolit, som ved talrige rejser og en omfattende brevveksling opretholdt kontakt og venskabelige forbindelser med videnskabsmænd i mange lande. En del af denne aktivitet havde forbindelse

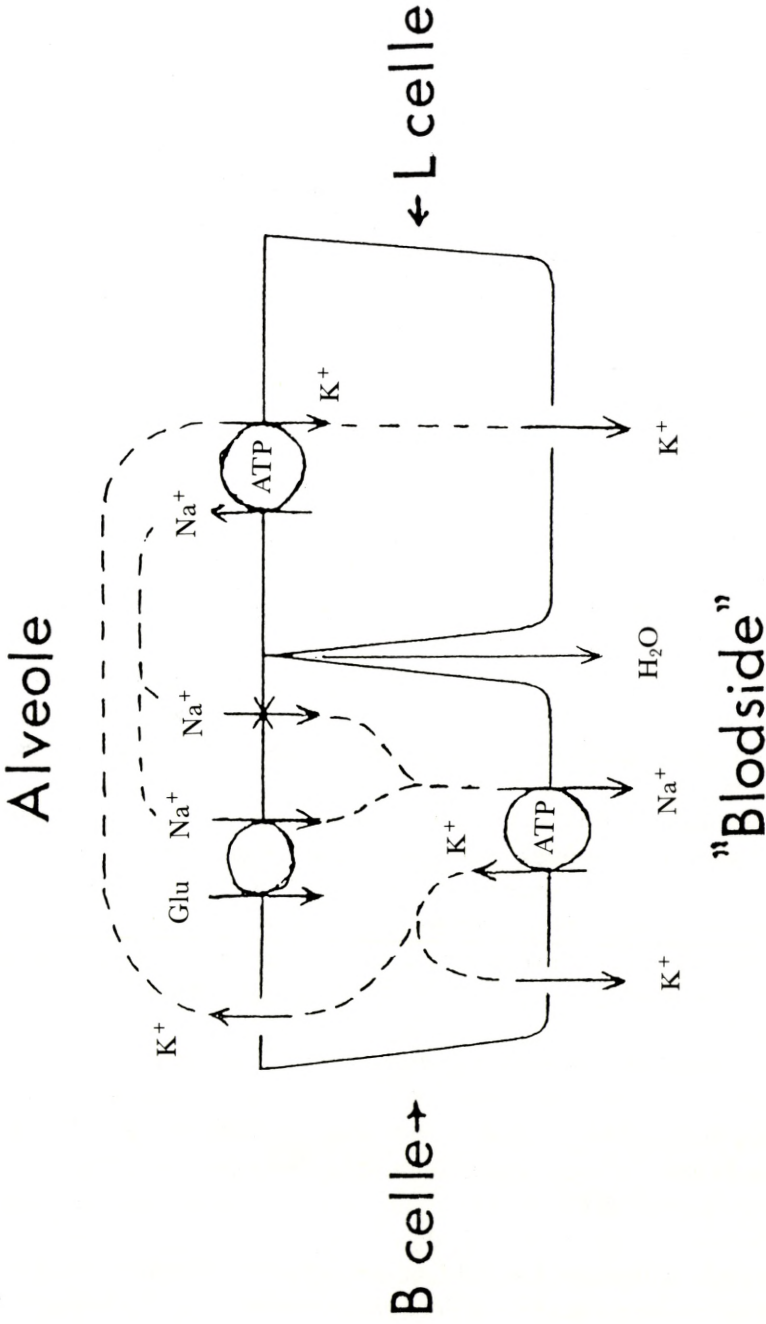

Fig. 3.

med hans medlemskab af rådet for International Union of Physiological Sciences fra 1980 og hans hverv som vicepræsident fra 83 til 89. Korrespondancen, der foregik på engelsk, fransk og tysk, vidner – ligesom de faglige publikationer – om Crones store sprog talent. Hans sprog var letløbende og dog prægnant, også når det skulle indordnes under et tidsskrifts regelsæt. Det var velbegrunderet, når Charles Michel fra Oxford i en mindetale efter Crones død udtalte: »He wrote English better than the English, and it was acknowledged by the English«.

Sprogbeherskelsen var, ved siden af den faglige indsigt, et vigtigt redskab ved Crones øvrige internationale virke. Det gælder en række internationale symposier og kurser, hvor han var initiativtager og organisator, og det gælder de talrige lejligheder, hvor han var inviteret som taler ved kongresser og lignende.

Den estimate, som Crone nød i videnskabelige kredse, gav sig udtryk i mange hædersbevisninger. Han fik således tildelt en række danske og udenlandske priser, og han blev æresdoktor ved Université de Paris og æresmedlem af American Physiological Society. En anden manifestation var tildeling af en række tillidshverv, hvor jeg allerede har omtalt dem, der havde relation til IUPS. I hvervene indgik også medlemskab af redaktionerne af 4 internationale fag-tidsskrifter. På dette sted må det specielt fremhæves, at Crone i 1971-80 var medlem af Carlsbergfondets direktion, og at han i 1980-85 var sekretær for dette selskab. Mange her vil erindre den dygtighed, ihærdighed og elegance, hvormed han røgtede dette hverv.

I Københavns Universitets tjeneste havde Crones indsats sit tyngdepunkt i oprustning af forskningen på det institut, som hans professorat var knyttet til. I en tid, hvor staben blev udvidet hurtigt, og tilgangen mest bestod af begyndere, lykkedes det på få år at skabe et frugtbart forskningsmilieu, der var centreret om kapillærforskning, men tillige kom til at omfatte andre gebeter med biologisk membrantransport som fællesnævner.

Crone tillagde intuition stor betydning ved forskning men – efter dansk tradition – lagde han ikke mindre vægt på kritisk analyse ved kvantitativ »fysiologisk ræsonneren«. Med sin entusiasme og store krav til kvalitet og perspektiv blev Crone en kraftig katalysator for yngre medarbejdere.

Crone undslog sig for at gå ind i universitetets styrende organer, men han nærede stor interesse for undervisningens strukturering, og i udvalgsarbejde bidrog han stærkt til, at den prægraduate undervisning fik et rimeligt omfang, og at dens sigte blev defineret. Som led i arbejdet

herfor tog han i begyndelsen af 80-erne initiativ til en ny dansk lærebog med over 20 forfattere; en endelig udgave forelå kort efter Crones død.

I december 1986 blev Crone ramt af et svært hjerteinfarkt, der – sammen med efterfølgende akutte episoder – reducerede hans fysiske ydeevne stærkt. Intellektet var imidlertid intakt, og – med aflastning fra medarbejders side – forblev han til det sidste dybt engageret i fagligt arbejde. Han var således i gang med et projekt, der sigtede mod at belyse ionkanaler i endothelcelle-membraner med patch-clamp-teknik. Han bevarede også sin brede interesse for naturvidenskaben. Dette dokumenterede han så sent som dagen før sin død ved et smukt og indholdsrigt brev, som han sendte til Abraham Pais efter at have læst dennes bog om Einstein.

Under studiet var Crone blevet gift med en holdkammerat, Monna Nyeberg, som kom fra et lægehjem. Hun var i en årrække ansat ved Institut for Eksperimentel Immunologi, indtil hun kort før Christians sygdom besluttede at holde op før tiden. Hun var en uvurderlig støtte for ham under sygdommen såvelsom tidligere, og det var ikke mindst hendes indsats i et stort hjem med 4 børn, der gav ham mulighed for at realisere det store potentielle, han besad.

I 1661 havde Malpighi klarlagt, at William Harveys »Porositates Carnis« var kapillærer. I Crones tid var porositeter atter i fokus, men nu drejede det sig om transportveje for molekyler gennem kapillærernes vægge. Her kom Crone og hans medarbejdere til at yde en betydningsfuld indsats. Et indtryk heraf kan man få af et autobiografisk essay fra 1979, som fik titlen »Ariadne's Thread«. Den ledetråd, der sigtedes til, var dansk fysiologisk forskningstradition, således som den især kom til udtryk ved Chr. Bohrs, August Kroghs og Einar Lundsgaards arbejder. Med denne ledetråd fik Crone rundet adskillige hjørner i labyrinten, men han måtte – som andre – erkende, at der endnu resterer nogle før udgangen er i sigte.

Ved Chr. Crones død mistede vort land en betydelig forsker og en fremtrædende og multifacetteret personlighed. For mit eget vedkommende betyder hans bortgang ikke blot tabet af en inspirerende kollega, men også af en trofast ven. Christian og jeg har haft mange gode diskussioner og oplevelser sammen. Jeg kan endnu høre hans stadig ungdommelige stemme, ofte tilsat lidt staccato latter, når han – med varierende betoning af de fire ord alt efter omstændighederne – sagde: »Jamen Er Det Rigtigt?«

Summary of the Yearbook 1990-91

Members

In the course of the Academic year 1990-91 the Academy lost 5 of its members from the Natural Sciences Class. Their obituaries will be read during the coming Academic Year. Their passing is indicated by a cross before their names in the list of members on page 8.

In April 1991 six Danish members and six foreign members were elected, all to the Humanities Class (see p. 72). At the end of the year the Academy had 215 Danish members (90 in the Humanities Class and 125 in the Natural Sciences Class) and 267 foreign members (97 in the Humanities Class and 170 in the Natural Sciences Class).

Officers of the Academy and members elected to commissions and to Danish committees of international bodies are listed on pp. 39 ff.

Meetings

The Academy met fourteen times in the course of the past Academic Year and the following papers were read:

11 October 1990:

P. J. Riis: Biblical Ḥamāt

The reason why the Carlsberg Foundation sponsored excavations in the Syrian city of Hamā in the 1930's was that Hamā had been the capital of one of the most important neighbouring states of ancient Israel. It is named several times in the Bible as Ḥamāt in connection with the history of the period of the kings.

The publication of the results of the excavations is now swiftly nearing completion. As the ninth volume of the planned 10-volume series there has recently appeared a study of the non-architectural finds from the period corresponding to the period of the judges and the kings in Israel, approximately 1200-700 B. C. Stone sculpture, stone implements, signets and seals, weapons and other metal objects, as well as pottery, are treated by P. J. Riis, plastic art in terra-cotta models, ivory carvings and

other small objects in clay, bone and stone by Marie-Louise Buhl, former Keeper of Near Eastern and Classical Antiquities in the Danish National Museum. In addition, the Finnish assyriologist, Professor Simo Parpola of Helsinki University, and Benedikt Otzen, member of the Academy, have contributed appendices on two Babylonian letters and some fifty Aramaic inscriptions from the same strata respectively.

The book was presented at the meeting and the most important new results described.

Anders Hald: On Bayes's attempt (1764) to solve Hume's problem of induction.

By way of introduction there is a presentation of the author's book, *A History of Probability and Statistics and their Applications before 1750* (1990), which contains a discussion of the statistical background for Bayes's work. The philosophical background is to be found in Hume's, *A Treatise of Human Nature* (1739). Bayes considered that nature selects by chance a value of an unknown parameter, after which man on the basis of repeated experiments estimates the parameter. He constructed a physical example of this model and demonstrated that a simple rule of induction exists. He emphasised that a generalisation is only valid under very restrictive conditions, which were overlooked by Laplace and his successors. Bayesianism was revived in the 1930's by de Finetti, who replaced Bayes's criterion with a criterion of invariance (exchangeability). In conclusion, there is a description of empirical Bayesianism and reproducible distributions.

25 October 1990:

Torben Huus: Nuclear magnetic resonance

The movement of electrically charged particles in the nuclei of atoms implies that the nuclei acquire a magnetic moment as well as an angular momentum. The determination of these moments, therefore, tests the description of the structures of the various nuclei.

The measurements can be carried out by exposing the nuclei to external magnetic fields, which cause them to precess with a characteristic frequency, manifesting itself by emission and absorption of electromagnetic radiation in the MHz range (nuclear induction, spin echo).

This technique has been employed in several other fields. In describing these, special emphasis is laid on the application in Magnetic Resonance Imaging (MRI), where the methods are employed for medical scanning of patients.

Elias Bredsdorff: Samuel Pepys' Diary (presentation of publication)

In presenting the new Danish version of Samuel Pepys' Diary in two volumes, the main emphasis is placed on the picture the diary gives of science and popular science (including surviving traditions and popular theories) during the decade (1660-9) covered by the diary. In 1662 the English »Royal Society« was founded, and in 1665 Samuel Pepys was elected a Fellow (and in 1684 he was elected President). Pepys' diary gives an account of lectures on astronomical, physiological and philosophical subjects and reports on private conversations concerning e.g. anatomical, zoological and optical subjects. Experiments carried out in the Royal Society are described, including the first blood transfusion carried out on a human being in England.

8 November 1990:

OPEN DEBATE on the role to be played by the Academy in the determination of a research policy for Denmark.

15 November 1990:

Pétur M. Jónasson: In memory of Einer Steemann Nielsen. See page 133.

Klaus Alpers: On a recently discovered manuscript of the Cyril glossary. The fate of a Greek manuscript between Constantinopol and Bremen.

The Cyril glossary is the most common and influential Greek lexicon from late antiquity or the early medieval period. The classical philologist A. B. Drachmann worked for many years on a classification of the numerous manuscripts and various redactions and on the preparation of an edition in connection with the Academy's commission for Corpus Lexicographorum Graecorum. This edition, however, was still unfinished when Drachmann died in 1935. An account is given of a hitherto unknown manuscript which can make a significant contribution to the transmission of the Cyril text and which is also of great paleographical and cultural historical interest.

6 December 1990:

Klaus Bechgaard: Molecular transformers

Several molecules exhibit a switch function. An external signal, such as

photons or chemical changes in the environment, can trigger the switching action. We discussed the properties of a series of large molecules where photons induce charge transfer. Thus the molecules are switched between a nonpolar and a mesionic state. The potential of such molecules as optical memories was discussed.

Sten Ebbesen: Sophisms – a tool in the quest for knowledge. Analytical philosophy in the Middle Ages.

Twentieth-century philosophers and linguists often approach their problem via the consideration of some strange sentence, Russell's *The present king of France is bald*, for instance. In the Middle Ages this research technique was institutionalised; students were specifically trained in the art of analysing sophisms (sophismata), i.e. sentences about whose truth-value doubt might remain even when all relevant facts about the world were known, or which could be argued both to be grammatical and ungrammatical. Semantic analysis was the main tool used by medieval academics in their quest for theoretical consistency. The humanists displayed sound tactical sense when aiming some of their heaviest artillery at sophismatic training.

10 January 1991:

The President read an obituary of the former archivist of the Academy, cand.theol. Asger Lomholt (1901-1990). See page 65.

Jens Peder Dahl: The phase space concept.

The possible states of a physical system define a so-called phase space. For a quantum-mechanical and a classical-mechanical system, these spaces are fundamentally different. Yet it is possible to construct a close correspondence between them when the quantum system has a classical analog. The use of this correspondence has turned out to be of considerable value in the description of a number of atomic and molecular problems. This is illustrated by some simple examples.

Leif Grane: Reuchlin – Erasmus – Luther. Different aims and common enemies.

In the years 1518-1520 the three persons mentioned were all in conflict with the university theologians and the mendicants. Friends as well as enemies were inclined to see them as parts of the same pattern, although their aims were very different. This widespread view decided the destiny

of Reuchlin, was very inconvenient for Erasmus and gave Luther the breathing space he needed in order to establish himself before the final breach with Rome 1520-1521. Erasmus was, much more than is normally realised, a key figure in the intellectual battles of those years.

24 January 1991:

Bengt Algot Sørensen: J. P. Jacobsen, Darwin and Ernst Haeckel.

Jens Peter Jacobsen's preoccupation with Darwin is well known. Jacobsen, however, was also concerned with Ernst Haeckel, the most important German Darwinist of his time. Haeckel is in this context especially interesting because he tried to combine a modern concept of science and nature with the German philosophy of nature. The question arises, what Haeckel and the philosophy of nature meant for the literary work of Jacobsen. In order to answer that question the story entitled »Mogens« is analysed.

Peter Roepstorff: Mass spectrometric analysis of proteins viewed in the light of the new DNA-technology.

The new DNA-technology has opened up for the production of proteins, which it has hitherto been difficult or impossible to isolate from biological sources, and for the deduction of structural information about proteins from the genetic material. This development has created a demand for new methods in protein analysis, a demand which has been complied with by independent developments in mass spectrometric analysis of large molecules.

7 February 1991:

Jørgen Christensen-Dalsgaard: Is there something rotten in the core of the Sun? On neutrinos and helioseismology.

During the last two decades a serious concern in astrophysics has been the so-called neutrino problem: a discrepancy between the predicted flux of neutrinos from the nuclear reactions in the core of the Sun and the observed value. This could indicate fundamental flaws in our understanding of stellar structure and evolution. However, recent measurements of frequencies of oscillations on the solar surface suggest that the structure of the solar interior is just as predicted by theoretical models. It appears likely, therefore, that the solution to the neutrino problem re-

quires modifications to the description of the properties of the neutrino. – This problem provides an excellent illustration of the interplay between very different areas of physics and astrophysics.

Ib Friis: Presentation of the publication: »Luigi Balugani's drawings of African plants – from the collections made by James Bruce of Kinnaird on his travels to discover the source of the Nile 1767-1773«.

In about 1970 material from the travels of the Scottish explorer James Bruce was rediscovered. It contained more than 300 detailed drawings of Ethiopian plants which, in the 18th century, were still unknown to science. Other botanical material, such as bulbs, tubers and seeds, had also been brought by Bruce to botanical gardens in Europe. This botanical material is the oldest from eastern tropical Africa. From the drawings it can be concluded that they must have been made by Bruce's assistant, the Italian architect Luigi Balugani (1737-1771), although, in his published accounts of his travels, Bruce has claimed them as his own work. After two centuries it is now possible to identify the material, and to recognize Balugani as one of the most able botanical artists of the 18th century.

The publication presented at the meeting is the result of cooperation between an art historian and two botanists, who have studied the drawings now kept in the Yale Center for British Art.

21 February 1991:

Björn Jonson: Exotic nuclei – towards the limits of stability

There is a description of the fascinating research which is being carried out at the present time into the occurrence and nature of atomic nuclei on the verge of stability. In nature there occur about 270 different atomic nuclei and in the course of the 20th century almost two thousand additional radioactive nuclei have been produced. By means of detailed studies of various types of radiations and nuclear reactions, we have succeeded in acquiring a good understanding of the way in which the nucleus of an atom is built up. At the present time, the focus of interest is on the extreme nuclei and nuclear states that can be produced in the laboratory with the aid of modern accelerator-techniques. There is a discussion of some of the basic ideas behind the experiments which are being carried out in an attempt to identify superheavy elements and to study the haloes surrounding nuclei exceptionally rich in neutrons.

Jørgen Jensen: Christian Jürgensen Thomsen, an antiquarian in Denmark's golden age.

At the beginning of the 19th century, the Copenhagen museums underwent a complete reorganisation. The Lord Steward, A. W. Hauch, was the driving force behind this movement, which was designed to adapt the collections of the museums to the scientific demands of the time. The principal actor, however, was Christian Jürgensen Thomsen (1788-1865), who in the course of his working life became the director, or was behind the reorganisation, of almost all the cultural historical museums in Denmark. After the granting of the Constitution in 1849, he was able to bring his work to a temporary conclusion, since a great part of the state's collections was now brought together under one roof in Prinsens Palais. C.J. Thomsen's biography has not been written but from his extensive correspondence it is possible to follow his work as scholar and museologist and to describe his visions of a universal museum for history and ethnography.

7 March 1991:

Kai Larsen: Denmark's Topographical-Botanical Survey (TBU) 1904-1990. Its history and results.

On the initiative of Professor C.H. Ostenfeld, a committee was appointed in 1904 under the Danish Botanical Society. Its aim was to compile guidelines for a survey of the distribution of the higher plants in Denmark. From 1930 to 1988 the work was supported by the Carlsberg Foundation. It came to consist of 45 monographs, compiled by three generations of Danish botanists. The project was directed by four members of the Academy: C.H. Ostenfeld, K. Jessen, T.W. Böcher and K. Larsen. An historical survey is presented of the project, which was brought to a conclusion in the summer of 1990, and there is a summary of the results, seen in the light of similar projects in neighbouring countries.

Hector Estrup: On validity in the social sciences

When a national economist wants to explain people's behaviour in an understandable way, he attempts to explain a person's actions by demonstrating that the action in one way or another, often pecuniary, is of advantage to the agent himself. This principle is not only applicable to daily life but also to even very complicated economic theoretical constructions. It will be defeated, however, by the attempt to describe a

feature of social life which is of equal importance with economic behaviour, namely the fact that by and large people abide by the law. Law-abidingness cannot be directly explained with reference to personal advantage, since the law by its very nature has to be abided by whether or not one approves of it. So if the individual's or one's own law-abidingness is to be explained, a reason must be looked for that has nothing to do with personal advantage or disadvantage. How is one to know whether a given directive (command, prohibition, injunction, instruction, recommendation or the like) is invested with the power of the law that demands strict observance? One has to look for a reason for the validity of the directive. Once such a reason has been found, then one has *eo ipso* a reason for observing the directive without demur. Boiled down to its most popular form, the question of validity here is the following: Why do we, grumbling and grouching and cursing, obey every possible law and regulation, even when it can be demonstrated clearly that a little well-calculated dishonesty would be to our advantage? Stated in this way, the problem is one of general applicability but it is also a fundamental sociological problem and has been one of the main problems studied in jurisprudence in the course of time. There are some comments on the problem, chiefly inspired by Alf Ross's thoughts on the subject.

21 March 1991:

Jan Maegaard: Carl Nielsen and modernism.

The modern style which breaks out now and then in Carl Nielsen's music in the 1920's used to be regarded with wonder, even with bewilderment, by commentators after his death. Viewed in the light of prevailing tendencies in new music on the international scene, however, it seems to fit in rather well with the general pattern.

Klaus Bock: Exploration of inner space through carbohydrate based satellites.

Complex carbohydrates localized on the surface of cells have been shown to be involved in molecular recognition processes. Characterization and investigation of this type of compounds has therefore been intensified during the last decade in order to obtain further insight into these basic phenomena.

The lecture tries to demonstrate how carbohydrates, whose most pronounced function is normally considered to be calorie supply, can be

involved in such specific molecular events, and point out which factors may be of importance for these reactions.

4 April 1991:

Morten Simonsen: Evolution and histocompatibility.

The histocompatibility molecules belonging to MHC presumably coevolved with the vertebrates. Like other vertebrate molecules, they have been undergoing a molecular evolution which may be traced by comparative studies of protein and DNA sequencing.

The key roles of MHC in shaping the discriminatory power of the immune system may have enabled these highly polymorphic molecules to play important roles during evolution.

Bent Christensen: The functions of a written constitution.

The written constitution seems at present to be acquiring added importance also in Denmark. To try to get a broad idea of the functions of the written constitution thus seems appropriate. The possible functions are at all events: The legitimation of the apparatus of government. The constitution and functioning of the apparatus of the government. Control of government and limitations of its acts. Orders to the government.

18 April 1991:

Jens Als-Nielsen: In memory of Otto Kofoed-Hansen. See page 143.

Christopher Toll: Semitic philology and the truth.

The Hebrew word *pâras* means »force one's way in«. Can it also mean »multiply oneself« and »use force«, and is it possible to explain the link between these meanings? The Semitic root BRK enters into the words for »blessing« and »knee«. Is there also a link here? Does one fall on one's knees in order to receive a blessing? Did the father bless the child on his knee? Is the Aramaic expression which Jesus used about himself, »Son of Man«, a title of respect with an eschatological significance or a modest circumlocution for »I«? Does it simply mean »human being« or does it indicate that Jesus was an alien? Is there a true answer to these questions? Does descriptive science distinguish itself with its true answers from creative science with its ideas and theories? Is it possible for us with our theories to find an absolute and everlasting truth or merely a tempor-

ary functional truth or is there such a thing as an aesthetic truth, which makes it possible to have several different answers to a single question? Is there one science which seeks the truth and another that creates it?

2 May 1991:

Poul Kruhøffer: In memory of Christian Crone. See page 151.

Ilya Gershevitch: Margaritēs the Pearl. See page 73.

Public Lectures

In the course of the Academic Year 1990-91 the Committee for External activities in Denmark arranged a series of lectures for the public. The working title for the series was »Research of Topical Interest« and the titles of the lectures were:

- 8.10. Rodney Cotterill: Neural Networks and Neural Networks.
- 22.10. Professor, dr.techn. Viggo Tvergaard: Computer Solutions for Mechanics: Large Structures and Micro-mechanics.
- 5.11. Kai Hørby: Medieval History Seriously Speaking. A Survey of 20th Century Research.
- 19.11. Associate Professor, Ph.D. Richard G. Bromley: Palaeoichnology: Burrowing Animals and their Substrate.
- 3.12. Flemming Lundgreen-Nielsen: Grundtvig and Danish nationality.
- 4.02. Associate Professor, dr.phil. Minna Skafte Jensen: Danish Neo-Latin.
- 18.02. Associate Professor, dr.med. Simon Rune: What do we know about the causes of ulcers?
- 4.03. Associate Professor, dr.phil. Bengt Holbek: Interpretation of Fairy Tales.
- 18.03. Associate Professor Eckart Håkansson: Geology in North Greenland.
- 8.04. Peter Roepstorff: Weighing Proteins.

Meetings held at the Academy

Excerpts from the Academy Diary

The Alfred Benzon Foundation held its 31st symposium from 12.-16.8.90 and its 32nd one 16.-20.6.91.

The Board of Directors of the Einar Hansen Foundation met at the Academy 19.9.90, and on 1.3.91 held an award ceremony.

The Danish National Committee for The International Council of Scientific Unions held its annual meeting on 15.3.91.

The Danish Historical Society celebrated its 150th anniversary on 29.11.90 and held a reception and press conference.

In the course of the Academic Year a number of national committees under the UAI and ICSU have held meetings here. In addition several meetings have been held at the instigation of members.

The Academy has issued the following publications during the past Academic Year (see p. xx and back cover): Hist.Fil.Skr. 14; Hist.Fil.Medd. 61; Biol.Skr. 38.

A Critical Pāli Dictionary, vol. II, fasc. 17.

Finances

The running costs of the Academy have been provided in part by:

The Carlsberg Foundation	1,513,000 DKK
A Government grant	680,000 DKK
Other grants	227,930 DKK

Furthermore, the Danish Research Administration allocates the means necessary to maintain Denmark's membership of various international unions.

We greatly appreciate this generous support of approx. 550.000 DKK.

Union Académique Internationale, UAI

Executive Committee meeting in Paris February 12th-13th 1991

On February 12th and 13th I participated in the annual meeting of the Executive Committee held at the Institut de France in Paris. Upon ascertaining that the finances of the Union were in good order, we discussed the current situation in which some of the publishing groups find themselves. Under this heading we discussed various candidates for the post of manager of *Tabula Imperii Romani*, to replace the late professor G. Carettoni. We were further informed that all efforts to resurrect the suspended project *Atlas Linguarum Europae* had come to naught. Satisfaction greeted my report from a round-table conference on *A Critical Pāli Dictionary*, held in Copenhagen in November 1990 with the financial

support of the UAI, that work on the consonant sections of the dictionary can now commence, as financing has been secured for at least a year.

Cooperation with the European Science Foundation (ESF) continues to be satisfactory. The secretariat of the ESF has been negotiating with a high-ranking EEC official who intimated that the cultural section of this organisation may give a five-year appropriation to a research project under the UAI. On this basis a preliminary idea of drawing up an Atlas of the languages of Europe and their spread was put forth. Although there was general agreement that cooperation with the EEC is desirable, the consensus was that efforts towards strengthening the international character of the UAI be set in motion, namely contracting and reaching agreements with a number of academies who are not yet members: not only in the Soviet Union, Bulgaria and Romania but also in Syria, Thailand and Brazil, the long term goal being their inclusion in the union as full members.

The secretariat of the UAI has received a proposal for a new publication under the auspices of the Union, »Dictionnaire des termes et concepts manichéens«. The proposal will be forwarded to experts for their views, and then presented at the General Assembly at a later date.

At another meeting two representatives from the Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines (CIPSH) reported on this UNESCO organization's contributions to various publications under the UAI. They primarily explained the very difficult financial straits in which both the CIPSH and UNESCO find themselves, and the unfortunate consequences this will have for the UAI.

The next CIPSH General Assembly, to which seven delegates from the UAI are invited, will take place from 17th to 20th September 1992 in Harare, Zimbabwe.

Rudi Thomsen

*Union Académique Internationale, UAI
65th General Assembly in Paris, June 9.-15th 1991*

The academies of 28 countries were represented at this year's General Assembly. As usual, delegates from the western hemisphere heavily outnumbered the participants from other parts of the world, i.e. Israel, India, Korea, Japan, Australia, Egypt, Morocco and Ghana, while the Chinese Academy remained unrepresented. I represented The Royal Danish Academy of Sciences and Letters and besides participating in the

plenary meetings of the General Assembly and in the meetings of the 39 commissions in which their publication activities were discussed, I also took part in four meetings held by the General Assembly's »commission des affaires internes« and »commission des finances« in my capacity as a member of the Executive Committee. Further, I was reporter for commission XII (*Monumenta Musicae Byzantinae*) and for commission XVIII (A Critical Pāli Dictionary).

The publication activities of the nine commissions in which our Academy is involved are coming along satisfactorily. As for the tenth commission in which our Academy used to take part: *Atlas Linguarum Europae* is definitively closed down. The report from the project under Danish leadership, *Monumenta Musicae Byzantinae*, was well received. As for the other project under Danish leadership, *A Critical Pāli Dictionary*, my report of the temporary rescue of the final consonant sections (see page xx, commission XVIII) was received with downright jubilation by the members, followed by applause!

At the final meeting, the Italian Aurelio Roncaglia was elected as a new vice-president, while the Englishman Eric W. Handley was elected to the Executive Committee.

The General Assembly 1992 will be held in Bruxelles from June 14th-20th.

Rudi Thomsen

European Science Foundation, ESF

At the General Assembly in 1990 the Hungarian Academy of Sciences was elected as a new member. The next General Assembly will discuss an application from the Polish Academy of Sciences. Two other organizations have become members: IFREMER (Institut Français de Recherche pour l'Exploitation de la Mer) and the Norwegian Council for Agricultural Sciences. There are now 56 member organizations from 20 countries.

A report on the ESF Network Scheme was presented, with information on 22 networks in operation. The programme will continue for another five years. Each network will run for approx. Three years and up to six new ones will be initiated per year.

The General Assembly approved six new ESF Scientific Programmes:

- Chemistry of Metals in Biological Systems
- Non-Linear Systems
- Dynamics of Gas-Surface Interaction

- Programmes for Fellowships in Toxicology
- Environmental Damage and its Assessment
- Study of the European Arctic Shelf

An important expansion this year was the establishment of EURESCO (European Research Conferences). This programme was initiated in 1990 in cooperation with the CEC and a number of scientific groups (EPS, EUCHEM etc.). In 1990 six conferences were held, 23 have been planned for 1991. The financing of these conferences has not been accomplished without problems. The contributions from the CEC for 1991 and the following years have not yet been agreed upon.

The German minister for Science and Research Mr. Heinz Riesenhuber has requested a report on the »Human Genome Project«. The report was made under the leadership of D. Rees (Chairman of EMRC) and handed over on 20th March 1990.

Eigil Præstgaard

International Council of Scientific Unions, ICSU

The ICSU membership consists of international unions and national academies or societies. The aim of ICSU is to promote international cooperation in research, and the organisation deals with both general problems and interdisciplinary research programmes.

The Royal Danish Academy is the Danish member of ICSU and Denmark is a member of every individual union under ICSU. For each union there is a Danish national committee (reports printed elsewhere). Each national committee has a member in the Danish National ICSU Committee, which is in charge of affiliations to ICSU and also concerns itself with the problems and research programmes dealt with by ICSU.

The 23rd ICSU General Assembly was held in Sofia, Bulgaria from 1st to 5th October 1990. Axel Michelsen represented the Danish National Committee for ICSU. The main subjects (from a Danish point of view) were the question of free international cooperation in research, the geosphere-biosphere programme and the financing of the work.

ICSU maintains a principle of free access to meetings arranged by ICSU or affiliated unions for all scientists, regardless of their origins. A standing ICSU Committee is charged with ensuring compliance with this principle, for example by helping to obtain visas for scientists wanting to participate in meetings in countries with which their governments do not have diplomatic relations. In recent years this principle has been affected by the boycott of South Africa upheld by several countries, but

only maintained in the scientific area by Japan, India and most African nations. In Denmark the problem has found a pragmatic solution. Japan and India also seem to be softening their standpoint on this issue.

During the past two years The ICSU Standing Committee on the Free Circulation of Scientists (chairman Inga Fischer-Hjalmer, Sweden; Danish contact: the undersigned) has processed 58 visa cases, several of them involving scientists. A positive solution has been reached in approximately three quarters of the cases, following intervention by the ICSU Committee. Another and smaller group of cases concerns the rights of scientists to carry out research and to communicate with other scientists. The majority of current cases involve China. The Committee maintains a steady pressure on Chinese authorities, apparently with a positive result (considering circumstances).

The General Assembly received report no. 12 on Global Change, which gives an over-view of the planning of all the sub-programmes. 650 researchers have been involved in the planning, only one of whom was Danish (and not representing Denmark but UNESCO). This unfortunately leads to the conclusion that our long hesitation has placed Denmark outside the realm of decision concerning the contents of the programme. Furthermore, one of the more substantial Danish areas of expertise, ice research, is not part of the IGBP but has been included in the WRCP (World Climate Research Programme). Two out of ten sub-programmes under the IGBP have been set in motion, the others are expected to follow during the coming 1-5 years. Since 1980 ICSU, in concert with the UN organisation WMO (World Meteorological Organization), has been engaged in the WCRP and contributes an annual sum of USD 200,000. Another 20-30 international programmes exist within the area covered by the IGBP. Coordination and rationalization of this jungle would seem an appropriate and necessary next step.

In my report for 1988 I mentioned the opacity of the ICSU economy and that of its union members. Some of the unions are very poor, while others have considerable assets (some of which, however, may be held in trust). Regrettably there is no clear distinction between these various activities in accounts and budgets, and it is therefore difficult to ascertain how fees are actually put to use. It is even more difficult to determine whether an increase in fees over and above inflation is reasonable and necessary. These conditions have not changed.

For ICSU itself a proposal put forward in the meeting papers called for annual increases of 8 % in each of the coming 3 years, but at the General

Assembly the finance committee raised this to 10-12 %. After a lively debate the General Assembly fixed the rate of increase at 5 %. This corresponds to inflation in US dollars – and thus equals zero growth. At the last General Assembly the annual increases for 1990 and 1991 were fixed at 8 % – also against our vote. Denmark is currently in category 15 (USD 17,003 in 1990) and in 1991 in category 14 (with a contribution of USD 16,289). For the years 1992, 1993 and 1994 the membership fee will thus be approx. USD 17,100, 17,950 and 18,850.

The following were admitted as scientific associates (i.e. without voting rights): the ICA (International Cartographic Association), the IDF (International Dietary Federation) and the ILSI (International Life Science Institute). Note that the ICSU membership is still massively slanted towards single subject and basic research organizations and that probably half of the international natural sciences organizations etc. are not represented.

The Indian M. G. K. Menon will continue as chairman until 1993, at which time his post will pass on to the Irishman Jan C. I. Dooge (formerly minister of foreign affairs for Ireland and President of the Royal Irish Academy). Mr. Menon has unfortunately become a minister since his election to the ICSU chairmanship. Although this eases his access to top politicians in the member countries, it undermines the principle of ICSU as a non-governmental organization.

The General Assembly agreed to reconvene in Santiago, Chile, during the first week of October 1993.

Axel Michelsen

HENVISNINGER

Fundatser:

Niels Bohr Legatet, Oversigt 1945-46, s. 39-40.

Mag. art. Marcus Lorenzens Legat, Oversigt 1946-47, s. 41-43.

Professor Knud Sands Legat, Oversigt 1969-70, s. 53-56; forretningsorden, s. 65-68.

Selskabets Bidragsfond, Oversigt 1974-75, s. 56-69.

Julie von Müllens Fond + tillæg, Oversigt 1985-86, s. 159-161.

Arne og Doris Truelsens Legat, Oversigt 1985-86, s. 162.

Aksel Tovborg Jensens Legat, Oversigt 1985-86, s. 163-165.

Inge Lehmann's Legat af 1983, Oversigt 1985-86, s. 165-168.

Grundforskningsfonden, Oversigt 1985-86, s. 169-171.

Lillian og Dan Finks Fond, Oversigt 1986-87, s. 120-122.

Beslutninger vedr. Niels Bohr Legatet, Oversigt 1955-56, s. 50; 1962-63, s. 61; 1964-65, s. 75; 1965-66, s. 64-65.

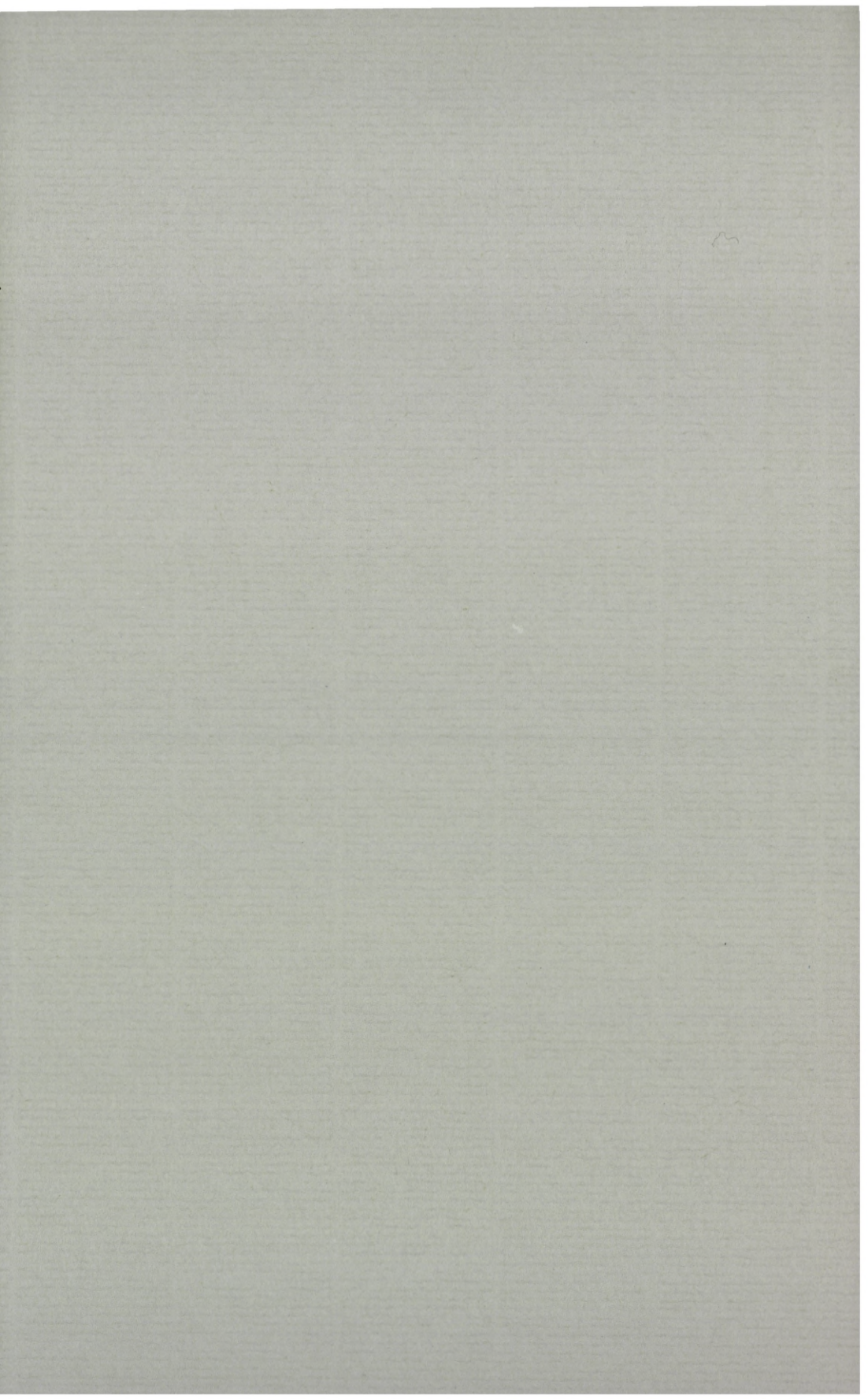
Fundatstillæg 1955 for Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk videnskabsmand, Oversigt 1954-55, s. 41-42; 1965-66, s. 62; 1972-73, s. 64-65.

Tillæg 1965 vedr. J. P. Suhr & Søns Legat, Oversigt 1964-65, s. 75-76.

Fundats for Ole Rømer Fondet, Oversigt 1990-91, s. 131.

Selskabets Vedtægter og Forretningsorden, særpubl 1977, s. 1-31.

Selskabets bytteforbindelser, Oversigt 1978-79, s. 227-255.

UDGIVNE PUBLIKATIONER 1990-91

	DDK excl. moms
Oversigt over Selskabets virksomhed 1989-90. Annual Report with an English Summary. 1990. 194 s., 4 portrætter . . .	100,-
<i>Historisk-filosofiske Skrifter</i>	
14 Oldenburg, Evelyn: Sūkās IX. The Chalcolithic and Early Bronze Age Periods (Publications of the Carlsberg Expedition to Phoenicia 11). 1991. 125 pp.	250,-
<i>Historisk-filosofiske Meddelelser</i>	
61 Schmitt, Rüdiger: Ernst Kuhn und Vilhelm Thomsen. Aspekte ihres Forschens im Spiegel ihrer Korrespondenz. 1990. 40 pp	50,-
<i>Biologiske Skrifter</i>	
38 Mikkelsen, Vald. M.: Borrelyngen on Bornholm, Denmark. A heath on rocky ground. Exploitation and vegetation from antiquity to the present day. 1991. 51 pp.	100,-
<i>Særpublikationer</i>	
<i>A Critical Pāli Dictionary</i> . Begun by V. Trenckner. Vol. II, fasc. 17 odissaka-(ohīleti). Editor-in-chief K. R. Norman. 1990. pp. 729-801	380,-

Pris 100 kr.

Printed in Denmark by Special-Trykkeriet Viborg a-s
ISSN 0368-7201. ISBN 87-7304-224-2